

Rižarna: krik spomina in upa

BREDA PAHOR

»Po končani vojni so vsi hoteli pozabiti in nas, ki smo skusili, je to bolelo«. Rižarna - citat je namrec vzet iz pricelvanj, ki so jih vpleli v multimedialno prireditve ob 50-letnici osvoboditve uničevalnega taborišča - ima veliko žalostnih primatov. Najbolj krvav je seveda obracun zrtcev, ki so po zmagi nad nacifasizmom in prvem obdobju normalizacije življenja doživele novo krivico. Tudi uradne oblasti so se sicer klanjale njihovemu spominu, vendar pa je zelo rado prevladovalo mnenje, ces »se je zgodilo, bila je vojna«. Kdor je doživel, kdor je raziskoval takratno dogajanje, kdor je zbiral podatke - in med temi je bilo na srečo veliko zelo vztrajnih, naj posebej omenimo le Albina Bubnica - je dobro vedel, da se za dejanji skrivajo storilci, ki so po vojni »začeli normalno življenje«. Po odlasevanjih in najrazličnejšem zavlačevanju so prizadeti le doživele proces, ki pa ni - kot veliko tovrstnih - izzvenel v duhu resnične pravičnosti.

V sobotni mogocni in obenem pretresljivi predstavi v trzaski Rižarni je prisla do izraza tudi ta ponovna krivica nad vsemi, ki so jih prepeljali v zloglasno taborišče, nad njihovimi svojci, prijatelji, sorbci. Izrazena želja sooblikovalcev predstave, »da ne bi pozabili, pozabili nikoli« zadeva torej tudi ta, prav gotovo nezamisljivi del trzasko zgodovine. In sklicevanje na »sramezljivost obujanja neprijetnih dogodkov« je toliko bolj aktualno, ko kruto dogajanje v bližnji Bosni na krajevni ravni ne vzbuja posebnega ogorčenja. Tudi na koncentracijska taborišča na območju bivše Jugoslavije je opomnil Renato Sarti v svojem ambicioznem gledališkem projektu, ki je s prepletanjem raznih jezikov in zvokov zelel poudariti kulturno bogastvo in specifiko tega področja. Pol stoletja po drugi svetovni vojni bi vselej in povsod moralo biti tako, pol stoletja po zmagi nad nacifasizmom imajo vsi pravico vedeti, kaj se je zgodilo. Ne samo v Rižarni, vendar tudi v tem zadržujočem kraju, ki ne sme ostati zasidran in pozabljen v svoji strašni preteklosti.

Srbi napadli Francoze

SARAJEVO - Včeraj so na sedež ZN v Sarajevu priletele tri granate, ki so ranile vojaka mirovnih sil, pripadnika bosanskih policijskih enot in dva novinarja ameriske tiskovne agencije. Vojak in policist sta strazila amerisko ambasado, ki jo kot svojo delovno pisarno uporablja tudi poveljnik Un-

proforja za Bosno, general Smith.

Na včerajšnji tiskovni konferenci na sedežu ZN v Sarajevu so poročali o spopadu med bosanskimi Srbi in modrimi celadami na Igmanu. Incident naj bi se zgodil že v soboto, ko so Srbi napadli konvoj mirovnih sil. Vojaki ZN so na napad naj-

prej odgovorili z dimnimi bombami, ker pa to ni zaleglo, so na srbske položaje izstrelili dve granati z veliko rusilno močjo. Srbski vojaki so na napad odgovorili, vendar nihče od modrih celad ni bil ranjen in konvoj je lahko nadaljeval svojo pot.

Na 6. strani

Košarkarji ZRJ evropski prvaki

Košarkarska reprezentanca Zvezne republike Jugoslavije je v finalu evropskega prvenstva po zelo izenačenem in napetem srečanju zaslužno premagala Litvo s 96:90. Največ zaslug za zmago Jugoslovanov ima Sasa Djordjević, ki je bil pri metu izredno razpoložen. Tretje mesto je z zmago nad Grčijo s 73:68 osvojila Hrvaška, Italija je bila peta pred Španijo, medtem ko se je morala Rusija zadovoljiti komaj s sedmim mestom.

Na strani 8

TOŽILEC POSTAL OSUMLJENEC

Antonio Di Pietro več kot 14 ur pred sodnikoma

Sumijo ga izsiljevanja in celo zlorabe svoje javne funkcije

BRESCIA - V Italiji se stvari zelo hitro in tudi čudno spreminjajo. Antonio Di Pietro, tožilec, ki je odkril največje podkupninske afere in politične skandale, se mora sedaj zagovarjati pred obtožbami zlorabe javne funkcije in izsiljevanja. Nekateri protagonisti teh afer ga namrec obtožujejo, da je izsiljeval izjave zapornikov in jim »svetoval«, naj v skandale vpletejo samega Silvia Berlusconi.

Bivši sodnik tima »cistihi rok« je že nekaj mesecev zrtcev odkrite obrekovalne kampanje, ki ima očitno več zakulisnih rezi-serjev in lutkarjev. Iz »iz-

gnanstva« v Tuniziji se je, kot znano, oglasil tudi Bettino Craxi, ki je povedal, da so državna telesa že pred nekaj leti prisluškovala telefonskim pogovorom sodnika Di Pietra. Craxi je v to afero vpletel tedanjega sefa policije Parisija, ki pa se ne more zagovarjati, ker je umrl.

Sodnika Salomone in Bonfigli sta včeraj v Brescii več kot stirinajst ur zasliševala bivšega kolego. Soočenje je potekalo na kvesturi, daleč od radovednih novinarjev in fotografov, ki so zaman pričakovali informacije o poteku zaslišanja.

Na 2.strani

Z današnjim dnem začinjamo, kot vsako poletje, izdajati Primorski dnevnik v nekoliko zmanjšanjem obsegu. Zaradi poletnih dopustov, pa tudi zaradi manjšega števila dogodkov, bo do 9. septembra naš časopis izhajal ob ponedeljkih na 20 straneh, ob drugih delavnikih na 24 in ob nedeljah na 32 straneh.

TRST / EDINSTVENA MULTIMEDIALNA PRIREDITEV

Rižarna: iz opomina obveza za boljši jutri

Ob 50-letnici osvoboditve uničevalnega taborišča

TRST - Rižarna kot trajen opomin na grozote nacifasizma, Rižarna kot kraj, kjer se spleta solidarnost. Renato Sarti, idetor in režiser multimedialne prireditve, ki je v soboto zvečer v prostore Rižarne privabila

na tisoče gledalcev, je v predstavo ob 50-letnici osvoboditve uničevalnega taborišča in zmage nad nacifazizmom, ob obtožbi nad tedanjimi dogodki skušal vtisniti tudi upanje na drugačen jutri. Mogocno večje-

zično predstavo, ki so jo podprle številne krajevne javne uprave, ustanove in gledališča, je sooblikovalo veliko znanih izvajalcev, posneli pa so jo tudi za program RAI Videosapere (foto KROMA) .Na 2. strani

PIREDITVE / GRADITI SO GA ZAČELI PRED DOBRIM DESETLETJEM

Včeraj slovesno odprli dom-spomenik pri Briščikih

TRST - Včeraj dopoldne so pri Briščikih v zgoniski občini slovesno predali svojemu namenu Dom Briščiki, večnamensko stavbo in hkrati spomenik padlim v NOB, ki bo prav gotovo postala središče vaskega in širšega kulturnega, rekreacijskega in sploh javnega življenja. Na otvoritveni slovesnosti so sodelovali godba na pihala in pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka, pevski zbor Rdeča zvezda iz Saleša in Lovski pevski zbor iz Dobrdobera, govorili pa so predsednik iniciativnega odbora Mario Briščik, zgoniska županja Tamara Blazina in podpredsednik deželnega sveta Milos Budin.

Na 3. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Uspešen nastop Davida Bogatca

Rolkar Mladine David Bogatec je z italijansko reprezentanco uspešno nastopil na evropskem prvenstvu za naraščajnike v Nemčiji.

Stran 9

VN Francije: zmaga Michaela Schumacherja

Na dirki formule 1 za VN Francije je zmagal Nemec Michael Schumacher.

Stran 11

Baldato dobil 1. etapo na Touru

V 1. etapi kolesarske dirke po Franciji je v zaključnem sprintu slavil Italijan Fabio Baldato.

Stran 11

BRESCIA / ANTONIO DI PIETRO SKORAJ VES DAN Z BIVŠIMA KOLEGOMA

»Vročé« zaslišanje

*Bivši javni tožilec je osumljen izsiljevanja in zlorabe javne funkcije
Zaslišanje je potekalo na kvesturi - Kdo je »režiser« vse te aфере?*

Bivši sodnik Antonio Di Pietro je sedaj na zatožni klopi

BRESCIA - Antonio Di Pietro, clovek, ki je odkril največje podkupniške skandale zadnjih let, se je včeraj znašel v neprijetni vlogi osumljenca. Potem ko je iz še nepojasnjenih vzrokov zapustil sodstvo, je najbolj popularni sodnik tima »čistih rok« tarča vsakovrstnih napadov in obrekovanj. Obtožujejo ga med drugim izsiljevanja in zlorabe javne funkcije, zaradi česar sta bivša kolega Fabio Salomone in Silvio Bonfigli sprožila proti njemu sodni postopek. Včeraj sta Di Pietra zasliševala skoraj ves dan. Za »pogovor« sta preiskovalca izbrala kvesturo, daleč od radovednih novinarjev, ki so zaman pričakovali

informacije o poteku
soočenja.

Nekateri protagonisti podkupninskih skandalov obtožujejo Di Pietra, da je hotel za vsako ceno vplesti v razne afere nekatere visoke častnike finančne straze in, kot kaže, tudi samega Silvia Berlusconija. Obtožujejo ga tudi nejasnih poslov z nekdanjim poveljnikom milanskih občinskih redarjev Eleuterio Reo, ki je bil kasneje sam vpleten v podkupninsko afero, ter z Giancarlom Gorrinijem, ki je tudi končal v zapor. Di Pietro je od vsega začetka zavrnil vse te obtožbe in to je najbrž ponovil tudi med včerajšnjim zelo dolгим zaslišanjem.

Sodnika Salamone in Bonfigli vsekakor še ni-

sta odkrila, kdo je iz Rima spretno reziral obrekovalno kampanjo proti bivшему sodniku. Tednik Panorama, ki ga izdaja Berlusconijeva založniška hiša Mondadori, je kot zakulisnega režiserja te zagonetke prikazal bivšega obrambnega ministra v Berlusconijevi vladi Cesareja Previtija. Slednji je kasneje baje dokazal svojo »nedolžnost«, nakar sta sodnika iz Brescie poklicala na zagovor Alfreda Biondija, ki je kot pravosodni minister vedno v Berlusconijevem kabinetu ukazal inspekcijo milanskega javnega tožilstva. Preiskava je dokazala, da so Antonio Di Pietro in kolegi vseskozi dosledno spoštovali zakon.

ZAUPANJE KVIRINALU

LS ne bo podprla nezaupnice DSL ministru Mancusu

Tajnik Bianco priča kuje, da
bo Scalfaro sam rešil afero

RIM - Ljudska stranka ne bo podprla nezaupnice pravosodnemu ministru Mancusi, ki jo je v senatu, na pobudo Demokratske stranke levice, predložila napredna skupina. To stališče je znova potrdil tajnik Bianco, ki pričakuje, da bo predsednik republike Scalfaro na lastno pest razčistil spor z ministrom.

Mancuso, ki velja za Berlusconijevega pristasa, se je pred dnevi zelo polemično odzval na stališča predsednika republike, ki je med obiskom v Braziliji veementno zagovarjal delo milanskih sodnikov, in sodnikov na sploh, v boju proti politični korupciji. Mancusove ocene so sprožile pravi poli-

tični potres, posebno v levosredinski koaliciiji, ki podpira Dinijevo vlado, medtem ko ga je desnica javno pohvalila. Ministrski predsednik se je skušal rešiti iz zagate in se je ogradil od Mancusovih stalic. Pri tem pa ni prepiral DSL, ki je vseeno formalno zahtevalo odstavitev pravosodnega ministra.

Odločitev Ljudske stranke, da ne podpre nezaupnice Mancusu, bi sedaj morda zapletla odnos v vladni koaliciji. Razen, da ne bo predsednik Scalfaro pred tem razcistil »nesporazum« z Mancusom, čeprav je vsem jasno, da ni slo za nesporazum, ampak za politični spor med Kvirinom in pravosodnim ministrom.

PO ODSLOVITVI SLOVENSКИH FRANČIŠKANOV

Sv. Višarje prevzeli redovniki iz Ribisa

Za slovenske vernike in romarje bo vsaj za pol drugi mesec na razpolago lazarist, ki je prišel iz Slovenije

ZABNICE - Zabenska župnija s Sv. Višarjami vred ni več pod upravo slovenskih friscianov. Po nalogu videmske nadškofije so jo včeraj uradno prevzeli redovniki iz Ribisa pri Tricesimu. Kaze pa, da ta sprememba vsaj za zdaj ne bo pomenila popolnega izginotja bogoslužja v slovenskem jeziku iz teh krajev. Res je, da je v soboto zvečer v Zabnicah odpadla tradicionalna masa v slovenscini, toda včeraj je v zabenski cerkvi se maševal pater Bruno Korosak, ki je doslej skupno s patrom Filipom Rupnikom vodil župnijo, na Sv. Višarje pa je prispel lazarist pater Carga iz Slo-

venije in bo tam na razpolgo zlasti za slovenske romarje vsaj pol drugi mesec. Kaj bo potem, ni znano.

Na osnovi navedenega bi lahko rekli, da je protest sirse slovenske javnosti proti odslovitvi slovenskih franciscanov iz Žabnic nekaj le zalegal, saj je v Žabnicah in na Sv. Višarjah se vedno na razpolago tudi slovenski duhovnik. Seveda pa ni mogoče prezreti, da je upravljanje zupnije le nekaj drugega kot zgolj prisotnost slovenskega duhovnika, po drugi strani pa je tudi jasno, da sedanja rešitev za slovenske vernike in romarje ni trajna.

NOVICE

Dolge kolone dopustniških vozil

BENETKE - Od Benetk do 70 kilometrov oddaljenega Jesola so včeraj vozila rabila več kot tri ure: kolone avtomobilov so bile dolge do 30 kilometrov. Zastoje so zabeležili pri dostopih do vseh italijanskih letoviscarskih in obmorskih krajev, vendar jih je tokrat bilo največ prav v Venetu in na avtocesti, ki pelje iz Lombardije v Ligurijo.

Pet mladih je umrlo prejsno noč v blizini Rietija: verjetno zaradi previseke hitrosti je panda, v kateri so se peljali stirje prijatelji, celno trčila v alfo 75. Tako potniki pande kot voznik alfe so bili na mestu mrtvi in gasilci so rabili več ur, da so trupla izvlekli iz razbitin.

Trije fantje so prejsnjo noc umrli tudi pri Co-senzi; z dvema avtomobiloma so se vracali z nočne zabave, ko sta voznika izgubila nadzor nad vozili. Pri trcenju je bil en mrtev, ostala dva pa sta umrla kmalu zatem v bolnišnici. Tudi tej nesreci je botrovala previsoka hitrost in utrujenost voznikov.

Imovina gen. Cerciella

BRESCIA - Današnje zasedanje procesa proti generalu finančne straže Giuseppeju Cerciellu in 48 drugim obtožencem zaradi korupcije bo posvečeno zaslišanju prič v zvezi z imovino obtoženega generala. Giuseppina Cocco namrec trdi, da je Cerciello prepisal na ime njenega nekdanjega moža več tekocih računov v Svici in v Montecarlui, pa tudi vilo na Sardiniji naj bi kupil za poldrugo milijardo lir s Cerciellovim denarjem.

Preiskava zaradi samomora Cagliarija

BRESCIA - Danes bo namestnik državnega pravdnika Guglielmo Ascione začel zasliševanja v milanskem zaporu San Vittore, da bi ugotovil morebitne odgovornosti za samomor Gabrieleja Cagliarija, nekdanjega predsednika družbe Eni. Cagliari je poleti 1993 bil zaprt v okviru preiskave o podkupninah, javni tožilec Fabio De Pasquale naj bi mu obljubil prostost - tako vsaj tudi nekdanji Cagliarijev zagovornik - potem pa obljube ni držal in to naj bi povzročilo samomor. Pravosodno ministrstvo je s tem v zvezi že lani odredilo preiskavo, ki pa je milansko pravdninstvo ni uvedlo. Tokrat so pristojnost predali pravdninstvu iz Brescie, ki se ukvarja tudi z drugimi preiskavami na račun milanskih sodnikov.

TRST / MOGOČNA PREDSTAVA V RIŽARNI

»Zato da bi vsi vedeli zato da ne bi pozabili«

TRST - Po obtožbi nekdanjih in današnjih grozot - Bosna je namreč nedaleč stran, čeprav nanjo najraje pozabljamo - upanje za danesnje in bodoče dni: naj strah vzbujajoca Rizarna postane kraj srečanja. Sobotna velika multimedialna prireditev v prostorih bivšega univercialnega taborišca ob 50-letnici osvoboditve je želela in je povedala veliko: v prvi vrsti je jasno izpricala trdno voljo številnih sooblikovalcev pobude, da se »ne sme pozabiti, pozabiti nikoli«, nad pričakovanji številen obisk pa je dodatno potrdil, da je tudi v Trzanih globoko zakorinjena zavest o strašnem nauku Rizarne, pa čeprav ga - npr. v odnosu do dogodkov na bivšem območju Jugoslavije - ne upoštevajo vselej ali dovolj.

»Kdor ni dozivel, ne more razumeti«. Na sobotni mogočni prireditvi so o grozotah Rizarne in drugih taborišč preko recitatorjev spregovorili neposredni udeleženci, ki so znali na osebne tragedije pogledati tudi z ironijo ali celo s trzasko tipično ravnodušnostjo. Tako so se težke besede o necloveskem trpljenju prepletale z opazkami v trzaskem narečju, primerno mesto in občutljivost so nasle najintimnejše izpovedi, vmes pa je zelo oportuno posegalo branje zapisnika s procesa proti krvnikom Rizarne. Na visokem zi-

du, ki so ga spremenili v ekran, pa so »nastopile« tudi žrtve sedanje vojne v Bosni, kot preblisk in nesluteni napovedovalec zatiralne ihte pa se je prikazal tudi Narodni dom v Trstu.

Ideator in režiser Renato Sarti je skušal v poldrugo uro trajajočo predstavo, ki se mu je sicer nekoliko »razvlekla«, strniti ne samo tragična pričevanja in (dolžno) objokovanje žrtev, temveč tudi obsodbo takratnih dogodkov in nedopustno odlaganje in zavlačevanje s procesom proti krivcem. V predstavo, v kateri je nastopila cela vrsta odličnih izvajalcev, pa je ob obsodbi skušal vliniti tudi upanje na drugacen jutrišnji dan, v kate-

ni, italijanski trzascini in deloma tudi v hebrejscini in srbo-hrvascini podali Omero Antonutti, Orazio Bobbio, Marisa Fabbri, Fulvio Falzarano, Lidia Kozlovic, Lucka Pockaj, Ariella Reggio, Paolo Rossi, Mira Sardoc, Bebo Storti, Giorgio Strehler in Barbara Valmorin. Zelo učinkovito je v besedno podajanje z jidis pesnimi posegel Moni Ovadia, ki je z zborom Vasilij Mirk, malimi pevci Piccoli cantori della Città di Trieste in skupini glasbenikov tudi sklenil prireditve. Prososko-kontovelski zbor je s Pesmijo 14. divizije v večer vnesel tudi borbeno noto, Alfredo Lacosegliaz pa je celotni prireditvi dal primeren glasbeni okvir.

Prireditelji - ob Renatu Sartiju se člani Teatra StudioGiallo in predstavniki trzaskih mestnih muzejev - so bili nad sobotnim obiskom predstave (na osrednjem dvorišču Rizarne naj bi se zbralo okrog 3.500 oseb), se bolj pa bili, ko bi lahko ambiciozno zastavljen projekt se kje prikazali. Vendar ne napol zastoni, kot prvic, so rekli, pa čeprav jih je podprlo veliko krajevnih, uprav, ustanov in gledališč. Pomembno pa bi bilo, da bi v okviru programov RAI Videosapere, za katere so posneli sobotno prireditev in jo s tem tudi podprli, čimprej predvajali pripravljeno oddajo. Zato, da bi vsi vedeli, zato da ne bi nihče pozabil. (bip)

rem različna narodna, jezikovna ali verska pripadnost ne bi bila nikakršna ovira za sožitje. Kot na njegovi predstavi, na kateri so se različni jeziki prepletali, mesali pa so se tudi zvoki (glasbeni) in razpoloženja (tako imenovanih nedolžnih žrtev in borcev proti nacifasistom) ujetih. V neskončno skoraj že brezbarvno nastevanje žrtev, ki je vokvirjalo celotno predstavo, je najprej iz nekdanih celic posegel moski zbor Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela, ki je pod vodstvom Janka Bana zapel Žrtvam. Sledila so najrazličnejša pričevanja in branja raznih tekstov in poezij, ki so jih ujeti v zamrezena okna v italijanscini, slovenščini

OTVORITEV / VČERAJ DOPOLDNE

Dom Briščiki predan svojem namenu

Zgradili so ga domačini s prostovoljnim delom

Včeraj dopoldne je bilo pri Briščikih res praznično. Po dolgih letih prizadevanj in dela so otvorili dom-spomenik, ki bo prav gotovo postal središče vaskega, pa tudi širšega kulturnega, sportnega in sploh javnega življenja. Gre za lepo večnamensko stavbo, ki stoji v središču vasi in obsega 233 kvadratnih metrov kritih površin, in sicer večjo dvorano, solsko učilnico, klubski prostor z barom, obsežno podstresje z dvema sobama ter prostorno klet. Prvotna zamisel za dom-spomenik se je rodila sredi sedemdesetih let, odločeneje pa so jo začeli ureničevati pred dobrimi desetimi leti.

To dolgo zgodovino nastajanja je včeraj na kratko obnovil predsednik iniciativnega odbora Mario Briscik, ki se je tudi zahvalil vsem, ki so pri gradnji doma tako ali drugače sodelovali, od nacrtovalcev do prostovoljnih zidarjev, ne da bi pozabil na Obcino Zgonik, Krasko gorsko skupnost, Sklad za Trst ter Hranilnico in posojilnico na Opcinah, ki so delo finančno podprle. Dejanjsko je slo za podvig, okrog katerega se je zbrala vsa vas. Zračunali so, da so vascani opravili skupno več kot 10 tisoč ur prostovoljnega dela.

Na včerajšnji otvoritvi so nastopili godba na pihala in pevski zbor Vasilj Mirk s Proseka, pevski zbor Rdeca zvezda iz Salesa ter Lovski pevski zbor iz Doberdoba, poleg Maria Briscika pa sta govorila županja Tamara Blazina in podpredsednik deželnega sveta Milos Budin. Blazina je pedvsem pohvalila Briščake za požrtvovalno delo, ki dokazuje, da so med nasilnimi ljudmi globoko zakoreninjene višje vrednote. Budin pa je izkoristil priložnost za širše razmišljanje ob 50-letnici konca druge svetovne vojne in zmage nad nacifasizmom. Dejal je, da velicine narodnoosvobodilne borbe ne more postaviti pod vprašaj nobena, pa naj bo še tako senčna plat v njej, zaradi česar bi morali vsi tudi spoštovati npr. dejstvo, da je zgoniska osnovna sola poimenovana po 1. maju 1945. Po drugi strani pa je Budin podčrtal, da bi morali vsi spoštovati tudi čustva velikega dela trzaskeskega prebivalstva, ki doživlja vrnitev Trsta pod

Italijo 5. oktobra 1954 kot srečen dan. »Na tej zemlji moramo živeti eni in drugi, in to ob vzajemnem spoštovanju,« je dejal. Na otvoritvi je spominsko obeležje padlim v NOB odkrila domačinka Olga Ostrouska, ki je v vojni izgubila brata Cirila in moza Emila Milica (na sliki, foto KROMA), stavbo pa je blagoslovil zupnik Rudolf Bogatec. Omenimo naj, da je Kulturno rekreacijsko društvo Dom Briščiki ob tej priložnosti izdalo tudi brošuro s kratko zgodovino vasi.

Italijo 5. oktobra 1954 kot srečen dan. »Na tej zemlji moramo živeti eni in drugi, in to ob vzajemnem spoštovanju,« je dejal. Na otvoritvi je spominsko obeležje padlim v NOB odkrila domačinka Olga Ostrouska, ki je v vojni izgubila brata Cirila

in moza Emila Milica (na sliki, foto KROMA), stavbo pa je blagoslovil zupnik Rudolf Bogatec. Omenimo naj, da je Kulturno rekreacijsko društvo Dom Briščiki ob tej priložnosti izdalo tudi brošuro s kratko zgodovino vasi.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pričelje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

VČERAJ-DANES

Danes, PONEDELJEK,
3. julija 1995
TOMAZ

Sonce vzide ob 5.21 in zatone ob 20.59 - Dolžina dneva 15.38 - Luna vzide ob 10.47 in zatone ob 23.58.

NAROCNIKOM IN BRALCEM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko številko

7796600 - vsak dan od 12. do 18. ure

SKD SLAVEC RICMANJE - LOG
vabi na

VAŠKO ŠAGRO

na žrebčevu

Danes, 3. julija

ples z ansamblom HAPPY DAY

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

LJUBLJANA - PRAGA - LJUBLJANA
3-krat tedensko - Ponedeljek, sredo, petek

Informacije in rezervacije:

• ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7
tel. 061/31-81-55

• prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6
tel. 061/313-312

• ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3
tel. 062/27-038, 26-155

• ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45
tel. 066/38-458, 38-512

Jutri, TOREK,
4. julija 1995
UROS

VREME VCERAJ OB
12. URI: temperatura zraka 23,6 stopinje, zračni tlak 1015,1 mb narasča, veter sever 5 km na uro, vlaga 73-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,6 stopinje.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 3.,
do NEDELJE, 9. julija
1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

**Lekarne odprte od
13.00 do 16.00**

Ul. Mazzini 43 (tel. 631785), Trg 25. aprila 6 - Naselje sv. Sergija (tel. 281256), Ul. Flavija 89 - Zavljje (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

**Lekarne odprte od
19.30 do 20.30**

Ul. Mazzini 43, Trg 25. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Combi 17, Ul. Flavija 89 (Zavljje).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

**Lekarna odprta od
20.30 do 8.30**

Ul. Combi 17 (tel. 302800).

**Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA**

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

**Zdravstvena dežurna
služba**

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraznična
od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.30 »Il
seme della follia« r. John
Carpenter, i. Sam Neill,
Jurgen Prochnow, Charl-
ton Heston.

EXCELSIOR - 18.35,
20.25, 22.15 »Blue Sky«,
i. Jessica Lange, Tommy
Lee Jones.

EXCELSIOR AZZUR-
RA - 17.30, 19.00, 20.30,
22.00 »Strane storie« r. S.
Baldoni.

AMBASCIATORI -
16.30, 18.20, 20.15, 22.15
»Il Corvo«, i. Brandon
Lee.

NAZIONALE 1 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Richie Rich il più ricco del mondo«, i. Macaulay Culkin.

NAZIONALE 2 - 17.00,
19.30, 22.00 »Forest
Gump«, i. Tom Hanks.

NAZIONALE 3 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »The
mask«, i. Jim Carrey

NAZIONALE 4 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Quat-
tro matrimoni e un fune-
rale«, i. Hugh Grant, An-
die McDowell.

MIGNON - 16.00 -
22.00 »Monia la capoban-
da«, porn., prepovedan
mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.15,
19.40, 22.00 »Rob Roy«, i.
Lian Neison, Jessica Lan-
ge.

ALCIONE - 20.15,
22.10 »Don Juan de Mar-
co« r. Jeremy Leverl, i.
Marlon Brando, Faye Du-
naway, Jonny Depp.

LUMIERE - 20.15,
22.00 »Un'avventura terri-
bilmente complicata«, r.
Mike Newell, i. Hugh
Grant, G. Cates.

ČESTITKE

Spet leto je naokrog in
danes BASILIO slavi. Se
veliko, veliko zdravih dni
mu želijo njegovi dragi
vsi.

IZLETI

**DRUSTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV** pri-
reja tudi letos srečanje s
pobratenim društvom
upokojencev Ilirske Bistri-
ce, ki bo v sredo, 12. julija,
v masunskem gozdu v
blizini izvira reke Reke.
Tu bo tudi piknik. Ob tej
priliki bomo obiskali grob
A. Bubnica v Pregarjah.
Vpisovanje danes, 3. julija,
ob 9. uri na sedežu drust-
va, Ul. Cicerone 8, tel.
360324.

PRIREDITVE

**GODBENO DRUSTVO
NABREZINA** prireja KON-
CERTE KORACNIC po va-
seh. Danes, 3. julija bo
godba nastopila v Ce-
rovljah ob 20.30. Vabljeni!

ZSKD v sodelovanju s
KD VESNA priredi jutri, 4.
julija in petek, 7. julija dva
koncerta z naslovom JAZZ
IN JAZ - dve srečanju z
jazz glasbo. Prvi večer bo
nastopila skupina Enneze-
ta band, ki izvaja Latin
jazz, v petek pa skupina
Allione trio. Oba koncerta
se pričeta ob 21. uri v do-
mu A. Sirka v Krizu.

**PIHALNI ORKESTER
BREG - Dolina** prireja ob
svoji 100-letnici v sredo,
5. julija, ob 20.30 v Kultur-
nem centru A. Ukmar -
Miro pri Domju KONCERT
GODBE V. PARMA iz
Trebe. Vabljeni!

V MAVHINJAH je v sk-
lopu Festivala amaterskih
odrov odprta RAZSTAVA
UMETNE OBRTI Pavla
Hrovatina, Bogomile
Doljak in Andreja Mervica
vsak večer od 19. ure dalje
do vključno 9. julija.

SZ GAJA organizira do
9. julija na sportnem
objektu na Padricah
SPORT IN ZABAVO z raz-
nimi turnirji in tekmo-
vanji. Večere bodo pope-
strili ansamblu Happy day,
Keydea, Status Symbol in
Alessandra e il quartetto
Edera. Vabljeni!

FC PRIMORJE priredi
7., 8., 9., 10., 14., 15., 16.
in 17. julija SPORTNI
PRAZNIK NA PROSEKU.
Vabljeni!

OBVESTILA

**SLOVENSKA VINCEN-
CIJEVA KONFERENCA**
obvesca starše, da je odhod
otrok v gorsko kolonijo v
Comegliansu danes, 3. ju-
lija. Otroci naj se zberejo v
Trstu ob 15. uri v Ul. Doni-
zetti 3 v 1. nadstropju, kjer
bo zdravniški pregled, v
Gorici pa ob 17. uri pred
železniško postajo.

UPRAVNI ODBOR Glas-
bene matice sklicuje red-
ni občni zbor danes, 3. ju-
lija, ob 19. uri v prvem sk-
licanju in ob 20. uri v dru-
gem sklicanju na sedežu
Glasbene matice v Trstu v
Ul. R. Manna 29. Dnevni
red: otvoritev in izvolitev
delovnega predsedstva,
poročila, razprava, razreši-
tev starega odbora, volitve
novega odbora in razno.

**POLETNO SREDISCE
SKLADA MITJA CUK** julij
- avgust od ponedeljka do
petka do 13. ure brez kosi-
la. Vpisovanje in informa-
cije med 10. in 13. uro v
uradih na Opcinah - Na-
rodna ulica 126.

**GLASBENA MATICA
TRST** - Sola "Marij Ko-
goj". POTRJEVANJE IN
PREDVPIS za solsko leto
1995/96. Prijave sprejema
tajništvo - Ul. R. Manna
29, tel. 418605 od 3. do
28. julija od 10. do 12. ure,
vsak dan razen sobote.

ŠOLSKE VESTI

**SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE** - tajništvo Trst
obvesca stalne učitelje, da
je solski skrbnik podaljšal
do 7.7.1995 za predstavi-
tev prošenj na podlagi
zakona iz dne 22.12.1973
st. 932, 7. člen, za enolet-
no dodelitev Trzaskemu
solskemu skrbništvu za
opravljanje služb, ki so v
zvezi z delovanjem slo-
venskih sol.

**SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE** - tajništvo Trst
obvesca učno osebje na za-
padlost naslednjih časov-
nih rokov za vložitev raz-
nih prošenj (M.U. st.185 iz
dne 30.5.1995 - različna
uporaba,časne dodelit-
ve in ureditve učnega
osebja): do 21.8. rok za
vložitev prošenj za razli-
čno uporabo učnega osebja
in za poučevanje v drugih
pokrajinah; do 10.8. rok za
vložitev prošenj za iz-
vajanje podpornega pouka
na srednjih solah; do 10.8.
rok za vložitev prošenj za
časne namestitve (za ne-
predvidene vzroke - učno
osebje: ot. vrtcev, osnov-
nih sol, srednjih sol); do
10.8. rok za vložitev
prošenj za časne name-
stitve za učno osebje višjih
sol; do 10.8. rok za vloži-
tev prošenj za stalno učno
osebje - D.O.A.R. za
poučevanje v drugih pok-
rajinah. Vse potrebne
informacije nudi urad SSS
ob urah poslovanja ob
torkih in četrtek od 9. do
10.30, Ul. Carducci 8, tel.
st. 370301.

MALI OGLASI

ISCIMO mladega mi-
zarja, sposobnega za delo
tudi na višjih strukturah.
Tel. 228877 - delovni ur-
nik.

34-LETNA GOSPA, z
lastnim prevoznim sred-
stvom, isče kakršnokoli de-
lo, tudi v zgodnjih ju-
tranjih urah. Tel. 280594.

ZANESLJIVA in vestna
gospa nudi pomoč tudi
starejšim 24 ur dnevno v
Trstu ali okolici. Pismene
ponudbe poslati na Pu-
bliest Srl, Ul. Montecchi 6,
34137 Trst, pod geslo "Po-
moc".

ISCEM knjige za 1. B
razred liceja. Tel. st. 53421
(zvečer).

ISCEM knjige za 1.C
razred liceja F. Preseren.
Tel. st. 571248 - zvečer.

ISCIMO mlado pomoč
v gostilni kot natakar/ica.
Tel. st. 225390.

COS P. TOMAZIC iz
Trebe isče pisarniške oma-
re v dobrem stanju. Daro-
valci naj tel. na st. 214300
(sola) ali 211119 (ravna-
telstvo) v dopoldanskem
casu.

OPREMLJENO trosobno
stanovanje na zahodnem
Krasu oddajamo za krajše
obdobje, tudi cez poletje.
Tel. st. 200115.

UGODNO PRODAJ
audi 100, letnik '94, luk-
suzno opremljen z vsemi
optionals. Tel. 362014 ali
369858 v uradnih urah.

A 112 elite, letnik '82 v
dobrem stanju prodam po
ugodni ceni. Tel. na st.
040/576116.

PRODAM ford escort
RS 2000, 16 V, letnik de-
cember '91, 60.000 km,
ABS, servo, pomična
streha za 16.800.000 lir.
Tel. na st. 0481/32626 - ur-
nik trgovine.

**FORD TAUNUS 1600
GL**, letnik '80, svetlo plave
barve, v dobrem stanju,
perfekten motor, 72.000
km, garaziran, prodam, ce-
na po dogovoru. Tel. st.
228519.

PRODAM priključni vo-
ziček znamke Ellbi 300.
Tel. v popoldanskih urah
na st. 327342.

PRODAM zemljišče
1.107 kv.m v Prebenegu.
Tel. st. 231847.

OSMICO imata odprto
Magda in Slavko Skerlj,
Zgonik 15/A. Vabljeni!

OSMICA je v Dolini pri
Mariu Zerjalu.

OSMICO je odprl
Stanko Gruđen v Samotor-
ci st. 6. Toči belo in crno
vino. Vabljeni!

OSMICO v Bazovici sta
odprla Nada in Boris.

OSMICO sta odprla
Bruno in Marija iz Boršta.

OSMICO sta odprla v
Slivnem Iztok in Božena.

OSMICO je v
Mavhinjah odprla Norma
Gabrovec. Toči belo in cr-
no vino. Poskrbljeno za
prigrizke.

NA OPCINAH - Narod-
na 92 so odprli osmicio pri
Kvrticevih. Točijo belo in
crno vino.

80 LET PAOLA SEME

Predsednik SKP Armando Cossutta bo danes v Trstu

Danes bo na obisku na Trzaskem predsednik Stranke komunistične prenovne senator Armando Cossutta. Politični voditelj bo zvečer govoril na pokrajinskem prazniku komunističnega tiska v Miljah, popoldne pa se bo udeležil prireditve, s katero bo trzaska federacija Komunistične prenovne pocalstila bivšega senatorja KPI, sindikalista CGIL in raziskovalca delavskega gibanja Paola Semo, ki je pred kratkim praznoval 80 let.

Cossutta bo na festi-
valu komunističnega ti-
ska na območju nek-
danje ladjedelnice Alto
Adriatico v Miljah go-
voril ob 20. uri. Napove-
dujejo, da se bo senator
dotaknil vseh najbolj
aktualnih političnih

vprašan, od polemik,
ki spremljajo priprave
na volitve, do pokojni-
ske reforme, vse do od-
nosov na levi, še po-
sebnost med SKP in DSL.
Pričakovati je, da bo
Cossutta omenil tudi
znane spore v SKP, ki
so, kot znano, povzroci-
li razkol med stranki-
nim vodstvom in delom
parlamentarnih skupin.
Prireditve v cast Pao-
lu Semo bo ob 17. uri na
strankinem sedežu v
Ul. Tarabocchia 3. Na
njej bo seveda navzoc
tudi slavljenec.

Na pokrajinskem
prazniku tiska SKP je
sinoci o ženski proble-
matiki govorila članica
strankinega vsedržavne-
ga vodstva Elettra Deia-
na. Nocoj od 21. do
24. ure pa bo za ples
igral ansambel »Adria
Kvintet«.

STEVERJAN / 25 LET GLASBENEGA FESTIVALA

Stičišče Slovencev iz matice in zamejstva

Folklorna skupina Slovencev iz Buenos Airesa navdušila

Med borovci v Steverjanu je bilo včeraj vzdušje res praznično na zaključnem večeru 25. jubilejnega festivala narodne glasbe Steverjan 95. Stevilno občinstvo, množičen odziv ansamblov (na festivalu jih je letos sodelovalo kar 36, od teh 15 na finalnem večeru), ugledni gostje: vse je prispevalo k prazniku prireditve, ki je nastala pred četrt stoletja po zamisli članov ansambla Lojzeta Hledeta in ki je po besedah predsednika društva F. B. Sedej Marka Tercica postala pomembna za ves slovenski prostor, tostran in onstran meje, »prijeten kraj snidenja med vsemi Slovenci«.

Program so odprli člani slovenske folklorne skupine Pristava iz Buenos Airesa. Nastopili so z argentinjskimi plesi in v nekoliko enolčni tridnevni spored alpskih polk in valčkov vnesli ritem in sočnost andinske glasbe. Njihov nastop je navdušil občinstvo, ki je ritmirano ploskalo se zlasti, ko so plesalci potegnili v vrtnec poskočnih plesov državnega sekretarja Petra Vencija, Marijo Ferletič, Marjana Terpina in druge goste.

Pred tekmovalnimi nastopi 15 izbranih ansamblov (med njimi so bili tudi domaći Briški odmev, Kraski kvintet z Opčin in Trzaski narodni ansambel), je nastopil trenutek proslavitve 25-letnice. Pozdravila sta predsednik in tajnica društva Sedej Marko Tercič in Franka Padovan in izročila priznanji Niku Klanjsčku za tehnično pomoč in Mariji Breclj (radio TS A) za sodelovanje.

Zupan Hadrijan Corsi je

Nastop slovenskih folkloristov iz Argentine pred množičnim občinstvom (Fotost. Reportage)

izrekel priznanje organizatorjem in društvu Sedej za vse prizadevanje na področju pevske in nasploh slovenske kulture, s kančkom zaskrbljenosti pa je omenil demografsko krizo, ki ogroča bodočnost skupnosti. Državni sekretar za Slovence v svetu Peter Vencelj je izročil društvu Sedej posebno priznanje svojega urada in ocenil, da njihovo delovanje krepi slovensko zavest v zamejstvu. Pozdravili so se podpredsednik Državnega zbora Miroslav Mozetič, pokrajinski odbornik Cesare Oblach in predsednica SSO Marija Ferletič, ki je po zahvali organizatorjem z zanosom izrekla, da »s tega grica lije goreca lava ljubezni do slovenstva«.

O zmagovalcih, ki so jih zaradi dolgega tekmovalnega programa razglasili sele pozno zvečer, bomo poročali jutri.

TV PRIMORKA / MED SOČO IN NADIŽO

Zadnja oddaja posvečena izseljeništvu v Benečiji

Danasnja, zadnja oddaja iz niza "Med Sočo in Nadižo" na TV Primorki bo namenjena vprašanju izseljeništvu v Benečiji. Gre za problematiko, ki je tesno povezana z delom in življenjem Slovencev na Videmskem, ki so prav v emigraciji našli delno rešitev za svoj obstoj. Med oddajo, ki jo bo TV Primorka prenasala ob 18.45, bodo z novinarjem Rudijem Pavšičem spregovorili Miran Komac z ljubljanskega Inštituta za narodnostna vprašanja, Riccardo Ruttar, član vodstva Zveze Slovencev po svetu, in Beppo Floreancic, Benečan, ki je veliko let preživel v belgijskih rudnikih.

Kot smo povedali, bo to zadnja oddaja o zamejstvu v letošnji sezoni. Njen voditelj Rudi Pavšič je v 35 oddajah skušal osvetliti nekatere najpomembnejše problematike življenja Slovencev na Goriskem in v Benečiji in jih posredovati širši javnosti, predvsem v Sloveniji. Kot podatek povejmo, da se je pred snemanji kamerami TV Primorke zvrstilo več kot 120 zamejskih predstavnikov s področja kulture, športa, gospodarstva in javne uprave.

NATEČAJ SEGHIZZI / NOCOJ FINALNI KONCERT

Kvalitetni nastopi pevcev solistov

Danes na Espomegu mednarodni posvet in glasbena delavnica posvečena Carlu Orffu

V Fogarjevem avditoriju so včeraj že drugi dan zapored odmevali solospeli tekmovalcev na 1. mednarodnem natečaju za soliste Seghizzi (na sliki - Fotostudio Reportage). Včeraj popoldne in zvečer se je ob klavirski spremljavi pomerilo se preostalih 12 med stiriindvajsetimi sodelujočimi na natečaju. Ziriya, ki je pozorno ocenjevala moč in ubranost glasov ter vse druge značilnosti kakovostnega solističnega petja, bo danes objavila imena desetih izbrancev. Ti bodo drevi on 21. uri nastopili na finalnem delu tekmovanja iz katerega bo izšel zmagovalec. Nagrajevanje in koncert treh prvovršenih bosta jutri ob 21. uri v Fogarjevi dvorani.

Danes se v okviru Seghizzijevega natečaja začne tudi mednarodni posvet o glasbeni didaktiki, ki je posvečen Carlu Orffu. Po pozdravih bo posvet uvedel prof. Claudio Desinan iz Trsta. Ob študijskem zasedanju bo ob 14.30 tudi delavnica po orffovi metodologiji, ki jo bo vodil prof. Leonardo Riveiro Holgado iz Madrida.

Gradež naval gostov smrt na plaži in tatiči

V Gradezu so včeraj zabeležili izjemen naval gostov. Z novo, julijsko izmeno turističnih prihodov, so v soboto in včeraj naskočili turistično središče tudi številni enodnevni izletniki in lastniki počitniških stanovanj, ki izkoristijo za oddih konec tedna. Včeraj zjutraj in pod večer je bilo nekaj težav v prometu proti oz. iz Gradeza, tudi zaradi vsakoletnega romanja na Barbano, ki je priključilo številne vernike.

Miren počitniški dan

sta zmotila dva dogodka črne kronike. Na glavni plaži je dopoldne umrl 70-letni Sebastiano Macaione iz Trsta. Skočil je v vodo z enega od pomolov, ko ga je obsla usodna slabost.

Marsikateremu turistu pa so včerajšnji dan pokvarili tatiči, ki so čez noč razbili okenca in izpraznili vsega vrtnega številne avtomobile v Ul. Moreri ob parku roz. Poskusili so na kakih desetih avtomobilih in odnesli listnice, torbice, avtoradije in drugo.

KINO

GORICA

VITTORIA 20.00-22.00 »La morte e la fanciulla«. Rez. Roman Polanski. I. Sigourney Weaver in Ben Kingsley. Ozv. Dolby stereo. Vstopnica 7.000 lir.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Quattro matrimoni e un funerale«. I. Hugh Grant in Angie McDowell. Vstopnica 7.000 lir.

PRIREDITVE

KINOATELJE, ZSKD in ZKOS vabijo jutri ob 20.30 na igrisce doma A. Budala v Standrežu: režiser Vinci Vogue Anzlovar bo izbral Filmsko lice '95. Ob 21. uri sledi predvajanje filma Babica gra na jug.

OBVESTILA

KD DANICA obvešča, da bo seja vseh članov nočoj ob 21. uri v središču Danica na Vrhu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, C. Italia 89, tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.
DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Vrtna ul. 2, tel. 78300.

VČERAJ-DANES

Iz matičnega urada goriske občine od 25. junija do 1. julija:

POROCILI SO SE: uslužbenec Giorgio Burgaletta in psihologinja Antonella D'Amelio, tesar Roberto Cettul in glasbenica Federica Volpi, podcastnik vojske Massimiliano Orsini in frizerka Gabriella Bubacco, finančni stražnik Paolo Scarpini in bolničarka Franca Unida.

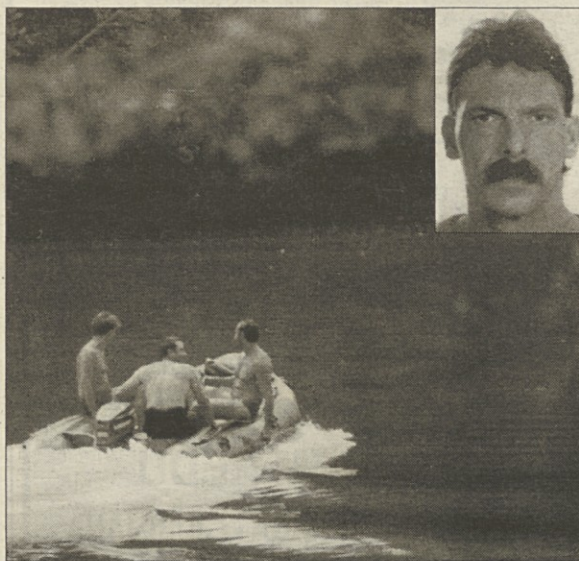
KRONIKA / UTOPIŦEV POD UL. CORDAIOLI

Soča vzela še eno življenje

42-letni moški izginil pod vodo, potem ko je preplaval reko

Soča si je včeraj vzela še eno življenje. V njenih vodah je utonil 42-letni Vittorio Leghissa Rossi iz Gorice, Ul. Torriani 25. Utopil se je malo po 9.30 nekaj sto metrov južno od Pevmskega mostu. Reševalna akcija je stekla takoj, saj sta očitvidca videla moza v vodi in poklicala pomoč, toda truplo so potapljalasli se le zgodaj popoldne.

Prvi alarm je dal mladeneč, ki je na klopici Soskega parka pri Pevmi okrog 9.15 bral časopis. Zaslišal je močan pljus v vodo. Stopil je do zidka nad bregom in opazil v vodi oblečenega moškega, ki je plaval proti drugemu bregu. Poklical je žensko, ki je bila v bližini in je obvestila reševalce. Mož v vodi je tace priplaval do drugega brega pod Ul. Cordaioli. Očitvidca sta ga opazovala od daleč in videla, da je prišel ze do grmicevja ob bregu, takrat pa jima je izginil izpred oči. Na kraj so prihiteli gasilci z gu-

menjakom, kasneje pa se potapljači iz Trsta. Truplo so sele okrog 13. ure našli 200 metrov južno od kraja izginotja. Bilo je vključeno med korenine in vejevje kake tri metre pod vodo.

O vzrokih Leghissovega skoka v vodo so možna le ugibanja. Samomorilskih sporočil ni pustil. Pri poli-

ciji domnevajo, da je hotel preplavati reko in da mu je bila tik pred ciljem usodna slabost ali morda vrtnec. Vsekakor pa je čudno, da je v vodo skočil povsem oblečen, obut in z denarnico v žepu.

Na slikah (Fotostudio Reportage) reševalci na Soči in žrtve

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propagand: Publiet SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Poštni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

RAZMERJA MED STRANKAMI

Koalicija si je s proračunom kupila še eno leto

Bo morebitno novo stranko sestavljaj Kučan, Drnovšek ali kdo tretji?

LJUBLJANA - Glasovanje o predlogu letosnjega proračuna je pokazalo, kako enotna in skladna je lahko vladna koalicija, kadar gre za njene »življenjske interese«. S proračunom si je namreč vladna trojka kupila leto dni, ki ga vse tri stranke pred novimi volitvami nujno potrebujejo. Dejstvo je, da niti pozicija niti opozicija ta hip se nista pripravljene za novo merjenje politične moči in tudi temu gre pripisati delno zatisej na sicer tradicionalno predvolilno razdeljenem strankarskem prizorišču.

V tem trenutku stranke zelo previdno razkrivajo prve volilne adute. Kršćanski demokrati so začeli z razmeroma zgodnjo »turnejo« po slovenskih občinah, sicer pa priznavajo, da »volilni stab deluje«, vendar bodo različne podrobnosti (na primer načine postopkov kandidiranja) javno razglasili sele jeseni.

Najbolj je pohitela združena lista, ki je javno že predstavila projekt sestavljanja kandidatnih list na kar je le mogoče demokratičen način. Prihodnjo pomlad naj bi organizirali clanske volitve, ki bi bile v bistvu popolnoma enake pravim. Tisti kandidati, ki bi dobili največ glasov, bi se potem uvrstili na kandidatne liste te stranke in si torej na ta način »kupili vstopnice« za parlament. Na zadnji konferenci stranke so člani ta koncept potrdili brez pripomb. Seveda pa bi v ncelu takšna »demokratičacija« postopkov (posebej če bi se ob tem zares ukinile nacionalne liste) morala najbolj skrbeti sedanje vodstvo stranke. Ob razmeroma močnem »radikalnem« levem krilu stranke bi se namreč lahko zgodilo tudi presečenje in na kandidatih listah bi se znasla popolnoma nova, nezna-

na imena. Ker pa bo dokončni predlog postopkov sprejet sele jeseni, lahko verjamemo, da bo ta neprijetna podrobnost popravljena.

Prihodnji teden bo pravila kandidiranja na svetu stranke sprejemala tudi liberalna demokracija. Za zdaj LDS ne napoveduje radikalnih sprememb, obljublja pa, da bo »zajemala iz najsiršega kadrovskega bazena«. Največja stranka sicer prezivlja dokaj kočljive case. Ankete javnega mnenja jo sicer se vedno uvrščajo na sam vrh, vendar izidi lokalnih volitev in vrsta drugih pokazateljev opozarjajo na previdnost pri volilnih napovedih. »Megastranka« ima že po definiciji nekaj težav, ki jih manjše stranke ne poznajo v tolikšni meri - od frakcijskih bojov do čisto osebnih sporov in »gneče« znanih imen pred funkcionskimi vrati. LDS se poleg tega zman otepa tudi podobe stranke, ki ni imuna na zlorabe, največji delež odgovornosti pa seveda nosi tudi za vse (ne) uspele vladne projekte, med katerimi jo eden najzahtevnejših caka (razprava o EU) že jeseni.

Vprašanje, kakšna bo strategija največje stranke pred volitvami, je mogoče razumeti predvsem v kontekstu splošnih »pre-

mikov« na levičnici, ki jih v političnih krogih delijo na tri možne scenarije. Ena od različic »obogatitve ponudbe« za volilce levega centra naj bi bila zdaj že razvpita »Kučanova stranka«. Predsednik države je to različico že nekajkrat previdno zanimal, priznal pa je, da se mu izidi anket, ki kažejo, da bi takšno politično gibanje na volitvah doseglo zavidljivo prvo mesto, zdijo »vredni razmisleka«.

Drugi »scenaristi« upostevajo zdaj bolj zdaj manj očitno konfliktnost razmerja med predsednikom vlade in liberalne demokracije ter »njegovo« stranko. Če so točne govornice, ki krožijo v političnih kuloarjih, naj bi prav napovedi o ustanovitvi Kučanove stranke, ki bi posegla v volilno telo liberalne

demokracije in v najmanj eno od levih frakcij LDS, povzročile nove napetosti. Predsednik naj bi nekatere vidnim članom stranke »svetovale«, naj se odločijo za »Drnovškovo« ali »Kučanovo« opcijo, ker na dveh stolih pač ne bodo mogli dočakati volitev.

Na drugi strani se v stranki kopičijo zamere zaradi Drnovškovega pragmatizma, ki ga veliko članov razume kot popuščanje in neodločnost (predvsem v razmerju do SKD).

neresljivi enacbi, da namreč stranka nujno potrebuje Drnovška, če hoče ohraniti svoj položaj, in da tudi Drnovšek nujno potrebuje stranko. Da pa bi se lotil popolnoma novega političnega projekta, je v tem trenutku se manj verjetno kot v Kučanovem primeru.

Tretji politični opazovalci tako napovedujejo se eno alternativo sedanji strankarski razdelitvi - da se bo namreč pred volitvami pojavilo čisto novo in neznano ime, ki bi tudi brez močne strankarske infrastrukture lahko pritegnilo bolj radikalno levo populacijo. Morebitne tovrstne »novosti« pa bi se lahko pojavile sele prav pred volitvami.

Na desnici zelo radikalnih sprememb ni pričakovati. Skorajda neverjetno se zdi, da bi trojica Peterle-Jansa-Podobnik podpisala predvolilni koalicijski sporazum, saj je zdaj že očitno, da se SKD pocuti ogrožena zaradi ekspanzivne politike SDSS, ki se čedalje bolj zajeda v njen življenjski prostor. Čeprav nekatere stranke napovedujejo (pocasno) približevanje bipolarni politični delitvi Slovenije, bo prihodnje leto politično prizorišče se zelo pisano in razdrobljeno. Koalicije se bodo sklepale po volitvah in pri tem so seveda mogoče vse kombinacije, vključno z nadaljevanjem sedanje vlade, čeprav - kar napoveduje desnica, pred časom pa tudi Janez Drnovšek - bo tokrat »prva prioriteta« koalicija čim manjšega števila strank, ki imajo podobne politične usmeritve.

Tanja Staric
Foto: BOBO

Otroci nas bodo spregledali

LEV KREFT

Sedim na Kongresnem trgu, kjer sem nekdaj stal, in gledam čez razpeto platformo proti Gradu, ki se ne stoji, kot tudi nekdaj ni več stal, na tistem Kongresnem trgu, ki je dobil ime po srečanju vladarjev, ki so nameravali narediti po revoluciji Evropo spet fevdalno, na tistem Kongresnem trgu, kjer so presviti blagoslavljali odhod slovenskih vojakov na fronte prve svetovne vojne, rekoc, da je treba v imenu katoliškega krščanstva zatreti pravoslavje, na tistem Kongresnem trgu, kjer so z visokega univerzitetnega balkona pred petdesetimi leti mahali Ljubljancanom revolucijski oblastniki in si mislili, da je za zmehom, na tistem Kongresnem trgu, kjer smo nekdaj stali vsi skupaj, samo stirje so manjkali in nobeden od starih takrat se ni bil On.

Sedim in se ne morem nacuditi spremembam. Tam neke na začetku osemdesetih let, ko smo bili v nekakšni opoziciji samo mladinci, Radio student in Mladina, smo skupaj proslavljali leto 1984 in skušali dognati, kako podoba Velikega Brata pride na ekran, kaksne so njene estetske karakteristike in kaksno je njeno osebno oblicje. In čedalje bolj smo bili prepričani, da se ta totalitarna serija počasi izteka. Zdaj pa se mi tu po Kongresnem trgu preklada kakih devet Velikih bratov in oni izgubljeni Deseti, kot bi imeli advicijo za snemanje Orwella, in zbrane množice tako kot pri karaokah z vzklikanjem, zvižganjem in ploskanjem izbirajo svojega Velikega brata. Nastopajocim se vidi, da smo na karaokah, saj vsi govorijo besedila nekoga drugega in vsi delujejo rahlo diletantsko.

On se je v vlogo najbolj vživel, tako da se je začel obnašati skoraj avtentično, zlasti ko je vse pozval k minuti molka in dodal, naj vstanejo se tisti pred televizorji. In ker smo na Kongresnem trgu vstali (pred filharmonijo se clovek ne more tako grdo obnašati), se ni videlo, da doma nismo vstali, ker pač se ne verjamemo, da nas Veliki brat vidi z ekrana. Ampak ta tehnološka napaka bo kmalu odpravljena, Japonci gotovo že imajo kaj primernege pri roki.

O slogi pa so govorili tisti, ki so se pred slogo monolitne Partije resili z razlikovanjem. Tisti, ki so najbolj poudarjali, da je v razliki moč, so najbolj ponavljali Milosevičeve mitingaske tekste, vendar brez pravega naglasa. Miting ni bil prirejen zanje. In kakšna sloga sredi evropske Slovenije, prosim vas, saj smo jo zaradi pornografije že davno zaprli in raje naredili spet ljubljanski dvor! Sloga, ki jo predlagajo gospodje, je slabša od pornografije. Pod tem pojmom je namreč vsak imel v mislih, kako bi mu morali vsi skupaj zlesti v rit.

Dva sta začela govoriti na pamet, dva pa sta govorila brez. Eden je poslal vabila strankarskim prijateljem, a na nas račun. Dva sta hkrati priredila sprejeme, da bi razdelila ljudstvo, ljudstvo pa ni imelo s tem nobenih težav, ker je že itak razdeljeno, samo ne zanj.

Ne vem, zakaj mi je misel ob pogledu na istočasno postavitve Narodovega blagra in Hlapcev odšla h kritiki razsvetljenstva, kot sta jo spisala Adorno in Horkheimer tam sredi druge svetovne vojne, ko sta bila nekako v letih slavnostnih govorcev. Ob vsej resnobe kritike sta dodala: »V letih med stidesetimi in petdesetimi imajo ljudje pogosto čudno skušnjo. Odkrivajo, da vecina tistih, s katerimi so odrasli skupaj in obdržali stik, kaze motnje v navadah in zavesti... Tako je, kot bi clovek za kazen, ker je izdal upanja svoje mladosti in se special s svetom, tudi padel v prezgodnje propadanje.«

In ko sem se videl sredi te družine najetih klakerjev in mešanice staro- in novepečenih politikov, ki ploskajo vsak svojemu lastnemu povzdigovanju kot edini svetosti, in sem se videl, kako sam ploskam, sem se spomnil tudi na cesarjeva nova oblacila. Hvala bogu, otroci nas bodo spregledali.

DROGE / ZDRAVLJENJE ODVISNOSTI

Država ne kaže posebnega posluha za programe

Pred problemom odvisnosti od drog si v Sloveniji še vedno preradi zatiskamo oči

LJUBLJANA - Koliko odvisnikov od ilegalnih drog je v Sloveniji, ne ve nihče natančno. Največkrat se slisi, da jih je od šest do deset tisoč. Tudi pri nas se je, tako kot v tujini, s pojavom aidsa odnos do njih, zlasti do tistih, ki si droge vbrizgavajo v zilo, bistveno spremenil. Nosilni programi zmanjševanja škode zaradi uporabe drog so predvsem psihosocialni programi, metadonski programi, posvetovalnice, pravočasna zdravstvena pomoč.

Zdravljenju odvisnosti z nizkim pragom zahtevnosti do bolnikov je bilo namenjeno nedavno omizje, ki sta ga v Cankarjevem domu organizirala studentska sekcija Mostisce društva 2000 in časopis Odmevnik. Zanimivo - morda pa značilno - obisk je bil več kot reven.

V prostoru, kjer je bilo nameščenih 170 stolov, se je zbralo manj kot 30 ljudi, je strokovnjakov, ki so govorili o problematiki, pa je bilo skupaj z voditeljem osem. Tako imenovani nizkoprazni programi so zelo pomembni zato, ker lahko sejejo najširše med ljudi. Dejstvo namreč je, kot ugotavlja dr. Andrej Kastelic, vodja Oddelka za detoksifika-

cijo v Centru za mentalno zdravljenje, da morajo ali bi morali tudi mladostniki, starejši od deset let, razmišljati in vedeti, kaj pomeni droga in kaj pomenijo tvegani spolni odnosi. Odvisniki ne umirajo samo zaradi mamil, temveč tudi zaradi aidsa, hepatitisa, ciroze... Edini in poglobitveni program niso samo mamila, ampak tudi tobak in alkohol, pred čemer si se vse preveč radi zatiskamo oči. Dr. Milan Krek iz dispanzerja za zdravljenje odvisnosti iz Kopra pravi, da je pri nas bolezen odvisnosti st. 1 se vedno alkohol, do katerega pa je družba velokodusno strpna.

Metadonski program,

namenjen odvisnikom od heroína, je po besedah dr. Kastelice tudi vzdrževalni program, prednost pa je v tem, da si metadon ni treba vbrizgati v zilo in ima dvakrat daljšo razpolovno dobo kot heroin. Prednost je tudi ta, da odvisniku, ki prihaja ponj, ni treba več »letati okrog« in če zeli, se lahko s strokovnjakom pogovori, zmanjšani so ostali zapleti, če se odloči, pa lahko preneha z jemanjem. Ta program tudi omogoča prehode v druge programe, če uživalec to želi. Zanimiva je tudi razlaga dr. Kreka (in tako kažejo ameriške studije), da uživalci heroína posežejo po drogi tudi zato, ker njihovega organizmu primanjkuje določena količina endorfinov. Če heroin nadomesti metadon, je lahko rehabilitacija zelo uspešna. Podatki kažejo, da na naših tleh tovrstna rehabilitacija ne uspe pri eni tretjini tistih, ki se odločajo za ta program. Seveda pa je ob

tem izjemnega pomena socialna in psihosocialna rehabilitacija, torej reakcija okolja, družine, bližnjih. Metadonski program je izdelalo ministrstvo za zdravstvo, podpira ga ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, psihosocialno pomoč pa nudijo nekateri centri za socialno delo.

V letošnjem letu je bilo za delo z odvisniki usposobljenih 175 zdravstvenih delavcev, od tega 65 zdravnikov. In spet domača zanimivost: poleg centrov za pomoč odvisnikom v Ljubljani, Mariboru in Kopru bi radi ustanovili se nove, kot jih imajo v Murski Soboti, Velenju, Logatcu in Novi Gorici, a so na primer v Celju, Krškem in na Ravnah naleteli na velik odpor. Poslanka DZ Danica Simsic je povedala, da kakšnega »pretresljivega« posluha vladajoče koalicije za te programe, »državne« in nevladne, ni, na ministrstvu za delo, družino in so-

cialne zadeve pa prav tako ugotavljajo, da so bile ob pripravi proračuna obljube velike, realizacija pa majhna. Letos naj bi bilo za te programe namenjenih 40 milijonov tolarjev. Zato ni čudno, da na primer društvo Stigma, ki se ukvarja s preventivo, zlasti glede aidsa, ter z razdeljevanjem kondomov in sterilnega pribora za narkomane, dobesedno života. Vidoviceva pa je opozorila se na eno težavo: na osnovnih solah, kjer bi morali začeti s tovrstno preventivo, največkrat pravijo, da se »to pri njih ne dogaja«, podobno kot v družinah, ki si niso neko priznati, da jih je doletelo kaj takega. Cimprej bi morali dobiti tudi ustrezno zakonodajo, kar je toliko bolj pomembno za Slovenijo, ki je tranzitna država, čez katero potekajo mednarodne poti drogi. Dobro organiziran kriminal pa »skrbi«, da je zrtev čedalje več.

Katarina Novak

NOVICE

Enajst mrtvih v spopadu turške vojske s kurdsкими gverilci

ANKARA - V spopadih med pripadniki turskih oboroženih sil in kurdsкими gverilci, ki so včeraj izbruhnili v pokrajinah Sirmak, Van in Sirt na jugovzhodu Turcije, je bilo ubitih enajst Kurdiv in dva turska vojaka. Predstavniki turskih varnostnih organov v lokalni prestolnici Diyarbakiru so zanikali trditve prokurdskega časnika Jeni Politika, ki je v nedeljo objavil novico, da so gverilci Delavske stranke Kurdistan (PKK) pretekli teden v bližini iraske meje iz zasede napadli enoto turske vojske ter ubili šest vojakov in enega častnika. (Reuters)

V Etiopiji ubili tri domnevne atentatorje na Mubaraku

ADIS ABEBA - Etiopske varnostne sile so v soboto zvečer v Adis Abebi ubile tri domnevne atentatorje, ki naj bi sodelovali v napadu na egiptovskega predsednika Mubaraku. Etiopska policija je domnevne napadalce izsledila v neki hiši na severozahodu etiopskega glavnega mesta Adis Abeba in se z njimi spopadla, ko se se le-ti skušali upreti aretaciji. Koliko domnevnih napadalcev se iščejo, etiopske oblasti niso sporočile. V neuspelem atentatu na Mubaraku minuli ponedeljek v Adis Abebi naj bi namreč sodelovalo od šest do devet napadalcev, od katerih sta bila dva ubita na mestu atentata. Etiopske oblasti tudi niso posredovale nobenih podatkov o nacionalnosti ubitih atentatorjev. Večkrat so izrazile domnevo, da je bil v atentat na Mubaraku vpleten sudanski vojaški režim, ki pa je obtožbe odločno zavrnil. To je povzročilo hude napetosti med državama. Svetovalec egiptovskega predsednika Mubaraku Osama Bas je v soboto v Kairu izjavil, da Egipt ne bo posredoval proti Sudanu, četudi se bo izkazalo, da je Kartum vpleten v napad na egiptovskega predsednika. »Prelivanje krvi Sudancev in Egipčanov nikakor ne pride v postev; tovrstna vojaška pustolovščina bi bila nesmiselna,« je povedal Osama Bas. (dpa)

Nov napad s plinom v japonski podzemni železnici

TOKIO - Najmanj 36 oseb so odpeljali v bolnišnico, potem ko je postalo japonske podzemne železnice Kamioka zagrnjeno dim. Čeprav so se žrtve pritoževale nad hudimi bolečinami v obeh in dihalih, nihče ni v kritičnem stanju. Policija je takoj zaprla dostop do postaje in temeljito preiskala prizorišče napada. Kljub temu pa ni uspela najti dokazov, ki bi incident povezali s sekto Vzvisene resnice. Njeni voditelji v tem trenutku čakajo na sodni proces, kjer jim bodo skušali dokazati krivdo za množične umore. (Reuters)

BOSNA IN HERCEGOVINA

Zdaj mori še lakota

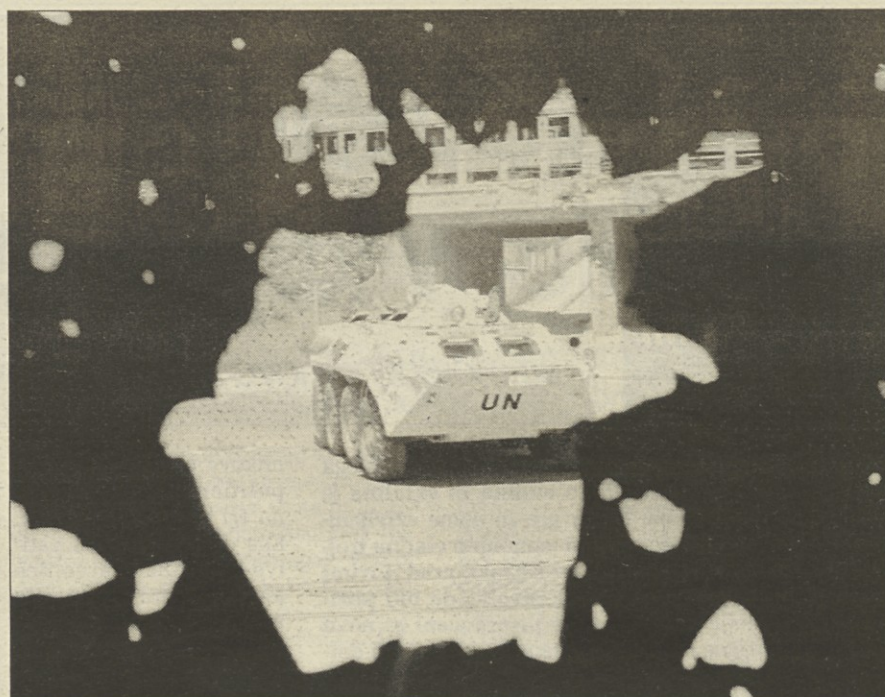
SARAJEVO (Reuters, dpa) - Bosanski premier Silajdžić je včeraj na uradnem obisku v maroski prestolnici Rabatu izjavil, da bosanski Srbi najverjetneje načrtujejo množični napad na Sarajevo. Tako je Silajdžić pozval islamske države, naj pomagajo Muslimanom pri samoobrambi. Meni, da je ključni problem embargo na uvoz orožja.

Bosanski premier je priptoval v Rabat, da se s soboto in se takoj srečal z maroskim premierom Abdelatifom Filalijem. Tema pogovorov med premieroma je bila maroska pomoč pri lobiranju držav Organizacije islamske konference (OIK). Maroko trenutno predseduje tej politični, kulturni in gospodarski zvezi muslimanskih držav.

Silajdžić je v intervjuju za Reuters izjavil, da je glavni namen bosanske vlade prepričati »množico in neposreden napad na Sarajevo«. Izrazil je upanje,

da bo OIK naredila vse, da se bodo njeni predstavniki kmalu sesli s Skupino za stike in skušali uskladiti mirovni nacrt. Bosanska vlada od muslimanskih držav pričakuje, da ne bodo več spostovale embarga na uvoz orožja v BiH, od drugih pa, da bodo opravile svojo dolžnost in ustavile izčrpavanje Sarajeva.

Mirovni posrednik Evropske unije Carl Bildt se je včeraj pogovarjal s hrvaskim predsednikom Franjom Tuđmanom o reševanju mirovnega procesa med krajskimi Srbi in Hrvasko. Po pogovorih je

Srbi so uničili oklepnik morvnih sil ZN (Telefoto:AP)

izjavil, da bo moralo srbsko vodstvo narediti se kaj več, kot samo uradno mednarodno priznati BiH, če zeli doseči odpravo embarga.

»Mednarodno priznanje samo po sebi ni dovolj. Treba je doseči spremembe na terenu. To sem Miloševiću povedal zelo jasno in upam, da me je razumel,« je izjavil Bildt. Potem ko je Bildt v soboto obiskal Beograd in včeraj

Zagreb, namerava v ponedeljek obiskati tudi Knin in Tuzlo, kjer so razmesecne švedske mirovne enote.

V zahodni bosanski enklavi Bihać se razvija nova humanitarna kriza. Po besedah tiskovnega predstavnika UNHCR je stanje v bihaski enklavi več kot kritično. Ljudje so popolnoma obupani. Ker vojska bosanskih Srbov v zadnjih mesecih sistematično ustavlja vse človekoljubne

konvoje na to območje, sta zaradi lakote umrla trileten deček in izčrpan starec. Ob smrti je podhranjeni deček tehtal samo sedem kilogramov. Njegova mati je najhujše skušala prepričati s kaso, ki jo je pripravljala iz vode in moke. Oskrba s hrano in drugimi življenjskimi potrebščinami v Bihaću je postala prava nočna mora, tako za prebivalstvo kot za UNHCR.

RUSKA FEDERACIJA

Zaupnica je vlila Černomirdinu novih moči

Premier je napovedal nadaljevanje gospodarskih sprememb in politično reševanje čečenske krize

Rusi se težko sprijaznijo z bolečimi posledicami reform

MOSKVA (Reuters) - Ruski premier Černomirdin, čigar vlada je v soboto srečno prestala parlamentarno glasovanje o zaupnici, je včeraj napovedal, da si bo kljub odkritemu nasprotovanju dume prizadeval pospešiti izvajanje gospodarskih reform. Kot drugo najpomembnejšo nalogo, ki se je namerava nemudoma lotiti, je predsednik ruske vlade označil politično rešitev krvave čečenske krize, ki traja že sedem mesecev.

»Stroga denarna in proračunska politika ter zmanjšanje inflacije sta cilja, od katerih ne bomo odstopili,« je Černomirdin zatrdil predstavnikom ekonomskega posvetovalnega telesa. Izjava, ki ni povsem v skladu s premierovo napovedjo, da ne bo več sporov z zakonodajno oblastjo, dokazuje, da lahko Černomirdin v tem trenutku nastopa s

pozicije moči. To mu dovoljuje predvsem dejstvo, da je vlada prepričljivo »zmagala« na sobotnem glasovanju o zaupnici.

Jelcinova odločitev, da sprejme odstop treh visokih vladnih funkcionarjev, vztrajnih zagovornikov uporabe sile, pušča Černomirdinu precej več manevrskega prostora tudi pri iskanju diplomatske poti do miru v Čečeniji. Predstavniki separatistov so na mirovnih pogajanjih v Groznom posredno podprli Černomirdina z ugotovitvijo, da vodi »stvarno politiko«.

Seveda pa je vprašanje, kako dolgo bo lahko ruski premier užival sadove sobotne zmage. O tem, da so novi konflikti le vprašanje časa, prica izjava voditelja vplivne Kmečke stranke Lapsina: »Vzroki politične krize nikakor niso odpravljeni. Vsi stari problemi ostajajo.«

Pogajalcema zmanjkalo časa

EREZ (Reuters) - Predstavniki PLO in izraelskih oblasti kljub maratonskemu zasedanju niso sklenili sporazuma o razširitvi palestinske avtonomije na zasedenih ozemljih. Izraelski zunanji minister Peres in prvi človek PLO Arafat sta vso noč preživela za pogajalsko mizo, da bi vendarle dosegla dogovor o umiku izraelskih vojakov iz naselij na Zahodnem bregu do napovedanega roka - 1. julija. Toda... »Noc je bila prekratka,« je zjutraj dejal Peres.

Pogajalca, ki nista dala niti skupne izjave, sta po osmih urah pogovorov delovala na smrt utrujena, vendar nista bila vsajeno razpoložena drug za drugega. Predstavnica izraelske delegacije je dejala, da se nameravata znova sestati že danes ali jutri. Neimenovani ameriski predstavnik, ki je spremljal srečanje, je sporočil, da naj bi bil naslednji rok za doseg dogovora 17. julij. Takrat bo predsednik Clinton povabil Peresa in Arafata v Washington, kjer naj bi (po najbolj optimistični inaciji) zgladili se zadnje nesporazume in pripravili slovesen podpis sporazuma.

Izraelska vlada je na rednem nedeljskem zasedanju v Jeruzalemu kljub vsemu ugotovila, da mirovna pogajanja niso v krizi, ampak da gre za zastoj, ki je posledica zahtevnosti obravnavanih vprašanj.

Predstavniki PLO so dejali, da sta jedro nesoglasij delovanje in razporeditev palestinskih na eni in izraelskih varnostnih organov na drugi strani.

Tradicionalno kupovanje glasov je tudi tokrat odločilo o izidu tajskih volitev

BANGKOK (dpa) - Tajci so včeraj glasovali na parlamentarnih volitvah, ki so jih razpisali po tem, ko je predsednik vlade Cuan Likpaj zaradi korupcijskega skandala izgubil večino in nato razpustil tajski parlament. Po prvih neuradnih podatkih je Tajska nacionalna stranka prejela 97 od 391 sedežev v tajskem parlamentu, Demokrati pa 87 sedežev. Nimajo pa se podatkov o izidu volitev v bolj odročnih predelih Tajske. Vojska, ki je v preteklosti večkrat izvršila državne udare, je tokrat sporočila, da bo spostovala volilni izd. Demokracijo so na Tajskem uvedli leta 1933, včerajšnje parlamentarne volitve pa so že dvajsete po vrsti.

Cuan Likpaj, ki velja za ostrega kritika vojske, je bil izvoljen po »krvavem maju« leta 1992, ko je policija na demonstracijah, ki so bile usmerjene proti generalom, ubila več kot 50 studentov. Tajski nacionalni stranki pa ocitajo, da je v preteklosti tesno sodelovala z vojsko. Ena glavnih tem predvolilnega boja je bilo »kupovanje« volilnih glasov in poslancev, kar je sicer značilno za tajsko politično življenje,

nje, toda se nikoli se to ni dogajalo v tolikšnem obsegu.

Volilni glas tajskega kmeta tokrat stane približno 500 bahtov, kar znaša dobrih 2500 tolarjev. Bistveno dražje je po bangkotskih časopisnih poročilih tajski poslanec. Nekateri poslanci v Bangkoku so pobrali celo po deset milijonov bahtov za svoj prehod v kakšno drugo stranko.

Na Tajskem je volilni dan placilni dan. To, kar bi v drugih državah pomenilo volilno prevaro, je v deželi smehljaja tradicionalno. Cene sploh niso več nobene skrivnost, bangkotski časopisi jih v zadnjem času pogosto objavljajo. »Se nikoli prej ta 'politika denarja' ni bila tako očitna kot danes,« je povedal vodja Tajske nacionalne stranke Barnhama Silpa-Arha. Pred tremi leti je »nakup« poslancev stal le sedem milijonov bahtov. Njegova stranka je na ta način »izgubila« že stiri najst poslancev. Obstaja tudi bojazan, da bo denar tokrat v tolikšni meri krožil po parlamentu, da bo nova tajska vlada, se preden zares prevzame oblast, izgubila svojo verodostojnost. Različne tajske

stranke si tokrat medsebojno ocitajo »politiko denarja«, čeprav obenem priznavajo, da je tudi njihova politika takšna. Voditelj nacionalistov ni nobena izjema. Zaradi njegovih velikodusnih prispevkov ga časopisi imenujejo kar »mister ATM« (ATM na Tajskem imenujejo bančne avtomate).

Na Tajskem iznajdljivost pri nakupu volilnih glasov res ne pozna meja. Nekod so stranke privabljale volilce z majhnimi darili, na primer s sminko za gospe. Časopisi so poročali tudi o tem, da so stranke kopicile glasove celo z vabili na nezne urice v bordele. Zdaj pa je čedalje pogostejše slišati trditve, da zares steje le se gotovina. Za »klasičen« način kupovanja glasov velja sklepanje stav. Le nekaj dni pred volitvami potujejo odposlanci različnih strank na deželo in s kmeti sklepajo stave; če zmaga kandidat njihove stranke, prejme volilec 500 bahtov. Nekdanji zunanji minister Taksin Sinavatra je o vlogi denarja pri tajskih volitvah povedal: »Ali menite, da verjamemo tistim strankam, ki trdijo, da ne kupujejo politikov?«

ZVEZDI FLAMENCA / USODA LOLE FLORES IN NJENEGA SINA

Za Lolo je žalovala vsa Španija

Na zadnji poti jo je pospremilo dvesto tisoč ljudi, sin Antonio pa je kmalu naredil samomor

Španska, ciganska in flamenška kultura je doživela že veliko tragedij.

V državi, kjer živijo zelo strastni ljudje, lahko smrt zelo cenjene osebnosti pripelje do prav dramatičnih posledic. Ko je šestnajstega maja letos preminula slavna pevka in plesalka flamenka Lola Flores, je vsa Španija zalovala za zensko, ki je poosebljala spansko vročernost in čustvenost. Skoraj nihče pa ni pomislil, da bo njen edini sin Antonio, tudi sam uspešen pevec, le stirinajst dni po materini smrti naredil samomor.

Lola Flores je bila več kot umetnica. Bila je velika osebnost in po njeni smrti zalujejo vsi. Njen sin tako velike izgube ni prenesel. Zaprl se je v uto, ki jo je dala zgraditi Lola, da bi imela svojega sina vedno pri sebi, in vzel preveliko dozo barbitu-

ratov ter alkohola. Služkinja ga je našla mrtvega tridesetega maja zjutraj. Njegova mati je bila zanj nekaj posebnega. Pogovarjala sta se o zvezdah, vesolju, luni in religiji. Zlomljen od bolečine je Antonio svoj zadnji koncert, ki ga je imel sestindvajsetega

maja v Pamploni, posvetil materi, od katere je bil popolnoma odvisen, saj je bila tista močna osebnost, ki mu je pomagala iz težav z drogo, in praznine po njeni smrti ni mogel zapolniti. Znašel se je sam in brez moči, da bi zivel naprej brez matere.

Družinska drama je svoj pečat pustila tudi na ljudstvu, ki v Loli vidi simbol vseh španskih kvalitete. Bila je stebler družine, ki je brez nje takoj razpadla. Ob njenih krstah so zalovala najslavnejša imena španske umetnosti: pev-

ci Carmen Sevilla, Rocio Jurado, Juanito Valderrama, plesalec Joaquín Cortés in kitarist Paco de Lucía. Paco Rabal, trenutno najslavnejši igralec, ki je igral v filmih Luisa Bunuela, je ob Lolini smrti dejal, da je Španija izgubila enega največjih umetnikov tega stoletja in da je prav tako potrjen kot ob Picassovi smrti. Na zadnji poti je Lolo pospremilo skoraj dvesto tisoč ljudi. Noben dogodek po vojni ni v Španiji sprožil tako masovnega shoda v glavnem mestu.

Na Antonijev pogreb,

ki je bil dva tedna za Lolino, je prislo manj ljudi, vendar je bilo ozračje bolj temačno.

Lola Flores se je rodila revnim staršem v mestu Jerez de la Frontera, zdaj pa je živel v bogati četrti Madrida in je predsednikovala umetniškemu društvu. Njen mož Antonio González je priznan kitarist flamenka, njeni hčerki Lolita in Rosario pa sta slavni pevki. Antonio, ki je s svojim talentom znal spojiti prvine jazz, flamenka in rocka, je med drugim napisal tudi uspešnico sestre Ro-

sario, s katero sta si bila zelo blizu.

Lola, ki je imela tudi kanček ciganske krvi, je bila zelo priljubljena tudi v Latinski Ameriki, kjer sta njen prodoren glas in strasten ples prevzela občinstvo. V mehiški prestolnici so se od nje dostojno poslovili v tamkajšnji stolnici, ki je najsvetejša cerkev, do katere se vdani Mehčani zadnjih sto metrov plazijo po kolenih.

Španska ciganska in flamenška kultura je doživela že veliko tragedij. Pred tremi leti so izgu-

bili nedvomno najboljšega pevca flamenka Camaron de la Isla, ki je star 42 let umrl zaradi pljučnega raka. Andaluzija se vedno ni našla namestnika za Camaron, pravega specialista za »cante jondo«, ki je prav tako kot Lolino sin podlegel drogam.

Korenine flamenka so negotove, očiten pa je vpliv ciganske, židovske in muslimanske kulture. Camaron in Antonio Flores pa sta to zvrst glasbe pripeljala med mlade ljudi, kjer je doživela pravi razcvet.

Keith Grant / Reuters

NOVICE

Sloveniji ugoden zreb
za kvalifikacije za prihodnje EP

ATENE (STA) - V Atenah je bil opravljen zreb za kvalifikacije za evropsko košarkarsko prvenstvo leta 1997 v Spaniji. Slovenija je bila zrebana v skupino C skupaj z Italijo, Finsko, Cesko, Madžarsko in Makedonijo. Prvenstvo bo med 26. junijem in 6. julijem 1997 v Barceloni. V primerjavi z letošnjim EP, kjer sodeljuje 14 ekip, bo na prihodnjem EP 16 moštev. Neposredno sta se uvrstila domaćin Spanija in zmagovalec letosnjega EP, v petih kvalifikacijskih skupinah pa bo nastopilo 30 moštev. Prvouvrščeni moštvi bosta na prvenstvo uvrščeni neposredno, izmed petih tretjeuvrščenih moštev pa bodo na prvenstvo odpotovala najboljša štiri. Kvalifikacije za 30. EP se bodo začele 8. oktobra letos, končale pa 26. februarja 1997.

Skupina A: Grčija, Izrael, BiH, Slovaska, Belorusija, Gruzija; **skupina B:** Rusija, Nemčija, Estonija, Latvija, Portugalska, Anglija; **skupina C:** Italija, Slovenija, Finska, Češka, Madžarska, Makedonija; **skupina D:** Hrvaška, Turčija, Bolgarija, Ukrajina, Nizozemska, Romunija; **skupina E:** ZRJ ali Litva, Francija, Švedska, Belgija, Poljska, Švica.

Slovenski košarkarji bodo prvo sečanje odigrali 8. oktobra letos, ko bodo gostovali v Italiji. Tri dni pozneje bodo igrali doma proti Česki, nato pa bodo v letu 1995 igrali se 12. novembra v Makedoniji in 15. novembra spet doma proti Finski.

Mednarodna košarkarska zveza (FIBA) je upoštevala želje nekaterih reprezentanc, ki zaradi političnih in drugih vzrokov niso želele biti v istih skupinah. Tako so že pred zrebom določili, da se ZRJ in BiH ne bosta srečali v kvalifikacijah, enako velja tudi za Grčijo in Makedonijo.

Spored kvalifikacijskih tekem Slovenije: Italija - Slovenija (8. 10. 1995), Slovenija - Češka (11. 10. 1995), Makedonija - Slovenija (12. 11. 1995), Slovenija - Finska (15. 11. 1995), Slovenija - Madžarska (28. 2. 1996), Slovenija - Italija (30. 10. 1996), Češka - Slovenija (27. 11. 1996), Slovenija - Makedonija (18. 12. 1996), Finska - Slovenija (29. 1. 1997), Madžarska - Slovenija (26. 2. 1997).

Kamišovas podpisal za Barcelono

ATENE (STA) - Španski košarkarski državni prvak Barcelona bo v prihodnji sezoni okrepljena se z enim tujcem. Enoletno pogodbo vredno 450.000 dolarjev je podpisal 24-letni litvanski košarkar Arturas Kamišovas (204 cm), ki se bo tako pridružil Americanoma Darrelu Middletonu in Danu Godfreadu, prav tako novima pridobitvama Kataloncev. Kamišovas je za edini pogoj za prestop iz francoskega Choleta v Barcelono postavil igranje v evropskem klubskem prvenstvu; to so mu po dolgotrajnem pregovarjanju Španci vendarle tudi zagotovili. Mednarodna košarkarska zveza (FIBA) namreč ne dovoli, da v EKP igrajo po trije tujci za isto moštvo, kot je to na primer dovoljeno v Spaniji.

Nov rekord po prodanih vstopnicah

ATENE (STA) - Organizatorji 29. evropskega košarkarskega prvenstva v Atenah so sporočili, da si je četrtfinalne dvoboje ogledalo rekordno število gledalcev. Tako so prodali 16.109 vstopnic v skupni vrednosti 123.987.000 grških drahem, ali preračunano v slovenske tolarje 62 milijonov. Vzrok takega navala na vstopnice, ki so bile razprodane v manj kot uri, je bilo srečanje med Grčijo in Spanijo, ki je bilo za Grke skoraj »zgodovinskega« pomena. Po zmagi nad igralci s pirenejskega polotoka so se namreč Grki prvič v njihovi zgodovini uvrstili na olimpijske igre, kar je v glavnem mestu sprožilo pravi val navdušenja. Mnoge ljudi so prihrumele na ulice, kjer se je rajanje zavleklo vse do zgodnjih jutranjih ur.

Klieger ostaja na čelu
košarkarske komisije AIPS

ATENE (STA) - Izraelec Noah Klieger bo tudi prihodnja štiri leta predsedoval posebni košarkarski komisiji pri mednarodnemu društvu športnih novinarjev (AIPS). Kruger to funkcijo opravlja od leta 1991, ko je bil izvoljen na evropskem prvenstvu v Rimu. Na volitvah, ki so jih opravili v konferenčni dvorani poleg novinarskega centra 29. evropskega prvenstva v Atenah, so izbirali tudi ostale člane tega telesa. Tako sta nova podpredsednika Italijan Mario Arceri in Francoz Jean Luc Thomas, generalni sekretar je Belgijec Louis Ceulemans, člani pa so: Grk Theodore Kotsonis, Bolgar Pavel Bošnjakov, Portugalec Joao Verissimo, Jugoslovan Vladimir Stanković in Rus Vladimir Titirenko.

Prvi so bili Celjani

LJUBLJANA - Prvo dejanje otvoritve tretjega evropskega igrišča s podlago narejeno iz starih, zmljetih (recikliranih) športnih copat je bilo v ljubljanskem parku Tivoli v soboto. To je bil zaključni turnir najboljših moskih košarkarskih trojk, zmagovalcev petnajstih turnirjev po vsej Sloveniji, ki jih je ob pomoči svojih društev in občinskih zvez organizirala Športna unija Slovenije. Izvedbo tega turnirja je prevzela izkušena in odlična ekipa Agencije za sport iz Ljubljane.

Prvo mesto je zasedla ekipa Servis zelena tehnika iz Čelja, nekoliko slabša je bil ekipa Radenske iz Murske Sobote, tretje mesto pa so zasedli člani ljubljanske ekipe Okrepčevalnica GEM. Predsednik IO Športne unije Slovenije Rado Cveteč je najboljšim ekipam predal pokale, sponzor pa lepe praktične nagrade.

V dodatnem programu smo spremljali nastope akrobatske košarkarske ekipe iz SD Partizan Moste, otroci pa so za nagrade metali na kos. Košarkarsko igrišče Nike, ki ga je v sodelovanju z mestom Ljubljana in Zavodom Tivoli opremilo in obnovilo zastopstvo te multinacionalke pri nas, bo odprto za vsakogar. Zaradi predvidene zasedenosti igrišča ga bo potrebno v Zavodu Tivoli le predhodno rezervirati. Do septembarskega drugega dela otvoritve se lahko le sprašujemo: ali bomo v Ljubljani resnično lahko videli zvezdi lige NBA Michaela Jordana in Tonija Kukoča? (Z. C.)

KOŠARKA / 29. EVROPSKO PRVENSTVO ZA MOŠKE V ATENAH

Aleksandar Djordjević je
ZRJ prinesel zlato kolajno

Litvanci so hoteli zapustiti igrišče - Bronasto odličje pripadlo Hrvatom

Finale:

ZRJ - Litva 96:90 (48:49)
ATENE (STA) - Olimpijska dvorana Maroussi, 16.000 gledalcev, sodnika Toliver (ZDA) in Pitsilkas (Grčija).

ZRJ: Bodiroga 12 (5:6), Danilović 23 (6:8), Obradović 5, Sretenović, Paspalj 5 (3:8), Berić, Djordjević 41 (10:12), Rebrača 1 (1:2), Divac 5 (1:3), Savić 4 (0:2), Tomašević, Kuturović.

LITVA: Homičius 3, Visockas, Stombergas 2 (2:2), Timinskas, Lukminas, Krapikas, Kurtinaitis 6 (1:2), Sabonis 20 (8:9), Kamišovas 19 (5:6), Marciulionis 32 (7:9), Einikis 8 (2:2), Markevicius.

PROSTI METI: ZRJ 26:41 (63%), Litva 25:30 (83%).

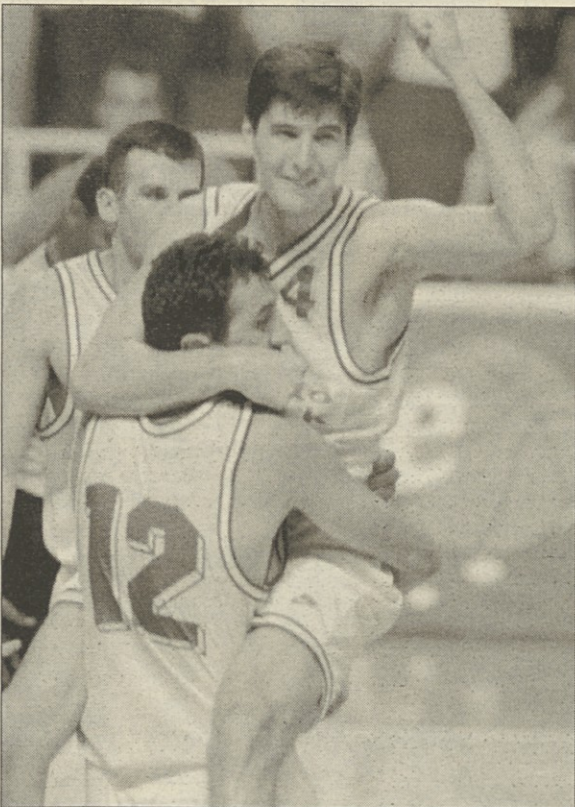
MET ZA DVE TOCKI: ZRJ 14:22 (64%), Litva 22:35 (63%).

MET ZA TRI TOCKE: ZRJ 14:23 (61%), Litva 7:21 (33%).

OSEBNE NAPAKE: ZRJ 27, Litva 31.

Ze na začetku je bilo jasno, da sta moštvi izredno izenačeni. Tako so igralci ZRJ na začetku povedli z 8:3, vendar je bil izid v 6. minuti po trojki Marciulionisa že 14:12 za Litvo. Najvišjo prednost so imeli igralci iz bivše Sovjetske zveze v 7. minuti (18:13), vendar jo niso obdržali in Djordjević je v 15. minuti s svojo peto trojko od šestih poskusov popeljal ZRJ v vodstvo s 37:34. Z minimalno prednostjo v korist Litve se je polčas tudi končal.

Pravi drami smo bili priča v nadaljevanju, ko se je pravi boj za novo 18-kilogramsko srebrno lovoriko šele začel. Tako so v 24. minuti Litvanci povedli s 59:54, vendar so se Jugoslovani kmalu »vmrli« in ekipi sta praktično začeli z ničle. Morda je bila celo odločilna 33. minuta, ko je sodnik Toliver naprej dosodil tehnično napako Sabonisu zaradi ugovaranja, nato pa se Marciulionisu, kar je Danilović kaznoval s tremi zadetimi prostimi meti, nato

Divac in Bodiroga sta takole slavila zlato kolajno (AP)

pa je svojo sedmo trojko zadel se Djordjević in razlika v korist ZRJ je poskočila na osem točk (72:64). Čeprav so se Litvanci nato tri minute pred koncem približali na točko zaostanka (84:83), pa tedaj v igri ni bilo več Sabonisa, ki je malo pred tem dobil peto osebno in Litvanci so vse bolj izgubljali nit igre in živce. Vrhunec finala za »infarkt« je bila 38. minuta, ali bolj natančno 2 minuti in 21 sekund pred koncem, ko je Toliver dosodil še eno tehnično napako litvanski klopi. Pri izidu 89:83 so Litvanci hoteli kar zapustiti dvorano, vendar so se premislili in odigrali srečanje do konca. Zadnjo priloznost za zmago so imeli 33 sekund pred koncem, ko je bil izid 93:90, a so nato zgrešili met za tri točke in igralci ZRJ so prvič po razpadu SFRJ sto-

pili na najvišjo stopničko kakega velikega mednarodnega tekmovanja. Najzaslužnejši za zmago ZRJ je brez dvoma Aleksandar Djordjević, ki je dosegel kar 41 točk (10:12 prosti meti, 2:3 za dve točki, 9:12 trojke!). Lovoriko je igralcem ZRJ predal predsednik evropske cone FIBA Aldo Vitale. Ob tem pa so se za eno nesportno potezo tokrat poskrbeli Hrvati, ki so ob imenovanju zmagovalca zapustili zmagovalni oder in odkorakali iz dvorane.

Za 3. mesto:

Hrvaška - Grčija 73:68 (35:39)
19.500 gledalcev, sodnika Richardson (VB) in Brazauskas (Litva).

HRVASKA: J. Vranković, Perasović 13 (4:4), Komazec 11 (7:12), Kukoč, Alanović, Marić 4 (1:2), Zurić 15 (1:2), S. Vran-

ković 5 (1:3), Gregov, Mršić 20 (7:9), Radja 5 (1:4), Pejcinović.

GRČIJA: Bakatsias, Patavoukas 10 (1:2), Yannakis 9 (6:7), Stavrakopoulos, Sigalas 11, Kakiouis, Alvertis 5 (2:4), Economou 8 (4:4), Angelidis 2, Fassoulas 6 (2:2), Redzias 4 (0:2), Christodoulou 13.

PROSTI METI: Hrvaška 22:36 (61%), Grčija 15:21 (71%).

MET ZA DVE TOCKI: Hrvaška 15:31 (48%), Grčija 13:38 (34%).

MET ZA TRI TOCKE: Hrvaška 7:17 (41%), Grčija 9:21 (43%).

OSEBNE NAPAKE: Hrvaška 21, Grčija 30.

V grškem taboru so bili po srečanju malo razočarani, ne pa preveč, saj so izpolnili zastavljeni cilj - uvrstitev na olimpijske igre v Atlanti prihodnje leto. Grki so v 2. minuti že vodili z 9:2 in prednost vse do konca prvega dela povečevali. Največ so vodili v 14. minuti, ko je bil izid 27:13. Se le proti koncu prvega polčasa so Hrvati razliko znižali na štiri točke (35:39). V nadaljevanju so Hrvati potrebovali osem minut, preden so prvič na srečanju izid izenacili (47:47), nato pa so po trojki Perasovića prešli v vodstvo (50:49). Trener Petrović v igro sploh ni poslal Kukoča, ki si je v četrtfinalu proti Italiji poškodoval roko. Srečanje se je odločalo v zadnjih treh minutah, ko so Hrvati pokazali več zrelosti in izkušeni ter povsem zaslužno zmagali.

Za 5. mesto:

Italija - Spanija 82:75 (42:34)
3500 gledalcev, sodnika Figueroa (Portoriko) in Jovancić (ZRJ).

ITALIJA: Coldebella 7 (2:4), Gentile, Magnifico, Pittis 21, Esposito 2, Conti, Abbio 10 (5:8), Fucca 14 (4:6), Pieri 2, Frosini 10 (4:8), Carera 4, Rusconi 12.

SPANIJA: Angulo 10 (2:3),

Galilea, Smith 4 (2:2), Orella, Rodriguez, Laso 6 (3:4), Fernandez, Herreros 22 (4:4), Reyes 16 (6:11), Martinez 11 (4:4), Martin 6, Murcia.

PROSTI METI: Italija 15:26 (58%), Spanija 21:28 (75%).

MET ZA DVE TOCKI: Italija 23:44 (52%), Spanija 18:39 (46%).

MET ZA TRI TOCKE: Italija 7:13 (54%), Spanija 6:18 (33%).

OSEBNE NAPAKE: Italija 24, Spanija 24.

Italijani so igrali zelo dobro ter zlasti v zadnjem delu prvega polčasa in v nadaljevanju naredili dovolj veliko razliko, ki jo nato do konca srečanja niso več izpustili iz rok. Italijani so v 11. minuti vodili z 22:18, vendar so se jim Španci po tretji trojki Herrerosa približali in v naslednjem napadu povedli s 24:22. Od tu dalje so Italijani razliko le visali in ob koncu prvega dela vodili že 7 točk (39:32). Prav v zadnjih sekundah pa je Pittis zadel svojo drugo trojko in Italiji zagotovil osem točk prednosti. V drugem polcasu so Italijani zaigrali se za spoznanje boljše, Španci pa so prevečkrat poskusili z meti za tri točke. Tako je razlika v 7. minuti nadaljevanja poskočila že na 15 točk (58:43) in vprašanja o zmagovalcu ni bilo več.

Za 7. mesto:

Rusija - Francija 108:89 (61:38)
800 gledalcev, sodnika Zych (Poljska) in Radić (Hrvaška).

RUSIJA: Karasev 16 (2:3), Kudelin 18, Domani 18 (1:1), Kisurin, Pasutin 6 (2:3), Bazarčev, Babkov, Mikailov 14 (2:2), Fetisov 10, Ivanov 20 (4:5), Panov, Nosov 6 (0:4).

FRANCIJA: Forte, Sonko 17 (5:5), Rigaucaud 13 (2:2), Hamm 5, Bonato 20 (5:7), Ostrowski 9 (3:4), Occansey 6 (4:6), T. Gadou 9 (0:2), D. Gadou 8 (1:2), Butter 2, Bilba, Doman.

GORSKO KOLESARSTVO / MEDNARODNI SPUST IDRİJA

Zmaga ostala doma

IDRIJA - Mednarodna dirka v spustu z gorskimi kolesi in 4. državno prvenstvo v tej disciplini je imelo pred nekajtisoč gledalci dramatičen razplet. Na 4,5 kilometra dolgi, tehnično zelo zahtevni progi, je bil pri favorit zmagovalec avstrijskega pokala Markus Petschenig, ki je tudi na sobotnem uradnem treningu dosegel najboljši čas. Nekaj počasnejši od njega so bili takrat domači, primorski spustasi - Ajdovec Primož Stancar in Idrija Bostjan Felc in Jure Gantar. V prvi od dveh voženj v konkurenci pa je bil najhitrejši Stancar pred Felcem in Novogoricanom Sasom Merljakom. Gantar je imel 4. čas, lanski državni prvak Ljubljancan Bostjan Kušar pa je preveč tvegati in si v strahovitem padcu izpahnil ramo. Tezave je imel tudi Petschenig, ki je preluknjaj zračnico. Med voznjama je progo nekoliko namočil dez, a ne toliko, da bi bistveno spremenil razmere za hitro vožnjo.

Svoj dosežek iz prvega nastopa je popravil le Stancar, za dobro sekundo in pol. Pri svojem prvem času je ostal tudi Gantar, ki si je zlomil roko, Petschenig pa se znova ni uvrstil med najboljše. Tako je bilo zmagoslavje primorskih spustasev polno, saj so Idriji, Ajdovci in Novogoricanci zasedli prvih 6 mest. Tudi mladinska zmaga in

naslov državnega prvaka je šla na Primorsko, v Novo Gorico. Naslov je namreč ubranil lanski mladinski prvak Matevž Bizjak, drugi je bil Avstrijec Georg Vit, tretji je bil ljubljancan Andrej Skrbec. Pri zenskah je bila najhitrejša Avstrijka Martina Donner, pri veteranih pa Avstrijec Gert Steinthaler.

Markus Petschenig se je moral potlačiti s sobotno zmago v atraktivnem paralelnem slalomu, kjer je v velikem finalu premagal Robija Lamovska.

Izidi - člani: 1. Primož Stancar (MBK Crni Vrh) 5:55.14, 2. Bostjan Felc (Sloga) 5:58.51, 3. Sašo Merljak (BI Sport) 6:00.99, 4. Jure Gantar (Sloga) 6:03.52, 5. Ludvik Velikanje (Sloga) 6:07.96, 6. Bostjan Brelih (Crni Vrh) 6:21.38, 7. Livio Turitto (Ita) 6:24.87, 8. Martin Steinthaler (Avt) 6:25.59, 9. Carlo Martini (Ita) 6:25.98, 10. Robert Lamovsek (Proloco Scott) 6:26.35; **mladinci:** 1. Matevž Bizjak (BI Sport) 6:27.35, 2. Georg Vit (Avt) 6:56.95, 3. Andrej Srbec (Fun Sports) 7:20.67, 4. Simon Wurser (Avt) 7:30.59, 5. Jure Subic (Stajerska) 7:52.09; **zenske:** 1. Martina Donner (Avt) 7:43.31, 2. Tina Lukač (Kranj) 10:05.41; **veterani:** 1. Gert Stainthaler (Avt) 6:33.42, 2. Antonio Barbarossa (Ita) 7:16.50.

Andrej Dekleva

ROLKANJE / NA EVROPSKEM PRVENSTVU

Zelo dober nastop Davida Bogatca

Med naraščajniki je bil 15., v štafeti pa je skupaj s še dvema tekačema osvojil bron

Mladi član rolkarske sekcije Sportnega društva Mladina David Bogatec (na sliki) je včeraj in v soboto z italijansko reprezentanco nastopil na tekmovanju v Sonthofnu na jugu Nemčije, kjer je bila na sporedu tekma v ravnini, ki je veljala za evropsko prvenstvo in svetovni pokal. David je nastopil med naraščajniki in v konkurenci 35 tekmovalcev osvojil zelo dobro 15. mesto.

Proga je bila dolga 20 kilometrov in tehnično izredno zahtevna s številnimi ovinki. Pri tem je bil najuspešnejši nemški predstavnik, ki je tako osvojil naslov evropskega prvaka, od italijanskih rolkarjev pa je bil najboljši Gaviraghi, ki je za 20 kilometrov potreboval 43 minut, kar mu je zadoščalo za 8. mesto. Od »azzurrov« je bil Greco 13. (44:00), Bogatec 15. (44:03) in Buzziol 20. (45:01).

Na 30 kilometrov dolgi progi za člane pa je evropski naslov osvojil Italijan Alfio Di Gregori, medtem ko pri mladincih in mladinkah v soboto »azzurri« niso dosegli vidnejših rezultatov.

Včeraj so bile na vrsti štafete, ki so Italiji prinesle tri medalje. Pri članih so bili »azzurri« najhitrejši, mladinke so osvojile drugo, naraščajniki pa tretje mesto.

V naraščajniški štafeti (vsaka štafeta je sestavljena iz treh tekmovalcev) je kot tretji nastopil David Bogatec. Pred njim sta tekla Garavini, ki je kot prvi tekac predal kot vodilni. Toda

Greco je bil nato počasnejši in je zdrsnil na 4. mesto. V zadnjih 6 kilometrih je nastopil Bogatec, ki je kmalu nadoknadil dve mesti in je bil že na pragu osvojitve drugega mesta. Toda v bližini cilja je padel in na koncu samo za 3 desetinke sekunde zaostal za danskim tekmovalcem, ki je osvojil srebrno kolajno, medtem ko so evropski naslov osvojili Nemci.

Nastop naraščajnika Mladine lahko ocenimo kot zelo uspešnega. V okviru tekme za svetovni pokal so predvidene 4 tekme: dve v ravnini in dve navkreber. David bo nastopil samo še na eni tekmi, saj mu rolkanje v ravnini mnogo bolj leži, medtem ko mu tekme navkreber povzročajo več težav.

KOŠARKA / TURNIR V GORICI

Goriziana Caffè zaradi slabše razlike v koših le tretji v skupini

V finalu sta igrala Sys in I Piombi

Po dveh zmagah je en sam poraz odločil usodo ekipe Goriziana Caffè, ki je zaradi slabše koš razlike pristala sele na tretjem mestu v B skupini in se tako ni uvrstila v polfinale košarkarskega turnirja »Dudi Krainer« v Gorici. Jadranovi in Domovi košarkarji so tudi v tretji tekmi dobro igrali, nasprotniki pa so bili v ključnih potezih drugega polčasa pribežnejši in so z visokim Settijem (bivši igralec v A ligi) na celu zasluženo zmagali z visoko razliko, ki je pokopala Rauberja, Arenu in ostale.

Goriziana Caffè - Sys 83:100 (45:51)

GORIZIANA: Gruden, Corsi 8, Oberdan 8, Hmeljak 2, Rauber 14, Arena 19, Samec 14, A.

Nanut 10, Podbersig 4, Bobocchio 4; trener Asti.

SYS: Setti 33, Valentinsig 12, Furlan 2, Viola 4, Sorrentino 1, Famea 11, Castagnevitz 21, Pilat 16; trener Bensa.

VRSTNI RED PO KVALIFIKACIJSKEM DELU

Skupina A: Morocco 6, Red System (+12), Cronomarket (+10), Piamodomania (-22) 2.

Skupina B: Sys (+8), Piombi (+4), Goriziana (-12) 4, Cattivi Pensieri 0.

V polfinalu se je nato Sys pomeril z ekipo Red System in tudi v tej tekmi z izvrstnim Settijem (21 točk) zanesljivo slavil in se uvrstil v finale turnirja »Dudi Krainer«. Veliko zaslug za zmago ima tudi Famea, ki je ob 19 točkah polovil tudi veliko število odbitih zog.

Njihov nasprotnik v finalu so bili I Piombi, ki so si v drugem polfinalnem srečanju v zadnjih trenutkih z zmago nad Caffè Moroccom zagotovili nastop v finalu. Pri zmagovalcih je bil najboljši Gandolfi, pri poraženih pa Turel, ki je dosegel 32 točk.

POLFINALNA IZIDA Sys - Red System 106:101 (56:44)

SYS: Setti 21, Famea in Stramaglia 19.

RED SYSTEM: Signoretta 30, Padovan 23, Burdin 15.

I Piombi - Caffè Moroccho 96:94 (59:49)

I PIOMBI: Duranti 18, Gandolfi 16, Battola 15

MOROCCO: Turel 32, Tommasini 12, Sfiligoi 8.

(VJ)

LOKOSTRELCI NE POČIVAJO

Demonstracijska tekma v okviru turnirja »Il Giulia«

Lokostrelska sekcija Zarje je v okviru nogometnega turnirja »Il Giulia« na svetoivanskem igrišču organizirala turnir, ki je kljub tekmovalnemu značaju imel kot cilj predvsem prikazovanje lokostrelskih veščin sirsirski publiki. Ta namen so organizatorji nedvomno dosegli, saj se je na tribunah zbralo veliko število sicer nogometnih privrženec, ki pa so z zanimanjem sledili tudi tej »novosti«.

Na turnirju so nastopile štiri ekipe, dve iz Krmina, Zarja in mesana ekipa pri kateri sta streljala predstavnik iz Tolmeča in najboljši Zarjin lokostrelc Moreno Granzotto. Po pričakovanju je bilo najboljši prav zadnje mostvo, ki je nastreljalo 830 točk od 900 možnih. Sledijo Krmin A s 755, Zarja s 753 in Krmin B s 693 točkami.

Ze konec tega tedna čaka Morena Granzotta mnogo bolj zahtevna preizkušnja. Prvic v svoji karieri bo nastopil na absolutnem državnem prvenstvu v poljskem lokostrelstvu, ki bo odvijalo od 7. do 9. julija v Firencih.

NOGOMET / ZA KONEC SEZONE JE ZDRUŽENA EKIPA NAJMLAJŠIH NASTOPILA NA TURNIRJU V ŠPANIJU

Večdnevno gostovanje v Kataloniji bo mladim igralcem Bora Farco ostalo v nepozabnem spominu

BELLPUIG - Združena nogometna ekipa »najmlajših« Bora Farco se je pred kratkim vrnila iz Španije, oziroma Katalonije, kjer je igrala na mednarodnem turnirju v kraju Bellpuig - mestecu dvajset kilometrov oddaljenem od mesta Leride. Iz Španije so se vrnili polni lepih spominov in novih sportnih izkušenj. Sestnajsterico nogometasev so v Španijo spremljali spremljevalci ekipe, trener Babuder in nekateri starsi. Prvi dan so čez severno Italijo prispeli v Ventimiglio, kjer so prenočili, drugi dan pa so prevozili Francijo in v večernih urah prispeli v Barcelono. Naslednji dan je sledil že skoraj obvezen ogled mesta in kar je se posebej zanimalo otroke - ogled stadiona Nou Camp, kjer igra ekipa Bar-

celone. Po skoraj 1500 km dolgi vožnji pa so nato prispeli v mestoce Bellpuig v osrčju Katalonije, kjer se je odvijal turnir. Nasi otroci so bili gostje španskih družin, prisostavili smo tudi pravemu španskemu prazniku »San Juana«, ki je podooben našemu kresovanju. V veselje otrok je bilo pokanje petardov in ognjemet, ki je trajal pozno v noč. Gostiteljcem je predsednik NK Bor Boris Krapež podaril umetniški izdelek Pavla Hrovatina iz kraskega kamna in predstavil našo manjšinski skupnost, pa tudi Kras in značilnosti mesta Trst. Katalonci so bili izredno gostoljubni, za dobro počutje pa je poskrbel tudi organizator turnirja, simpatični Bojan Krkić, bivši jugoslovanski nogometaš, ki živi in dela v

tem kraju..

Tudi na turnirju se je naša združena ekipa dobro odrezala, čeprav je v svoji skupini dosegla zadnje mesto. Toda ekipa ni izgubila niti ene tekme, usodna pa je bila razlika v golih. Glede na nogometno znanje so bili nasi igralci vsem kos, pa tudi poizrtvovalnosti ni manjkalo. Glede domaćih in Francozov pa lahko trdimo, da igrajo dokaj oster nogomet, kjer je najbolj važen napad, v obrambi in posebno v vratih pa so sibi.

Krstni nastop so borovci igrali z Francozi z ekipo Sant Gaudens in remizirali z 2:2.

Sledilo je srečanje z zelo čvrsto špansko ekipo Tarrego, ki je igrala zelo napadalno in tudi ostalo. Končni izid 1:1 borovcem ni zadoščal za

uvrstitev v finalni del.

Se najbolj privlačna je bila vsekakor tekma za peto mesto med špansko ekipo Ponticano in Borom, ki so jo nasi fantje zmagali z golom Longa, ki je bil eden najboljših igralcev na turnirju.

REZULTATI B Skupina

Sant Gaudens - Bor Farco 2:2, Tarrega - Sant Gaudens 3:3, Bor Farco - Tar-

rega 1:1

Tekma za 5. mesto Bor Farco - Tarrega 1:0

Tekma za 3. mesto Tarrega - Sant Gaudens

4:1

Tekma za 1. mesto Bellpuig - Laverude 0:2

Končni vrstni red: 1. Laverude (Fra), 2. Bellpuig (Spa), 3. Tarrega (Spa), 4. Sant Gaudens (Fra), 5. Bor Farco (Ita), 6. Ponticana (Spa).

BOR FARCO: Andrej Hrovatin, Igor Martini, Milos Skabar, Damjan Batic, Martin Grgic, Peter Primosi, Ivan Gabrovec, Jan Pahor, Roberto Longo, Patrick Babudri, Igor Cernjava, Jas Gregori, Ales Tul, Andrej Kapun, Mitja Gustin, Andrea Giralddi. Trener: Marjan Babuder

Strelca golov: Longo (3) in Cernjava.

NOVICE

Baggio zadnji pomemben premik na nogometni borzi?

RIM - Uradno se bo nogometna kupoprodajna borza zaključila sele 12. julija, toda vse kaže, da je vključno s sobotno predstavitevjo Roberta Baggia (kje pa, če ne pri Milanu!) vrhunec ze mimo. Kraljici minule sezone, Juventus in Parma, sta bili najbolj aktivni tudi glede nakupov tice.

Juventus se je »znebil« Roberta Baggia, toda edine-mu težkemu odhodu je vsemogočni Luciano Moggi odgovoril s prihodi Lombarda, Vierchowoda in Jugovića od Sampdorie, Pessotta od Torina. Parma si je po neuspešnih navalih na Signorija omislila Stojčkova, dobrodosel pa bi bil tudi branilec. Govori se o Galanteju (Genoa), ne gre pa podcenjevati »nakupa«, ki ga predstavlja status Italijana za Argentince Sensinija. Podobno velja za Romo, pri kateri je bil dragocenega darila deležen Sensinijev rojak (oba sta bivša člana Udineseja) Balbo. Sicer v Rimu velikih novosti ni bilo. Roma se je doslej zadovoljila z Di Biagiom, Lazio pa je uspel zadržati napadalno trojico Signori, Casiraghi, Boksić.

Inter je z nakupom Zanettija zapolnil vrzel levega branilca, ovira sta zdaj Pančev in Ruben Sosa, ker je število nogometasev, ki niso državljani Evropske skupnosti omejeno. Sampdoria se je z že omenjenimi odhodi močno osibila, ambiciozna Fiorentina je od Barija dobila kapetana mladinske reprezentance Bigico, Cagliari pa je navijače navdušil s Trapattom-nijem. Vpraskljiv je seveda položaj Napolija, ki bo hoče nočes moral prodati najboljše igralce, in teh je kar precej. Manjši klubi so v glavnem prodajali svoje »biserčke« in upajo, da bodo odkrili kakega bodočega zvezdnika.

Principe štarla 7. oktobra

PESARO - Na letnem zasedanju italijanske rokometne zveze so odločili, da se bo prvoligsko prvenstvo začelo 7. oktobra. Nosilci naslova, rokometasi trzaskega Principeja, bodo svoj prvi napor opravili proti novincu Pallamano Mazara del Vallo iz Sicilije. Ostali pari prvega kola so: Gaeta - Ortigia Siracusa, Rubiera - H.C. Bologna, S.S.V. Brixen - Telenorba Conversano, S.S.H. Teramo - H.C. Prato in Acqua S. Vigilio Merano - Estense Ferrara. Playoff se bo s četrtfinalnimi spopadi začel 13. aprila, finalne tekme za naslov pa bodo 11., 18. in 25. maja.

Valjavec uspešen v Bazilikati...

POTENZA - Slovenski kolesar Tadej Valjavec je osvojil 14. dirko po Bazilikati, mednarodno etapno dirko za mladince. Valjavec, ki je bil najboljši ze lani, je 398 kilometrov v starih etapah prevozil v 10 urah 7 minutah 12 sekundah. Uspeh slovenske ekipe je s tretjim mestom dopolnil Martin Derganc, na drugo stopničko pa je stopil Paolo Tiralongo, predstavnik deželne ekipe Lombardije.

...Luperinijeva pa osvojila ženski Giro d' Italia

FIRENZE - Enaidvajsetletna Fabiana Luperini je zmagovalka letošnjega ženskega Gira' Italia. V zadnji etapi, 9,2 km dolgem kronometru, je zlahka ubranila prednost pred Švicarko Lucio Zberg. Velja vsekakor se omeniti končno deveto mesto veteranke Marie Canins in trinajsto mesto svetovne prvakinja, Norvezanke Monice Valvik.

Obvestila

SK DEVIN

sklicuje JUTRI, 4. julija ob 21. uri na sedezu kluba v Cerovljah, sejo z naslednjim dnevnim redom: sportni praznik 15., 16. in 17. julija v Nabrezini. Zaradi važnosti argumenta odbor priporoča polnostevilno udeležbo.

ZSSDI

obvešča, da bosta urada v Trstu in Gorici v juliju in avgustu odprta od 8. do 14. ure.

SK KRAS - ODESK

ZA REKREACIJO organizira tecaj tenis za osnovnosolske in srednjesolske otroke. Za vpisovanje in informacije poklicite v tajnistvo društva, tel. št. 229477 v dneh: ponedeljek, sredi in četrtek od 17. do 19. ure ter v petek od 9. do 12. ure.

JK CUPA

vabi člane na društveni praznik, ki bo v soboto, 8. t. m., ob 19.30 v društenem sedezu v Sosljanu.

WIMBLEDON / AFERA »JEFF TARANGO... IN SOPROGA« KOT STRELA Z JASNEGA MED JAGODE S SMETANO

Po protestih in klofutah danes na igriščih spet samo tenis

Na sporedu so srečanja osmine finala tako pri moških kot ženskah
Ivanišević - Martin in Sampras - Rusedski najbolj zanimiva para

LONDON - Običajno olikano in umirjeno wimbledonsko ozračje, kjer so duhove burile kvecjemu bolj ali manj dobre jagode s smetano, je letos očitno naelektrirano. Po Angležu Henmanu, ki so ga diskvalificirali, ker je v trenutku jeze z žogico zadel pobiralco, je zdaj na udaru razboriti American Jeff Tarango. Da igralec zapusti igrišče v znak protesta že tako ni ravno pogost primer, da pa žena oklofuta (ali skuša oklofutati) sodnika je verjetno prvi primer v zgodovini sporta, seveda se toliko bolj nerazumljivo pa je to dejanje v sportni panogi aristokratskega porekla.

Po začetnih presenečenih reakcijah so v javnost začeli pronicati tudi do-

mnevni dogodki, ki so bili vzrok Tarangove jeze bolj kot nedosojeni as. Ameriskemu igralcu naj bi pred dvema letoma dve dekleti pripovedovali, kako si sodnik Bruno Rebeuh z »naklonjenimi« sojenji skuša pridobiti prijatelje. Eden izmed teh naj bi bil Švicar Marc Rosset. No, ker kot kaže med Rebeuhovi prijatelji ni »macha« Agassijevega kova, v moškost sicer opevanih Francozov ne bomo podvomili.

Komentarji o »enkratnem« podvigu družine Tarango so bili raznovrstni. Steffi Graf je hudo mušno pripomnila, da ima Jeffa žena očitno hudo rada. John McEnroe, bivši šampion tudi v ne-sportnem vedenju se je

nad Tarangom zgrazal: »Sam nisem nikoli storil kaj takega. Ne morem verjeti, da se je to zgodilo in se manj, da se je zgodilo prav v Wimbledonu!« Se strojji je bil Agassi, ki si celo predstavlja, da bi morali Taranga izključiti iz ATP-ja.

Kar se samega igranega tenisa tice, bodo po tradicionalnem nedeljskem odmoru danes na sporedu srečanja osmine finala. Najtežja naloga čaka Gorana Ivaniševića, ki bo igral proti 14. nosilcu Toddu Martinu, Sampras pa se bo skušal izmazati

pred bombardiranjem Grega Rusedskega, igralca z najmočnejšim servisom na londonskem turnirju. Podobno velja tudi za Beckerja, kateremu bo skušal priti do živega bombardier številka 2, to je 2, 07 metra visoki Belgijec Norman. Pri ženskah, kjer so presenečenja dokaj redka stvar, tvega le Arantxa Sanchez, ki igra proti Huberjevi, na bolj izenačene boje pa bo treba počakati na naslednji krog ali celo na polfinale.

PARI OSMINE FINALA
MOSKI: Agassi (ZDA) - Mronz (Nem), Eltingh (-

Niz) - Ferreira (JAR), Becker (Nem) - Norman (-Bel), Pioline (Fra) - Korda (Ces), Kafelnikov (-Rus) - Krickstein (ZDA), Martin (ZDA) - Ivanisevič (Hrv), Matsuo (Jap) - Yoice (ZDA), Rusedski (VB) - Sampras (ZDA).

ZENSKE: Graf (Nem) - Gorrochategui (Arg), Mary Joe Fernandez (-ZDA) - Davenport (ZDA), Novotna (Ces) - Provis (-Avt), De Swart (Niz) - Date (Jap), Sabatini (Arg) - Raymond (ZDA), Kamstra (Niz) - Martinez (-Spa), Basuki (Indo) - Schulz (Niz), Huber (-Nem) - Sanchez (Spa).

Andre Agassi se je zanesljivo uvrstil v osmino finala (AP)

NOVICE

Vreni Schneider častna članica švicarske smučarske zveze

LENZERHEID (dpa) - Zmagovalka ženskega svetovnega pokala v alpskem smučanju Vreni Schneider je postala častna članica švicarske smučarske zveze. Odlocitev so sprejeli v soboto na zasedanju zveze v Lenzerheidu. Trikratno olimpijsko zmagovalko in svetovno prvakinja je odlikoval član švicarskega parlamenta Adolf Ogi.

Na ameriških maratonskih vodah še Oblokar

LJUBLJANA (STA) - Jutri bo v Chicago odletel slovenski kajakaski ultramaratonec Zlatko Oblokar, ki bo 11. julija startal na 1.000 milj dolgem vodnem maratonu od Chicaga do New Yorka. Slovenija bo imela tako na velikih tekmovanjih v ZDA kar dva ultramaratonca; na teku Trans America že dlje časa nastopa tekac Dušan Mravlje. Neznatna Slovenija bo imela od torka naprej v ZDA kar dva ultramaratonca. Mravlje po 14. etapah 4.700 kilometrov dolgega tekmovanja od Los Angelesa do New Yorka prepričljivo vodi. V stiri najstih dnevih si je nabral že tolikšno prednost, da že pričakuje končno zmago, čeprav je do konca še 50 etap s ciljem 19. avgusta v New Yorku. Devet dni prej bi moral v New York priveslati Solkanec Oblokar, pred desetletjem jugoslovanski reprezentant v spustu na divjih vodah. Na kajakaskem maratonu Finlandia Clean Water Race, kot se maraton imenuje, bo nastopilo 30 tekmovalcev. Pot jih bo vodila od Chicaga po vodah Velikih jezer in reke Hudson do Atlantika, odtod pa ob vzhodni obali ZDA do New Yorka.

Zmagali Nemci in Belorusinje

HELMOND (dpa) - Beloruske sedmerbojke so zmagale na evropskem mnogobojskem pokalu. Zbrale so 18.150 točk in premagale Nemke (17.775 točk) in branilke lovorike Rusinje (17.705 točk). Najboljša posameznica je bila Angležinja Denise Lewis s 6299 točkami pred Sharon Jaklowsky (Niz, 6197). Pri moških so bili najboljši Nemci (24.087 točk) pred Svicco (23.106) in Estonijo (22.802). Sledijo 4. Nizozemska 22.424, 5. Rusija 22.397, 6. Belorusija 21.500, 7. Poljska 20.752 in 8. Portugalska 19.947. Med posamezniki je bil najboljši Nemec Paul Meier (8199) pred Estoncem Indrekom Kaseorgom (8131) in Rusom Valerijem Belusovom 8099.

Norvežana premagala Brazilca

BERLIN (dpa) - Norvežana Jan Kvalheim in Björn Maaseide sta v finalu svetovne serije v odbojki na mivki premagala Brazilca Roberta Lopeza da Costa in Franca Nieto Vieiro z 12:5 in 12:8. Iz nagrajnega sklada 100.000 dolarjev sta za naslov dobila 20.000 dolarjev. Tekmovanje na glavnem trgu v Berlinu si je v petih dneh ogledalo 70 tisoč gledalcev. Za spektakel so na betonski trg pripeljali 1500 ton peska. Sinjin Smith, prvi igralec, ki je postal milijonar z igranjem odbojke na mivki, je finale spremljal samo s tribun. Osemindesetletni American, ki že 18 let potuje s plažo na zaslužkom, zeli natopiti tudi na olimpijskih igrah v Atlanti. Izidi - finale: Jan Kvalheim-Björn Maaseide (Nor I) - Roberto Lopez da Costa-Franco Nieto Vieira (Bra I) 12:5, 12:8; za 3. mesto: Jose Marco de Melo-Emanuel Rego (Bra III) - Jeff Williams-Carlos Briceno (ZDA I) 15:11.

WIMBLEDON '95

26. JUNIJ-9. JULIJ

Nosilci skupin za prvenstvo v Wimbledonu

(v oklepaju mesto na svetovni lestvici)

POSAMEZNIKI

1. Andre Agassi, ZDA (1)
2. Pete Sampras, ZDA (2)
3. Boris Becker, Nemčija (3)
4. Goran Ivanišević, Hrvaška (6)
5. Michael Chang, ZDA (5)

POSAMEZNICE

1. Steffi Graf, Nemčija (1)
2. Arantxa Sanchez Vicario, Španija (2)
3. Conchita Martinez, Španija (3)
4. Jana Novotna, Češka Rep. (5)
5. Mary Pierce, Francija (4)

Zaporedne zmage

Posamezna prvenstva

POSAMEZNIKI

- 6 William Renshaw, 1881-86
- 5 H. Lawrie Doherty, 1902-06
- Bjorn Borg, 1976-80
- 4 Reggie F. Doherty, 1897-1900
- Anthony Wilding, 1910-13
- 3 Fred Perry, 1934-36

POSAMEZNICE

- 6 Martina Navratilova, 1982-'87
- 5 Suzanne Lenglen, 1919-'23
- 4 Helen Wills Moody, 1927-'30
- 3 Lottie Dod, 1891-'93
- Louise Brough, 1948-'50
- Maureen Connolly, 1952-'54
- Billie Jean King, 1966-'68
- Steffi Graf, 1991-'93

Dosedanji prvaki

Posamezniki 1985-'94

1985	Boris Becker	Nemčija
1986	Boris Becker	Nemčija
1987	Pat Cash	Avstralija
1988	Stefan Edberg	Švedska
1989	Boris Becker	Nemčija
1990	Stefan Edberg	Švedska
1991	Michael Stich	Nemčija
1992	Andre Agassi	ZDA
1993	Pete Sampras	ZDA
1994	Pete Sampras	ZDA

Posameznice 1985-'94

1985	Martina Navratilova	ZDA
1986	Martina Navratilova	ZDA
1987	Martina Navratilova	ZDA
1988	Steffi Graf	Nem.
1989	Steffi Graf	Nem.
1990	Martina Navratilova	ZDA
1991	Steffi Graf	Nem.
1992	Steffi Graf	Nem.
1993	Steffi Graf	Nem.
1994	Conchita Martinez	Span.

*Tukaj bodo do leta 1997 zgradili novo igrišče št. 1. Dosedanje igrišče št. 1 bodo spremenili v jedilnico
Vir: Mednarodna teniška federacija

AP/Ed De Gasero

FORMULA ENA / VELIKA NAGRADA FRANCIJE

Schumacherjeva zmaga ogrožena le na začetku

Hill je slabo načrtoval postanek v boksu - Ferrari tokrat daleč od stopničk - Tretje mesto je pripadlo Škotu Davidu Coulthardu

MAGNY COURTS - Damon Hill in njegova ekipa Williams Renault se na sedmi letosnji dirki formule 1 sicer nista ustela pri številu postankov v boksu, kot se je to letos že večkrat primerilo, a prav postanek v boksu je tudi tokrat bistveno vplival na razplet dirke, ki jo je dobil Nemec Michael Schumacher. Samo ugrabimo lahko, kakšen bi bil končni rezultat, če Damon Hill po prvem postanku ne bi izgubil vodstva, ki si ga je priboril v uvodnih krogih dirke.

Hill je izkoristil najboljše startni položaj, tik za njim pa je vseskozi prežal Schumacher in čakal na morebitno Britancevo napako. Po dvajsetih krogih sta oba vodilna, ki sta si pred ostalimi privzela že več kot deset sekund prednosti, dohitela večjo skupino počasnejših dirkačev. Ker so se takrat že začeli prvi postanki v boksih, je bilo pričakovati, da bo

isto storil tudi Hill. Namesto tega se je se dva kroga mučil s prehitovanjem zaostankarjev, Schumacher pa je medtem opravil s postankom. Ko se je iz boksa vrnil Hill, je za Nemcem zaostajal za osem sekund, ki jih do konca ni več mogel nadoknaditi.

Tudi boj za ostala mesta je bil zelo zanimiv, saj so razen Johnnyja Herberta, ki je v tretjem krogu trčil z Alesijem, vsi najboljši dirko končali. V začetku je na tretjem mestu vozil Brazilc Rubens Barrichello, ki pa je bil pozneje skupaj s Francozom Olivierjem Panisom zaradi prehitrega starta kaznovan z 10-sekundnim postankom. Tretje mesto je tako pripadlo Škotu Davidu Coulthardu, ki pa ga je ves čas ogrožal tokrat presenetljivo hitri Martin Brundle z Ligierjem. Ferrari si je po Alesijevi zmagi v Montrealu nedvomno obetal ponovitev uspeha. Ambicije je z

najboljšim časom na jutranjem treningu v dežju Alesi potrdil, a je bil na dirki tokrat zelo daleč od uspeha. Na koncu je bil peti, njegov kolega v mostu Berger pa po velikih težavah z dolivanjem goriva, ko je v boksu prebil skoraj celo minuto, sele dvanajsti. Sesto mesto je kljub kazni zasedel Rubens Barrichello. V točkovanju za svetovno prvenstvo je Schumacher utrdil vodstvo pred Hillom, Benetton pa je prevzel tudi vodstvo v skupnem seštevku konstruktorjev.

Schumacher je po svoji 14. zmagi uspeh pripisal zlasti odličnemu delu svoje ekipe. Hill pa je dejal: »V uvodnem delu dirke sem razmišljal samo o tem, kako bi po postanku v boksu ostal v vodstvu. Nad avtomobilom se ne morem pritoževati, a za Schumacherja tokrat enostavno nisem bil dovolj hiter. V zadnjih ted-

nih smo gledano v celoti napredovali, a nam na dirki vseeno še malenkost manjka. Prvenstvo se zdaleč ni odločeno, upam pa, da bom znova začel zmagovati na naslednji dirki čez dva tedna v Silverstonu.« David Coulthard, ki je po treh odstopih vendarle spet stopil na stopničke za zmagovalce, je dejal, da je v noči pred dirko sanjal, da se je v zadnjem zavoju zavrtel, to pa se je skorajda tudi v resnici zgodilo. »V zadnji zavoj je Brundle pripeljal hitreje in pričakoval sem, da me bo napadel, pri tem pa sem skoraj izgubil oblast nad vozilom,« je dejal hitri Škot.

Izidi: 1. Schumacher (Benetton, Nem) 1:38:28.429 (povprečna hitrost 186.332 km/h), 2. Hill (Williams, VB) + 31.309, 3. Coulthard (Williams, VB) + 1:02.826, 4. Brundle (McLaren, VB) + 1:03.293, 5. Alesi (Ferrari, Fra) + 1:17.869, 6. Barrichello (Jordan, Bra), 7. Häkkinen (McLaren, Fin), 8. Panis (Ligier, Fra), 9. Irvine (Jordan, VB), 10. Frentzen (Sauber, Nem) vsi + 1 krog, 11. Blundell (McLaren, VB), 12. Berger (Ferrari, Avt) oba + 2 kroga, 13. Badoer (Mindardi, Ita), 14. Morbidelli (Footwork, Ita), 15. Salo (Tyrrell, Fin) vsi + 3 kroge, 16. Moreno (Forti, Bra) + 6 krogov. **Skupno:** 1. Schumacher 46, 2. Hill 35, 3. Alesi 26, 4. Berger 17, 5. Coulthard 13, 6. Herbert 12, 7. Barrichello 7, 8. Irvine 6 itd. **Konstruktorji:** 1. Benetton 48, 2. Ferrari 43, 3. Williams 42, 4. Jordan 13, 5. McLaren 8, 6. Ligier 7, 7. Sauber 4, 8. Footwork 1. (S. D.)

Michael Scumacher je z novo zmago še utrdil vodstvo v skupni uvrstitvi (AP)

KOLESTARSTVO / DIRKA PO FRANCII

Prvo etapa Baldatu Durand obdržal vodstvo

Italijanski kolesar je bil v končnem sprintu hitrejši od Francoza Jalaberta in Uzbeka Abdudžaparova

LANNION - Zmagovalce prve etape kolesarske dirke Po Franciji od Dinana do Lanniona, dolge 233.5 kilometra, je presenetljivo 27-letni Italijan Fabio Baldato, ki je v množičnem sprintu prehitel Francoza Laurenta Jalaberta, ta bi v primeru zmage zaradi časovne bonifikacije oblekel rumeno majico in Uzbeka Džamolidina Abdudžaparova.

Na startu včerajšnje etape ni bilo Britanca Chrise Boardmana, ki si je na prologu zlomil roko in dve kosti v gležnju ter je odpotoval v Anglijo na operacijo. V ravninski, razmeroma lahki etapi je edini večji pobeg uspel Dancu Eriku Dekkerju, ki je pobegnil po 160 kilometrih, si privozi nekaj manj kot dve minuti prednosti, nato pa ga je glavnina manj kot 20 kilometrov pred ciljem ujela. Sedem kilometrov pred ciljem je v ozadiju glavnine prišlo do padca, v katerem sta jo najslabše odnesla Italijan Citterio in Belgijec Verdonck, oba pa sta dirko nadaljevala. V glavnini so v cilj prisli tudi vsi favoriti.

V generalni razvrstitvi je Francoz Jacky Durand obdržal rumeno majico, na drugo mesto se je povzpел Laurent Brochard, tretji pa je Thierry Laurent. V gorskih ciljih vodi Simon, po točkah pa Abdudžaparov.

Danes je na sporedu druga etapa od Perros-Guireca do Vitreja, dolga 235.5 kilometra. Start bo ob 11. uri, kolesarji pa naj bi na cilj predvidoma prisli ob 17. uri.

Izidi 1. etape: 1. Fabio Baldato (Ita - MG Technogym) 5:49.18, 2. Laurent Jalabert (Fra - ONCE), 3. Džamolidin Abdudžaparov (Uzb - Novell), 4. Andrea Ferrigato (Ita - Telekom-ZG), 5. Giovanni Lombardi (Ita - Polti), 6. Tony Rominger (Svi - Mapei GB), 7. Johan Museeuw (Bel - Mapei GB), 8. Bruno Thibout (Fra - Castorama), 9. Bjarne Riis (Dan - Gewiss Ballan), 10. Aleksander Goncenkov

(Ukr - Lampre), 11. Francois Simon (Fra - Castorama), 12. Miguel Indurain (Spa - Banesto), 13. Laurent Brochard (Fra - Festina), 14. Alvaro Mejia (Kol - Motorola), 15. Jean-Cyril Robin (Fra - Festina), 16. Jevgenij Berzin (Rus - Gewiss Ballan), 17. Alex Zülle (Svi - ONCE), 18. Andrej Cmil (Rus - Lotto), 19. Erik Zabel (Nem - Telekom-ZG), 20. Dirk Baldinger (Nem - Polti) vsi v času zmagovalca.

Skupni vrstni red: 1. Durand 5:58.1, 2. Brochard, 3. Laurent (Fra - Castorama) + 0.02, 4. Gonzales (Spa - Mapei GB) + 0.04, 5. Andreu (ZDA - Motorola) + 0.05, 6. Jalabert + 0.07, 7. Thibout + 0.09, 8. Ledanois (Fra - GAN), 9. Aparicio (Spa - Banesto) + 0.13, 10. Mauleon (Spa - Mapei GB) + 0.18, 11. Marie (Fra - Castorama) + 0.19, 12. Bouwmans (Niz - Novell), 13. Gotti (Ita - Gewiss Ballan) + 0.21, 14. Mauri (Spa - ONCE) + 0.22, 15. Zülle + 0.23, 16. Ferrigato + 0.24, 17. Baldato, 18. Colombo (Ita - Gewiss Ballan) + 0.25, 19. Rominger + 0.26, 20. Moreau (Fra - GAN) + 0.27. (JuM)

Chris Boardman si je pri padcu na prologu zlomil zapestje in gleženj, tako da je zanj sezone konec (AP)

ATLETIKA / TEKMOVANJE V GATESHEADU

Spet nov svetovni rekord Čehinje Bartove s palico

GATESHEAD - Čehinja Daniela Bartova je v angleskem Gatesheadu postavila nov svetovni rekord v skoku s palico. Preskočila je 414 centimetrov in za centimeter popravila lastni rekord iz Wesla (24. junija). Skok s palico je v ženski atletiki relativno nova disciplina, tako je tudi razumljivo, da so svetovni rekordi pogosti, nihče pa ni pričakoval takšne »toče« novih najboljših izidov na svetu. Anglež Jonathan Edwards je tudi tokrat v troskoku presegel 18 metrov, v tretji seriji je skočil 18.03 metra, vendar je veter pihal s preveliko hitrostjo 2.9 m/s. V naslednjem poskusu je veter ponehal in Edwards je izenačil svoj britanski rekord 17.72 metra, nato pa ga izboljšal na 17.74 metra.

Drugi izidi: moški - 200 m: 1. Williams (ZDA) 20.58, 2. Golding (VB) 20.69, 3. Stewart (Jam) 20.83; 400 m: 1. Hall (ZDA) 45.14,

2. Richardson (VB) 45.82, 3. Golovastov (Rus) 46.90; 1500 m: 1. Maycock (VB) 3:40.09, 2. Chekhemani (Fra) 3:40.46, 3. McMullen (ZDA) 3:40.69; 5000 m: 1. Hoff (JAR)

13:14.16, 2. Hissou (Mar) 13:14.72, 3. Denmark (VB) 13:15.83; 110 m ovire: 1. Johnson (ZDA) 13.15, 2. Jarrett (VB) 13.35, 3. Tong (Kit) 13.42; kopje: 1. Sasimovic (Blr) 83.26, 2. Backley (VB) 82.82, 3. Hill (VB) 79.38; ženske - 400 m ovire: 1. Hemmings (Jam) 54.68, 2. Parris (Jam) 55.62, 3. Teresuk (Ukr) 55.82.

Bukovčeva tretja v Reimsu, danes v Parizu

REIMS (STA) - Na mednarodnem atletskem mitingu v Reimsu je nastopila tudi slovenska atletinja Brigita Bukovec, ki je v teku na 100 metrov z ovirami zasedla 3. mesto z izidom 13.02 sekunde. Zmagala je Kazahstanka Olga Sisigina (12.73) pred Tatjano Resetnikovo (12.88). Bukovčeva bo danes nastopila na mednarodnem atletskem mitingu v Parizu. Tek se bo začel ob 22.05, konkurenca pa bo izredno močna. Ob slovenski sampionki bodo nastopile se Rusinji Julija Graudin in Resetnikova, Bolgarka Jordanka Donkova in Sisigina.

Izidi: ženske - 100 m: 1. Cuthbert (Jam) 11.40, 2. Pintusevic (Ukr)

11.41, 3. Trandenkova (Rus) 11.62; 200 m: 1. Perec (Fra) 22.79, 2. Trandenkova (Rus) 23.08, 3. Malcugina (Rus) 23.10; 100 m ovire: 1. Sisigina (Kaz) 12.73, 2. Resetnikova (Rus) 12.88, 3. Bukovec (Slo) 13.01; 800 m: 1. Vriesde (Sur) 1:59.49, 2. Djate-Taillard (Fra) 1:59.79, 3. Gurina (Rus) 1:59.90; 400 m: 1. Miles (ZDA) 50.45, 2. Poetschka (Avs) 51.03, 3. Stevens (ZDA) 51.36; milja: 1. Rogacova (Rus) 4:26.06, 2. Jacobs (ZDA) 4:27.59, 3. Fidatov (Rom) 4:28.15; 400 m ovire: 1. Batten (ZDA) 54.54, 2. Kurockina (Blr) 54.93, 3. Buford (ZDA) 55.40; 5.000 m: 1. Ribeiro (Por) 14:58.13, 2. Tulu (Eti) 15:29.44, 3. Dias (Por) 15:31.73; visina: 1. Babakova (Ukr) 200; daljva: 1. Musajlova (Rus) 669.

Erjavčeva zmagala v Zagrebu

ZAGREB (STA) - V okviru ekipnega hrvatskega atletskega prvenstva v Zagrebu sta nastopila tudi slovenska tekmovalca v metu krogla Nataša Erjavec in Dejan Dokl. Erjavčeva je z izidom 17.66 metra zmagala, Dokl pa je orodje vrغل 16.98 metra in bil tretji.

TELEVIZIJSKA INDUSTRIJA

Poljska eksplozija

Programov je vse več

Poljske invazije vseh vrst niso neznana rec. Več sto let so trpeli ruske, pruske, nemške, avstrogrske, sovjetske in celo švedske zavojevalce. Nekdo je dejal, da je primerna dežela za premike tankov - široka in položna. Danes se Poljaki soočajo z drugačno invazijo. Danasnje zavojevalce sestavljajo vojskaki kapitalizma, ki nosijo kovčke z denarjem in pogodbami. Je pa se druga razlika: ker se Poljaki zavedajo nevarnosti, se jim dokaj spretno upirajo.

Seveda je trajalo kar nekaj časa, preden so zahodni investitorji spoznali, da predstavlja 38 milijonov Poljakov precejšnje možnosti na področju TV-industrije. Poljska je največje jezikovno območje v Srednji Evropi, z velikim zaletom.

Prva leta po političnih spremembah leta 1989, ko je sindikalno gibanje Solidarnosc nadvladalo komuniste, so se zahodni investitorji ogibali Poljske. Tujina se je bala tamkajšnje turbulentne demokracije, zato se je usmerjala bolj na Madžarsko in Češko.

Vendar pa je poljsko gospodarstvo pokazalo dobre rezultate. Sokoterapija je zajezila inflacijo in spodbudila gospodarsko rast, ki je druga najvisja v tem delu Evrope. Vendar pa si jo Poljska zagotavlja tudi s precej strogiimi zaščitnimi ukrepi.

To velja tudi za področje TV. V prvem obdobju, ko ni bilo tolikšnega zanimanja tujine, so Poljaki razvili veliko samostojnih in neodvisnih kabelskih sistemov, kupili so veliko individualnih satelitskih anten. Seveda se je razvilo tudi vsakovrstno piratstvo, ki ga je omejil sele nedavni zakon o avtor-

skih pravicah.

Sele pred kratkim so začeli na Poljsko prodirati tuji paketni ponudniki: FilmNet, Canal plus, ameriški Bresnan Comm., Time Warner, CME, Bertelsmann, CLT in drugi, ki se povezujejo z domačimi partnerji.

Tekma je živahna, septembra naj bi začeli oddajati TV-program za Poljsko celo iz ZDA (TV America v poljskino iz Cherry Hilla v New Jerseyu). Če ste velika TV-hiša in se se niste plasirali na poljski trg, morate vsakakor razsiriti novico, da se zanj zelo zanimate.

Tekmovanje je spodbudila predvsem tekma lansko pomlad, ko so na Poljskem razpisali natečaj za prvi komercialni kanal. To je bila posledica nove poljske zakonodaje iz leta 1993, po kateri so ustanovili Državni svet za RTV (KRRIT), ki poslej usmerja in nadzoruje dejavnost. Udeležbo tujih investicij pri domačih kanalih so omejili na 33 odstotkov, pogoj za pridobitev licence pa je tudi najmanj 30 odstotkov izvirne domače produkcije, kamor pa ne štejejo informativnih oddaj, sporta in igrice.

Vse od ustanovitve je KRRIT predmet različnih polemik (»zrcalo poljskega političnega trenutka«). Predsednik Lech Walensa je v nenehnem sporu s Svetom, ki ima v dveh letih že tretjega predsednika (podobno kot ima vlada v petih letih že šestega premierja). Walensa je zamenjal prvega predsednika KRRIT in dva njegova člana, cetudi za to nima dejanskih pooblastil, ker je Svet edino komercialno zemeljsko frekvenco delil družbi Polsat, kljub predsednikovi volji.

Karol Jakubowicz, pod-

Karol Jakubowicz, član poljskega Sveta za RTV

predsednik Poljske TV pojasnjuje, da ima Wale-sna »poseben odnos« do zakonitosti, in da se skuša neposredno vmeševati v medije. Vendar pa ni edini, ki ne spoštuje pravil.

Se vedno deluje brez licence vsaj 800 kabelskih distributorjev (navkljub predvideni enoletni zaporni kazni). Obenem pa KRRIT onemogoča prodiranje tujih programskih ponudnikov v poljskem jeziku, ker dosledno vztraja na odstotkih izvirne domače proizvodnje. S to pretezo so onemogočili razširjanje programa FilmNet v poljskino.

Toda javna servisna poljska TV se je pred tekmece dobro zavarovala: odkupila je 99 odstotkov pravic vseh obstoječih poljskih filmov, ki jih tako novi tekmece ne morejo odkupiti. Nove izvirne proizvodnje pa je le malo.

Prodor tujih tekmecev preperečuje tudi omejitev lastninskih deležev tujcev na 33 odstotkov. Le težko je torej najti poljske partnerje, ki bi lahko zagotovili 2/3 potrebnega kapitala za novo RTV-postajo. Tako vse kaže, da bo propadla licenca za prvo komercialno omrežje: tujemu investitorju CME namreč ni uspelo najti zadosti poljskih partnerjev.

Na področju kabelske

distribucije so doslej potrdili le 180 licenc, čeprav oddaja več kot tisoč omrežij.

Kljub temu je mogoče na Poljskem že zdaj spremljati zelo bogato ponudbo TV-programov v poljskem jeziku:

TVP 1 in 2 (javni servis, ki pokriva 100 odstotkov ozemlja), regionalne javne postaje v 12 mestih, Polsat (zasebni satelitski program prek Eutelsata, ki doseže 40 odstotkov avditorija), TV Polonia (državni satelitski kanal prek Eutelsata), Polonia 1 (satelitski kanal, ki oddaja programe v poljskino iz Italije prek Eutelsata), FilmNet (ki ga oddajajo prek satelita iz Norveške), Canal Plus (tretjina je v lasti francoske matične hiše, dve tretjini je poljskega zasebnega kapitala, naročniški kanal, ki pokriva 13 mest), Wisla TV (zasebni poljski program, ki ga vidijo v devetih mestih na jugu države), ATV (neodvisna poljska postaja, ki je vidna samo v 600 tisoč priključkih kabelskih sistemov), Aster City (program za 80 tisoč priključkov v Varšavi) in Porion TV (program za 70 tisoč varšavskih priključkov).

V kratkem naj bi sprejemali na Poljskem tudi TV America (komercialni program iz ZDA).

NEMČIJA

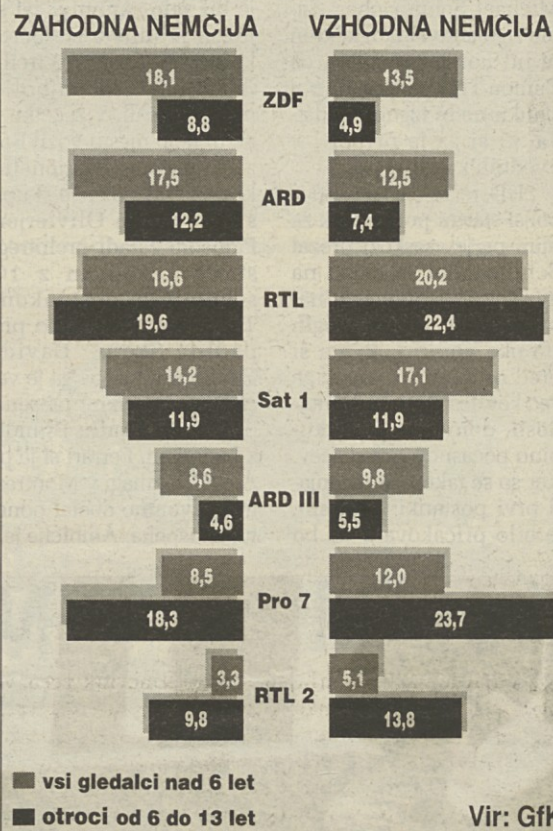
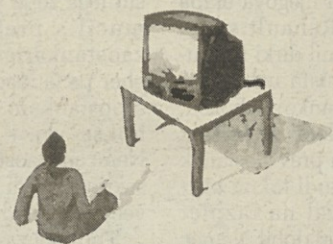
Na vzhodu gledajo več televizije

Razlike med zahodom in vzhodom Nemčije

Prebivalci nekdanje Vzhodne Nemčije sedijo pred televizijskimi zasloni povprečno pol ure dlje kot Nemci v zahodnem delu države. To je rezultat reprezentativne raziskave, ki sta jo opravili televizijski postaji ARD in ZDF. Kot vzrok za večji televizijski konzum Nemcev na vzhodu, ki jim v Nemčiji pravijo »prebivalci novih zveznih dežel«, omenjajo izvedenci njihovo željo, da zbežijo pred sivim vsakdanom. Gledalci v zahodnem delu Nemčije spremljajo v povprečju dve uri in 51 minut televizijskih programov na dan, v vzhodnem delu pa tri ure in 27 minut.

Velika razlika med vzhodnim in zahodnim delom Nemčije pa je tudi v kanalih, ki jim najbolj prisluhnejo. Gledalci v vzhodni Nemčiji, ki so jih vrsto leta zalagali z realističnimi resnicami državnih medijev, so bolj naklonjeni ponudbi komercialnih in zabavnih televizijskih postaj. Ker v vzhodni Nemčiji se ni dovolj razširil sistem kabelske distribucije, si večina pomaga z individualnimi in skupinskimi satelitskimi antenami. RTL, SAT 1 in Pro 7 imajo v vzhodni Nemčiji večji tržni delež kot v zahodnem delu države.

Se bolj izrazita je razlika okusov med 6- in

Rezultati raziskave o gledanosti televizije v Nemčiji

13-letnimi gledalci, med katerimi je na vzhodu Nemčije najbolj priljubljen program Pro 7, ki dosega 23,7 odstotka, kar pomeni, da je to je

kanal z največjim posamičnim avditorijem. Javna servisna kanala ARD in ZDF dosegata v tej kategoriji le nekaj odstotkov.

NOVA TEHNOLOGIJA

Digitalna video kamera ki ne potrebuje traku

CamCutter nadomesti tudi montažo

Proizvajalec, ki je oral pionirsko ledino na področju videomontaz, je zdaj ukinil video trakove. Podjetje Avid Technology je izdelalo kamero, imenovano Cam Cutter. Gre za digitalno videokamero, ki posname 20 minut posnetkov profesionalne kakovosti in jih registrira na preno-

snem trdem disku 2, 4 gigabyta. Prednost registracije na disketi je, da je nanjo mogoče - za razliko od videotrakov, ki se obrabijo - snemati nasetokrat.

Snemalcu se tudi ni treba napotiti v montažo, da bi zmontiral svoje posnetke. CamCutter mu takšno montažo omogoči

kjerkoli, opraviti jo je mogoče kar s kamero. Seveda pa ta velika novost ne bo takoj v javni prodaji, predvsem pa ne poceni: prodajajo jo v razponu od 38 do 60 tisoč ameriških dolarjev, v ceno pa niso vračunane baterije. Vsekakor pa je pomembna pridobitev za profesionalce.

Oglas za naročnino na poljski Canal plus

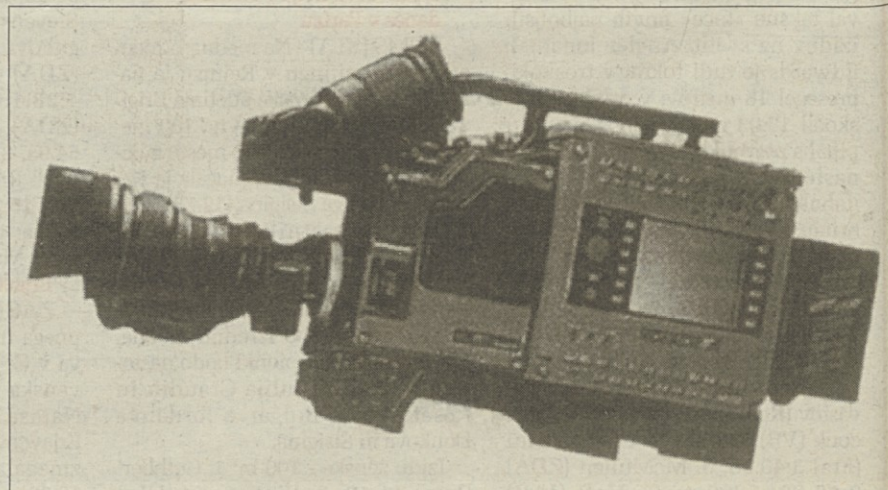
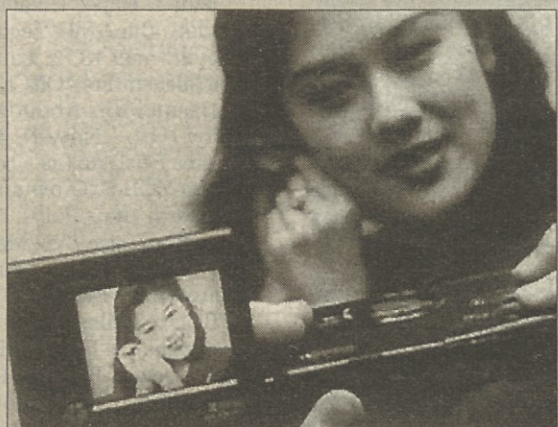
Multimedialna kamera

Novo digitalno kamero, ki bi ji lahko rekli kar sistem, je izdelalo tudi japonsko podjetje Ricoh. Ricoh DC-1 po želji posname fotografije, krajše videopri-zore in zvočne zapise. Vse to registrira na disketi, ki je pravi multimedijski vir.

Na disketi je prostora za 492 slik ali štiri videopri-zore po pet sekund ali

za 60 minut zvočnih posnetkov.

Slike je mogoče opazovati na priročnem, na kamero pritrjenem monitorju, fotografije pa je mogoče odtisniti tudi na videoprinterju. S pomočjo adapterja je mogoče vse posneto prek telefonskega omrežja prenesti na osebni računalnik.

Kamera, ki nadomesti trak in montažo

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Očetov pes
9.55	Film: Perdipiù il segugio fannullone (pust., ZDA '92, i. E. Holliman), vmes (11.00) dnevnik
11.30	Aktualno: Poletna oddaja Verdemattina
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik in gospodarstvo
14.20	Sedem dni v Parlamentu
14.50	Film: Grandi occhi scuri (ZDA '36, i. C. Grant)
16.10	Mladinski variete Solletico-Pocitnice, vmes risanke in nanizanka
17.55	Aktualno: Neonews
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Alf
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Il gigante (dram., ZDA '55, i. E. Taylor, R. Hudson, J. Dean)
22.55	Dnevnik
22.45	Variete: Seconda serata
0.15	Dnevnik in vreme
0.45	Danes v Parlamentu
0.55	Dok. Videosapere: Renaissance kultura - La stanza del Principe
1.25	Aktualno: Sottovoce
1.40	Variete: Canzonissima

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Dok., nan. La clinica della Foresta nera
8.00	Zidovska kultura
8.30	Variete za najmlajše
9.55	Quante storie!, risanke
11.30	Nan.: Saranno famosi, 10.45 Faber l' investigatore
12.00	TG2 - 33, rubrika o medicini, 11.45 Dnevnik
13.00	Nad.: Quando si ama
13.40	Dnevnik in vreme
14.00	Glasba: Scanzonatissima
14.30	Variete: Quante storie Disney, risanke
14.50	Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
16.00	Dnevnik
16.05	Nan.: La grande vallata, vmes (17.00) dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Nan.: Ispettore Derrick
21.45	Aktualna odd.: Mixer
23.15	Dnevnik in vreme
23.50	Avtorska glasba
0.45	Sport: Proces Formul1
1.15	Nan.: Komisar Kress
2.45	Nad.: D. Copperfield

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik
8.30	Dokumenti: Turcija, 9.00 Bis, Potovanje po Italiji, Vodic za izbiro fakultete
12.00	Dnevnik
12.15	Dok.: Il tesoro vivente
12.30	Nan.: Vita da strega
12.55	Zenske v glasbi
14.00	Deželne vesti, dnevnik in vreme, Odprti prostor
14.50	Sport: kanu, 15.25 kolesarstvo-Tour de France, plavanje
18.45	Rubrika Vivere in vreme
19.00	Dnevnik, deželne vesti
19.50	Kolesarstvo: Tour de France
20.30	Dok.: V kraljestvu narave (vodi G. Celli)
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Dok.: Resnične zgodbe
23.50	Glasba: Pred premiero - Opera kviz
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura, vreme
1.00	Variete: Fuori orario, vmes dok. Pred 20 leti
2.30	Dok.: Chaplin Story

RETE 4

7.00	Nan.: Tre nipoti e un nipote
7.30	Nad.: Manuela, 8.30 Il disprezzo, 9.45 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.00 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
13.50	Nad.: Sentieri
14.45	Film: Alle donne ci penso io (kom., ZDA '62, i. F. Sinatra, B. Rush)
17.00	Nan.: Donne pericolose
18.00	Aktualno: Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Nad.: Perla nera
22.35	Film: Drum, l' ultimo mandingo (dram., ZDA '76, i. K. Norton, I. Vega), vmes (23.30) dnevnik
0.30	Pregled tiska
0.45	Nan.: Hitchcock, 1.45 L' uomo da sei milioni di dollari

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Film: La grande avventura (pust., ZDA '75)
11.10	Una bionda per papà
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00	Nan.: Pappa e ciccio, 15.30 La tata
16.00	Otroska variete
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme
20.25	Variete: Paperissima
20.40	Film: Weekend senza il morto (kom., ZDA '92, i. A. McCarthy, K. Preston), 22.45 dnevnik TG5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odprti studio, 12.30 Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
13.00	Otroski variete
15.00	Film: Un compleanno da ricordare (kom., ZDA '84, i. M. Ringwald)
17.00	Nan.: Magnum P.I., 18.00 Tarzan
18.20	Variete: Bravissima
18.30	Nan.: Hawaii Paradise
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Nan.: Renegade - La prova (i. Lorenzo Lamas)
22.40	Film: Meatballs - Porcelloni in vacanza (kom., ZDA '86, i. S. Kellerman)
23.40	Aktualno: Fatti e misfatti
0.45	Italia 1 sport
1.40	Variete: Bravissima

TELE 4

13.30	19.30, 21.55, 0.10 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: La legge di Mclain, 5., 21.20 Maguy

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
15.25	Sport: Tour de France
19.45	Variete: T.R.I.B.U.
20.35	Film: Asilo di polizia (kom., It.-ZDA '86)
23.30	Film: Love streams ('83)

RAI 3

slovenski program

(poskusna oddaja)

20.25 Risanka: Podobe
20.30 Dnevnik

SLOVENIJA 1

09.30	Videostrani
10.05	Malo anglescine, prosim
10.35	Kapitan Power, 2/22 ameriske nanizanke
10.50	Znanje za znanje: Ucite se z nami, ponovitev
11.15	Trije musketirji, ponovitev koprodukcijskega filma
13.00	Porocila
13.05	Sportni pregled, ponovitev
14.15	Povečava: Zenska, pon.
15.30	Laznivka, slovenski film, ponovitev
16.55	Obzorja duha
17.25	Dober dan, Koroska
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Radovedni Tacek: Denar
18.20	Prgisce priljubljenih pravljic, 7/13 del
18.35	lutkovna igrice
18.55	Fallerjevi, 7. del nemske serije
19.05	Risanka
19.20	Zrebanje 3x3
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Stranski ucinki, 1/13 del kanadske nanizanke
20.50	Mednarodna obzorja: Sudetski Nemci danes
22.00	TV dnevnik 3, vreme
22.10	Sport
22.20	Sova
22.25	Seinfeld, 1/18 del ameriske nanizanke
22.45	Zenske, ta skrivnostna bitja
22.50	Gangster, 1/22, ameriske nanizanke
	V kacjem brlogu

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
13.45	Utrip, ponovitev
14.00	Zrcalo tedna, ponovitev
14.15	Zakladi sveta, ponovitev
15.40	Poglej me!, ponovitev
16.25	Sova, ponovitev
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Regionalni studio Maribor
18.45	Svetovni poslovni utrip, ponovitev
19.15	Smucarski skoki Ski Jumping Challenger, posnetek iz Velenja
20.05	Desifranti - junaki iz ozadja, am. dokumen. oddaja
21.00	Odmevi, 1/4 del angleske nadaljevanke
21.50	Studio City
23.00	Brane Roncel izza odra Eddie Palmieri, 2. del

KANAL A

10.15	Ponovitve
12.05	A - shop, Spot tedna, CMT
17.40	Spot tedna, A shop
17.35	Adidas Streetball
17.55	Klasicna video glava, ponovitev
18.45	A - shop
19.00	Vrema
19.10	Luc svetlobe, 459. del ameriske nadaljevanke
20.00	Alica v glasbeni deželi, oddaja
20.30	Dežurna lekarna, 33. del spanske humor. nan.
21.00	Vreme
21.05	Menih, ameriski film
22.50	Obalna straza, ponovitev
23.40	Adidas Streetball
23.55	Spot tedna, A - shop

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Studio 2 - sport
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Lutkovne zgodbe
20.25	V ospredju avtor Bruno Agrimi
20.30	Poletni ponedeljkov sportni pregled
21.45	Alpe Adria
22.15	Vsedanes - TV dnevnik
22.30	Slovenski program
	Sportni ponedeljek
23.00	Dannyjev skrivnostni svet

Avstrija 1

09.00	Umor, je napisala, ponovitev
09.45	Knight Rider, ponovitev
10.35	Vesoljska ladja Enterprise, ponovitev
11.30	Kwanga vrne udarec, ponovitev
13.00	Foorfur
13.25	Viking Viki
14.05	Sanjski kamen
14.30	Vroca sled
15.00	Kremenckovi
15.00	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise
16.15	Planet nesmrtnih
16.15	MacGyver
	Nasilje proti nasilju
17.15	Strašno prijazna družina
	Razprodano
17.35	Zlata palaca
	Ne cisto tako kot v starih casih, 2. del
18.05	Grad ob Vrbskem jezeru
	Leo v stiski
19.00	Pri Huxtablovih
	Vrtna veselica s Shakespearom
19.30	Cas v sliki, vreme
19.45	Vreme
20.00	Pogledi od starni
20.15	Pocitnice v troje, ameriska komedija, 1988
21.50	Tisoc junakov, ameriski film, 1991
23.20	Cas v sliki
23.25	Tenis
00.25	Big Jake, ameriski vestrn, 1971
02.10	Strašno prijazna družina, ponovitev
02.35	Vsak dan s Schiejokom, ponovitev

Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
10.05	Ko je cvetela ajda, ponovitev
11.40	K stvari
12.55	Vreme
13.00	Cas v sliki
13.05	Belize, 1. del
14.25	Doktor Trapper John
	Mati na krivih poteh
15.10	Umor, je napisala Jessica v volilnem boju
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodosli v Avstriji
18.55	Kuharski mojstri
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
19.53	Vreme
20.15	Vaski zdravnik
	Selitve
21.10	Tema
22.00	Cas v sliki 2
22.30	Ob pol enajstih
23.05	Vstop prost
23.35	Markiza O., nemski film, 1972
	Igrajo: Bruno Ganz, Edith Clever in drugi
03.20	Pogledi od strani
03.25	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Varnostna kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplesite z nami; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Sansoni; 23.05 Nokturno.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.00 Alpetour-Remont; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Nagradna uganka; 19.25 Vreme; 20.00 Kviz; 21.00 Moda; 22.00 Srešeno gnezdo.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije o zaposlovanju; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Pometamo doma; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Črna kronika; 13.40 Pometamo doma; 14.30 Tocke, metri, sekunde; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Terenski studio: Cerklje; 18.10 Vsakdo svoje pesmi poje; Večerni pr. z M. Bartolacem in Z. Tomacem

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Šport; 11.45 Info servis; 12.10 Mali oglasi; 13.00 Pod Persko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 18.00 Pokličite 101555; 20.00 Sotočje.

Radio Študent

0.00 Robokloaka; 11.00 V živo; 14.00 Recenzije & Napovedi (podlistki U. Eca); 15.00 OF; 19.00 TB; Casa de la Trova; 20.00 Alter, Garbage, Francoska zveza; 24.00 Reprize.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Iz četrtkovih srečanj: Dr. Dorče Sardoč; 8.40 Slov. glasba, vmes (9.15) Pravilni kotiček; 10.10 Koncert: Mladinski PZ Maribor; 11.30 Odprta knjiga: Doktor Živago (B. Pasternak, r. M. Prepeluh, 7. del); 12.00 Dogodivščine v Grand Canyonu, nato Country glasba; 12.40 Tržaški oktet; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Ameriški portreti, nato Soft music; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Teden J. Brahmsa; 18.00 Ena se tebi je želja spolnila; 18.35 Revival; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 11.00 Horoskop; 12.45 VZ-PI-ANPI (pon.) Samo za Vas, Ostali Trst - L'altra Trieste; 18.00 Tedenski sportni komentar.

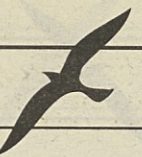
Radio Koroška

18.10-19.00 Velik trenutek za javno dvojezično ljudsko solo v Celovcu: Prvi solarji so prehodili vse štiri solske stopnje.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Anni 60, ma non li dimostra; 11.30 Aktualnosti; 11.45 L' intervista; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 D'altra canto; 18.00 Bootleg; 18.45 Villa Ut; 20.00 RMI.

Partizani in domobranc

Sprava je potrebna starejšim generacijam, mladi se s temi težavami ne trapijo

Malokaj je v zadnjih mesecih tako razpolovilo politiko, podzgalo politične strasti in napelo lok hladne vojne med strankami kot interpretacija dogodkov v Sloveniji med drugo svetovno vojno. Razumljivo. Praznovali smo obletnico zmage v drugi svetovni vojni, obletnico neodvisnosti Slovenije in volitve niso več tako daleč. Empirično misleči ljudje pa se sprašujejo, kaj si današnjiki, mladi in stari, v resnici mislijo o dogodkih med vojno.

Na vprašanje skuša odgovoriti obsežna studija »Partizani in domobranc z očmi današnjikov«. Studija ni končana, ker pa je vprašanje ravno zdaj »na konici« političnih prepir, bo za bralce zanimivo poenostavljeno poročilo o doslej zbranih podatkih, dokončno in bolj izdelano pa bo objavljeno v kaki strokovni reviji.

Mirjana Ule in Vlado Miheľjak sta v anketi Prihodnost mladine (1995) ugotovila, da ima slovenska mladina do partizanov in domobrancev razmeroma nevtrarno stališče. Ocene na lestvicah so sicer na pozitivni in negativni polovici, vendar v bližini ničelne točke, kar kaže, da ne želijo »šteti kosti« ne pri eni ne pri drugi strani.

Merjenje stališč nam pove, ali in koliko so respondenti »za« oziroma »proti« partizanom in domobrancem, kako jih vrednotijo in ali jim pričujejo oziroma nasprotujejo. Bolj malo pa nam povedo o kognitivni komponenti stališč, o njihovih spoznanjih, znanju in ugotovitvah.

V studiji so respondenti izpolnjevali lestvice za merjenje starih komponent medvojnih dogodkov, in sicer: odsotnost ali prisotnost osvobodilnega boja in komunistične revolucije pri partizanih ter odsotnost ali prisotnost kolaboracije z okupatorjem in protikomunističnega boja pri domobrancih.

Lestvice so imele sedem stopenj, četrta stopnja pomeni sredino oz. srednjo točko med »odsotnostjo« in »prisotnostjo« komponente. Lestvice so bile take:

Vsak respondent je ocenil z lestvicami partizane in domobrance s starih vidikov: 1. Splošna ocena, 2. voditelji in navadni borci, 3. prva in druga polovica vojne, 3. Dolenjska in Notranjska (Ljubljanska pokrajina), Primorska, Gorenjska in Stajerska (samo za partizane), 4. komunisti in nekomunisti (samo za partizane).

Ocenjevalne lestvice je izpolnilo 50 studentov družbenih fakultet (pozneje bodo pritegnjeni tudi študenti drugih fakultet) ter 42 njihovih staršev (očetov ali mater). Ker vsi respondenti niso izpolnili vseh lestvic, je v posameznih primerih število nekoliko manjše. Stari so bili stari od 40 do 60 let, le redki so bili starejši. Pozneje bo pritegnjena tudi skupina 70- do 80-letnikov, ki je doživljala vojno »na lastni koži«.

Rezultate kazeta tabeli in pomenijo srednjo vrednost ocen za vse lestvice in vidike.

Lahko primerjamo: 1. Ocene na obeh lestvicah pri istih skupinah, na primer osvobodilni boj v primerjavi s komunistično revolucijo pri partizanskih voditeljih. 2. Ocene na istih lestvicah pri različnih skupinah, na primer komunistična revolucija pri partizanskih voditeljih v primerjavi z navadnimi borci. 3. Ustrezne ocene staršev

in studentov. Nekatere ugotovitve smo lahko vnaprej pričakovali, na primer pomembno razliko med ocenami za partizane komuniste in nekomuniste na lestvici revolucije. Nekatere ugotovitve pa so manj pričakovane, na primer nepomembna razlika med ocenami partizanov komunistov in nekomunistov na lestvici osvobodilni boj. Po mnenju studentov so se komunisti bolj vneto bojevali za revolucijo in enako vneto za osvoboditev kot nekomunisti.

Bralci lahko na enak način sami primerjajo povprečne ocene, tukaj pa bodo opisane samo nekatere primerjave. Ocene, ki so večje od 5, 0, imamo lahko za visoke, ocene okoli 3, 0 pa za nizke. Prvih je kar veliko, druge pa so zelo redke. Pomembnost razlik je odvisna od distribucije ocen, toda za večino razlik v tej studiji velja, da razlike, ki so manjše od 1 točke, niso pomembne.

Iz rezultatov je razvidno, da

študenti pripisujejo partizanom in domobrancem obe konfliktne komponenti: partizanom tako osvobodilni boj kot komunistično revolucijo, domobrancem pa tako sodelovanje z okupatorjem kot protikomunistični boj. Po njihovem mnenju pa naj bi bili s komunistično revolucijo bolj obremenjeni partizani komunisti in voditelji, manj pa partizani nekomunisti in navadni borci, partizani na Gorenjskem in Primorskem ter partizani v prvi polovici vojne. Druge razlike med ocenami so premajhne, da bi jih lahko imeli za pomembne, zato jih lahko mirno zanemarimo. Zanimivo je, da je pri ocenah domobrancev pomembna le razlika med prvo in drugo polovico vojne. Sicer pa so študenti vsem domobranskim skupinam v enaki meri pripisali sodelovanje z okupatorjem in boj proti komunizmu. Pogled nanje je enovitejši kot pogled na partizane.

Pri starih so razlike med ocenami za partizane praviloma večje in pomembnejše kot pri študentih, kar pomeni, da imajo bolj izoblikovana in diferencirana mnenja o njih. Komunistična revolucija naj bi bila bolj značilna za voditelje kot za borce, v prvi polovici vojne v primerjavi z drugo ter za komuniste v primerjavi z nekomunisti. Kljub višjim oce-

nam na lestvici osvobodilnega boja pa tudi stari dajejo razmeroma visoke ocene na lestvici komunistična revolucija. Izjema so navadni borci, nekomunisti in prva polovica vojne. Domobrance ocenjujejo stari precej podobno kot njihovi otroci. Pomembni sta samo razliki med ocenami domobrancev na Primorskem, za katere naj bi bilo bolj značilno sodelovanje z okupatorjem kot protikomunistični boj, ter med prvo in drugo polovico vojne, pri čemer naj bi bilo za slednjo bolj značilno sodelovanje z okupatorjem.

Iz rezultatov je tudi razvidno, da je narodna sprava, o kateri se toliko govori, bolj potrebna starejše kot mlajše generacije. Za slednjo so »krivi« eni in drugi, zato bi morali oboji priznati sebi in nasprotniku vredne in nevredne strani svojega boja.

Na splošno velja, da dajejo stari partizanom višje ocene na lestvici osvobodilni boj kot na lestvici komunistična revolucija. Sicer pa med stari in otroci ni pomembnih razlik niti v ocenah partizanov niti v ocenah domobrancev.

Zanimivo bi bilo primerjati ocene studentov, katerih stari ali deda so bili partizani, z oce-

nami studentov, katerih stari ali deda so bili domobranc. Vendar se pri tej primerjavi vzorec zelo skrči in razlike med ocenami niso pomembne. Morda zaradi premajhnega vzorca, morda pa pripadnost prednikov ne igra odločilne vloge pri opredeljevanju potomcev. Nacrtovani povečani vzorec respondentov bo morda odgovoril tudi na to vprašanje.

V drugem delu studije je avtor ocenil štiri komponente pri pisemnih bralcev, ki so bila objavljena v Nedeljskem, Slovencu (rubriki Tako mislim) in Delu (rubrikah Postni predal in Pre-

jeli smo) od 11. februarja do 13. maja 1955. Ocenil je 42 pisem, ki govorijo o partizanih in domobrancih.

Najbolj presenetljive so povprečne ocene pisem bralcev, ki so za partizane 4, 0 in 4, 1 za domobrance pa 4, 2 in 4, 7, kar pomeni, razen v zadnjem primeru, malone zlato sredino. Vendar pa so te ocene artifakti

in nimajo nobene interpretativne vrednosti. Do njih je prišlo zaradi izredno velike razpolovljenosti rezultatov, medtem ko se ocene studentov in staršev gibljejo okoli svoje sredine, so pri piscih pisem razdeljene v dve skrajnosti, kar nazorno kažejo naslednje tabele.

Vsaka os pomeni eno od lestvic. Tabela 3 prikazuje studentske splošne ocene (v odstotkih) za partizane, tabela 4 pa za domobrance. Razvidno je, da so študenti napolnili predvsem desno zgornjo četrtno diagrama, kar pomeni, da so na obeh lestvicah označevali predvsem vrednosti 5, 6 in 7. V nasprotju z njimi pa so pisci pisem napolnili levo zgornjo in desno spodnjo okno diagrama, kar pomeni, da so na eni od lestvic označili oceno 7, na drugi pa 1, ali narobe. Izjeme so redke.

Takšni distribuciji ocen pomenita dva različna načina mislenja. Medtem ko je misljenje studentov konjunktivno, je misljenje piscev pisem disjunktivno. Študenti uporabljajo miselno operacijo IN (na primer domobranc so se bojevali proti komunizmu IN za okupatorje), pisci pisem pa miselno operacijo ALI, ki izključuje enega od odgovorov (na primer partizani so se bojevali za osvoboditev ALI za revolucijo, nikakor pa ne za oboje hkrati). Takšno misljenje v predalčkih je znani ameriški psiholog Milton Rokeach pripisal znacaju, ki ga je imenoval »zaprti duh«, ki je povezan z mnogimi drugimi osebnostnimi lastnostmi (na primer z avtoritarnostjo, dogmatizmom in tesnobnostjo). Clanki v časopisih in politični govori dajejo misliti, da tudi mnogi novinarji in politiki uporabljajo miselne predalčke, ceprav verjetno manj kot avtorji pisem bralcev. Nadaljnja studija, ki bo vključila analizo clankov in govorov, bo pokazala glede tega jasnejšo sliko.

Distribucija ocen staršev pa je neke vmes med distribucijo ocen studentov in piscev pisem. Ocene so nekoliko pogostejše v desni zgornji četrtni, vendar jih najdemo tudi v vseh drugih oknih diagrama.

Rezultate je mogoče interpretirati na različne načine: na primer višje ocene na lestvici osvobodilni boj pri starih je lahko posledica »pranja mozganov«, ki mu je bila starejša generacija bolj podvržena kot mlajša. Lahko pa gre samo za indiferenten odnos mladine do vojnih bolec in ali pa za kaj drugega. Vsekakor pa rezultati dokazujejo, da je srdit boj med zagovorniki partizanov in domobrancev bolj stvar piscev pisem, politikov in novinarjev kot pa studentov in običajnih ljudi.

Iz rezultatov je tudi razvidno, da je narodna sprava, o kateri se toliko govori, bolj potrebna starejše kot mlajše generacije. Za slednjo so »krivi« eni in drugi, zato bi morali oboji priznati sebi in nasprotniku vredne in nevredne strani svojega boja.

Rezultati seveda odražajo samo subjektivna mnenja posameznikov in skupin, ne pa dejanskega stanja in nimajo nobene zgodovinskega pomena. Iz njih ni razvidno, kaksna je bila zgodovinska vloga partizanstva in domobranstva.

Vid Pejak

Partizanska kolona pod razpelom nekje v Zasavju (Foto: John Phillips)

Vrhunska dela v zabojih

Druga svetovna vojna se za kulturno dediščino še dolgo ne bo končala

Pred stoletji, ko se je nacionalna zavest v današnjem smislu sele porajala in ko nihče ni mogel predvideti, da bosta nekoč obstajali država Italija in država Slovenija, so naročniki likovnih del v (danes) naših obmorskih mestih znali pritegniti pomembne umetnike; z ambicioznimi naročili, ki so predstavljala ponos vsakega mesta, so zlasti beneski mojstri ustvarili številna dela, ki so družno z deli domačih mojstrov stoletja dokumentirala regionalno likovno identiteto. Rezultat 20. stoletja in 2. svetovne vojne je naslednji: najpomembnejše umetnine iz regije, ki bi lahko visele v kateremkoli od svetovnih muzejev, danes niso dostopne niti Slovencem niti Italijanom niti celotni svetovni javnosti, pač pa se že pol stoletja nerestavrirana nahajajo v zapечатih zabojih, nad katerimi bdi italijanski državni aparat.

Problem restitucije premične kulturne dediščine (ta poleg umetnostnozgodovinskega obsega se arheološko in arhivsko gradivo), ki jo je Italija predvsem ob izbruhu vojne preselila s tedaj njenih, pozneje jugoslovanskih, danes slovenskih in hrvaških ozemelj, to je Istre in Dalmacije, je v meddržavnih odnosih že dolgo navzoč in je stvar pogajanj, ki pa doslej niso obrodila vidnejših rezultatov. Tudi danes ne kaže, da bi bil problem v aktualnem reševanju spornih vprašanj med Italijo in Slovenijo, ki je sicer vsak dan navzoč v vseh medijih, kakorkoli zastopan. Se več, problem kljub doslej že večkratnim objavam (najobsežnejše pred nekaj leti v Primorskih novicah, različni strokovni prispevki...) pozna le malo ljudi in je tudi med strokovnjaki bolj malo znan.

Vrhunski avtorji beneske šole

Izredno številno gradivo - 52 slik, dva kipa, ena inkunabula in dvanajst rokopisov - ki so ga hranili predvsem v koprskem muzeju, v samostanski cerkvi sv. Ane v Kopru ter v piranskih cerkvah, je odrazalo tesno navezanost Obale na umetnostni razvoj tedanjega upravnega in kulturnega središča, Benetk. Na Obali so obstajala dela, ki so kazala vse pomembnejše stopnje beneske šole med 14. in 18. stoletjem. Med odtujenimi deli so zastopani tudi izdelki najpomembnejših mojstrov, kot so Paolo Veneziano (Prihod z Madono z otrokom ter Krizanje iz piranske zupne cerkve sv. Jurija), Vittore Carpaccio (Prihod podestata Con-

tarinija v Koper, Prerok Zaharija in Prerok Jeremija iz koprškega muzeja, Marija z otrokom iz piranskega sv. Franciška, Cima da Conegliano (poliptih z Madono z otrokom iz sv. Ane v Kopru), Al-vise Vivarini (Marija z otrokom iz koprškega muzeja), Palma il Giovane (Oznanjenje iz piranskega sv. Stefana, Krizanje iz koprške sv. Ane) in Gianbattista Tiepolo (Madona s pasom iz piranske sv. Marije pomočnice, na kateri je celo Tiepolov avtoportret). Poleg navedenih del avtorjev, ki sodijo v najozji izbor beneske šole, pa se številni prav tako pomembni izdelki drugih avtorjev, med katerimi so tudi domači slikarji.

Dela so italijanske oblasti odtujile leta 1940, 1944 in v povojnih letih do 1954. Kje se nahajajo, je bilo dolgo neznano; posamezni stiki slovenskih strokovnjakov z italijanskimi kolegi in institucijami so prinesli dragocene informacije o stanju in nahajališčih restitucijskega gradiva. Večji del umetnin je deponiran na sedežu Spointendence v Palazzu Venezia v Rimu (v zapечатih zabojih, ki so že pol stoletja nedostopni vsem, tudi restavriranjem), leta 1993 pa je bilo na simpoziju v Coneglianu potrjeno, da se oltarno delo Cime da Conegliano (restavrirano) nahaja v Soprintendenci v Mantovi.

Arheološko in arhivsko gradivo

Med odtujenim arheološkim gradivom so zastopane centurske zakladne najdbe, rimski napisni kamen iz Jelarja, arheološko gradi-

vo iz Izole (Sansimon), Cervinja-na, Dekanov in Sermina pri Kopru.

Izrednega pomena za lokalno zgodovino je odtujeno arhivsko gradivo, ki naj bi bilo (nedostopno) deponirano v sloviti beneski Biblioteci Marciani v Benetkah, njegov del pa, preslikan na mikrofilm, dostopen v Trstu. Kaj zgodovinarjem pomeni nedostopnost osnovnih virov, spozna vsakdo, ki prebere predgovore zgodovinskih studij, ki se nanasajo na regijo (te so zlasti v zadnjih letih zelo številne), kjer avtorji redno opozarjajo na to problematiko.

Poleg umetnostnozgodovinskega, arheološkega in arhivskega gradiva zajema obsežen restitucijski seznam, ki ga hranijo na Upravi RS za varstvo kulturne dediščine,

1979 v Portorožu, 1981 v Rimu in 1987 na Brionih. Prvi trije sestanki so bili neuspešni, na Brionih pa so se dogovorili o nadaljnjem delu ekspertnih skupin - najprej glede sestankov ekspertov za arhive, zemljske in matične knjige. Do teh pa ni nikoli prišlo. Nasa delegacija (pravni strokovnjaki, arhivisti, zgodovinarji itd.) je imela glede predmetov v lasti cerkve tudi pooblastilo katoliške cerkve.

Brionski sestanek je bil zadnji v okviru problematike in tudi danes, ko je Slovenija že stiri leta neodvisna, problem restitucije žal še ni vidneje zastopan (glej odgovore Ministrstva za zunanje zadeve).

Rezultat tega so dela neprecenljive vrednosti, ki so že pol stoletja nerestavrirana zapечатena v zabojih. Tuji strokovnjaki zaman prihajajo na Obalo, ker povojna li-

Zunanje ministrstvo o restituciji

Kakšno mesto zavzema problem v okviru aktualnih reševanj odprtih vprašanj med državama?

To vprašanje je bilo obravnavano v posebnem pismu, ki je sestavni del sporazuma med SFRJ in Republiko Italijo, podpisanemu v Osimu, dne 10. novembra 1975. Po njem naj bi se v šestih mesecih po uveljavitvi Osimskega sporazuma sestali delegaciji obeh strani in obravnavali vprašanja, ki se nanasajo na kulturne dobrine, umetniška dela, arhive ter katastrske in zemljske knjige z ozemlja, navedenega v čl. 21 mirovne pogodbe z Italijo z dne 10. februarja 1947. Na tem sestanku naj bi se obravnavala tudi preostala vprašanja glede arhivov in katastrskih ter zemljiških knjig z ozemlja, ki ga je Italija odstopila SFRJ na podlagi te mirovne pogodbe. Dialog med obema državama ni bil realiziran. Jugoslovanska stran je leta 1989 predlagala, da bi do takega sestanka prišlo, vendar z italijanske strani ni bilo nobenega odziva.

Kaj je bilo konkretno storjenega na tem področju od osamosvojitve Slovenije do danes?

Osimski sporazum je bil vključen v sukcesijo bilateralnih sporazumov med Republiko Slovenijo in Republiko Italijo, vendar na tem področju do zaceta sedanjih dogovorov z Republiko Italijo ni bilo nič novega. To vprašanje je odprla slovenska stran v okviru pogovorov, ki potekajo z Republiko Italijo med pooblastencema zunanjih ministrstev Matjažem Jancarjem in De Franchisom. Italijanska stran je potrdila, da so se naceroma pripravljani pogajati tudi o tej problematiki.

Kakšno je sodelovanje Ministrstva za zunanje zadeve s strokovnjaki? Ministrstvo za zunanje zadeve bo vsekakor vključilo v konkretna pogajanja o tem vprašanju kompetentne strokovnjake iz Republike Slovenije s teh področij tako, kot je to že ustaljena navada na področjih, kjer pogajanja že tečejo z drugimi državami, kot na primer glede vračanja arhivskega gradiva med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo. (V. U.)

se druge umetnostnozgodovinske predmete: tolkace z vrat koprskih palac, zahtevke za cerkveni inventar in 66 cerkvenih zvonov iz sirše Primorske.

Celoten restitucijski seznam (nazadnje izdelan leta 1987; zajema zahtevke iz Slovenije in Hrvaške) obsega 516 zahtevkov (številu ne pomeni števila predmetov - vsak zahtevek lahko vsebuje več predmetov). Od teh se 171 zahtevkov nanasa na kulturno-umetniške predmete (ostalo pa so arhivalije). Z območja Slovenije je 91 teh zahtevkov.

Zahtevki so razvrščeni v kategorije, in sicer na podlagi njihove dokumentiranosti oziroma dokazov o njihovih nekdanih nahajališčih in lastnikih na Obali. Ti so osnova za zahtevo po njihovi vrnitvi. Za nekatere obstaja ohranjena italijanska dokumentacija o prevzemu (verba le di ritiro), navzočnost drugih na Obali pa dokazuje leta 1935 izdana topografija premicnin Inventario degli ogetti d' arte d' Italia, V; Provincia di Pola, ki ga je uredil Antonino Santangelo.

Problem ostaja nerešen

Vprašanje restitucije je steklo v letih po drugi svetovni vojni, danes pa je pravno-formalno vezano na leta 1975 sprejete Osimske sporazume. Od njihovega sprejema sta se delegaciji Italije in SFRJ sesli stirikrat: leta 1978 v Rimu,

teratura deloma še vedno navaja nekdanja nahajališča (npr. znana zbirka monografij Classici dell' arte založbe Rizzoli). Katerikoli domaći ali tuji strokovnjak, ki želi preučevati obalno umetnost ali opuse posameznih avtorjev (zlasti npr. poznega Carpaccia), se mora zadovoljiti s predvojnimi reprodukcijami, obalna mesta pa so oropana svoje kulturne identitete.

»Oni« in »mi«

Problema se zavedajo tudi italijanski strokovnjaki (strokovnjaki iz različnih okolij običajno pač hitreje poiščejo skupen jezik od politikov, ki zastopajo nacionalne interese); med italijanskimi umetnostnimi zgodovinarji, ki so javno nastopili proti početju italijanskega državnega aparata, je tudi sloviti Federico Zeri, največji živeci poznavalec italijanske likovne umetnosti v svetovnem merilu, ki ga dobro poznamo tudi pri nas (med drugim je brezplačno ovrednotil našo nacionalno zbirko evropskih mojstrov, prevod njegove odlične knjige Za podobo, ob izdaji katere se je odpovedal avtorskemu honorarju, je še vedno naprodaj).

In Slovenci, smo povsem nedolžni? Ne. Po vojni smo med drugim arhitekturno unicili Koper (in hkrati z arhitekturo se kakšno pripadajočo fresko; branje starejših zvezkov Varstva spomenikov je poučno), Umetnostna zgodovina

Paolo Veneziano: detajl poliptiha, 1354 (nekdaj v sv. Juriju v Piranu)

je (na nacionalni, ne na lokalni ravni) likovno dediščino obalnih mest desetletja puščala ob strani kot »tujo« in se posvečala umetnosti v tradicionalnem slovenskem zaledju - ravno nasprotno kot predvojni italijanski strokovnjaki, ki so se ukvarjali le z mesti. V Enciklopediji Slovenije si Carpaccio kljub 11 slikam, narejenim za Obalo, svojega gesla ni prisluzil (manj pomembni italijanski umetniki, ki so delali za naročnike na tradicionalnem slovenskem etničnem ozemlju, so si jih).

Doseči vsaj varovanje in javno predstavitev

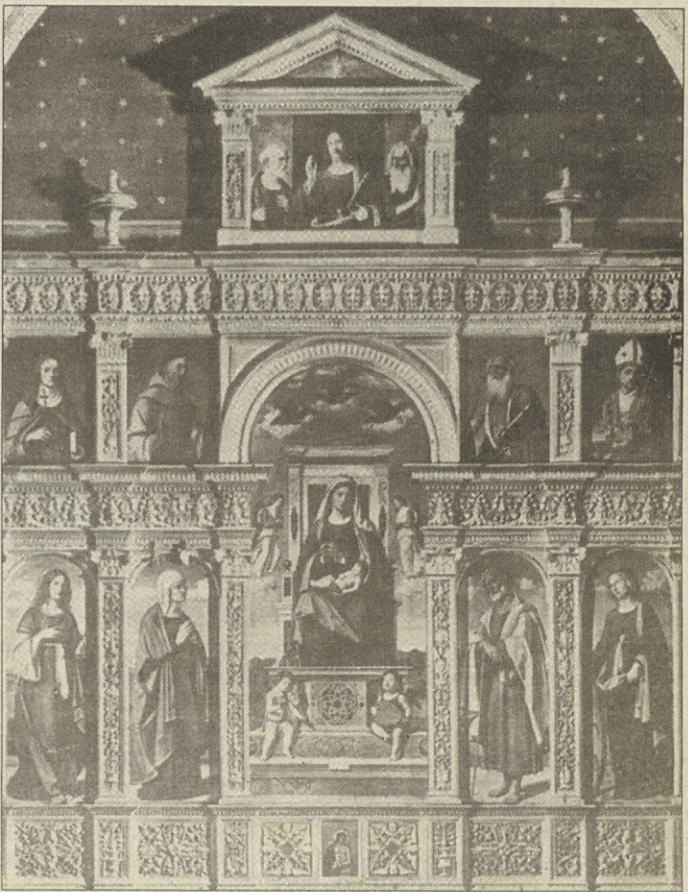
Da se je tudi pri nas v zadnjih letih v stroki marsikaj spremenilo, med drugim dokazuje aktualna razstava Gotika v Sloveniji v Narodni galeriji, na kateri so javnosti prvič predstavljene nekatere obalne umetnine (tiste, ki so ostale), in sicer v okviru razstave, ki je zbrala najbolj kakovostne umetnine s celotnega nacionalnega ozemlja. In, kar je zelo pomembno, projekt prinaša najnovejše strokovne analize teh del, ki so jih prispevali tako italijanski kot slovenski strokovnjaki.

Glede odtujenih umetnin bi bilo treba doseči vsaj osnovno varovanje in predstavitve (svetovni) javnosti. Za zdaj kjerkoli, kot je v (spet Zerijevem) katalogu predlanske razstave evropskih mojstrov v Narodni galeriji zapisala dr. Ksenija Rozman.

Letos so nekatere »zapčate« depoe odprle celo ustanove take »trdnjave«, kot je Rusija. V moskovski Tretjakovski galeriji so razstavili pet (od 130) del iz lastnih depoev, ki jih je po koncu 2. svetovne vojne Rdeca armada odtujila iz Budimpeste (Razgledi, 3. februar 1995), v Puskinovem muzeju so razstavili 62 del, ki so jih Rusi odesli iz Dresdna, v sanktpeterburskem Ermitazu pa 60 del, odtujenih iz Berlina. V celoti znaša ruski vojni plen iz Nemčije kar 2,5 milijona umetnin (po italijanski reviji Art e dossier, junij 1995). Kljub dogovoru o restituciji, ki ga je leta 1992 podpisal Gorbacov, grozijo Rusi z nacionalizacijo teh del. Politicni adut ali državno vikinstvo?

Druga svetovna vojna se na področju kulturne dediščine se dolgo ne bo končala.

Vojko Urbancic

Cima da Conegliano: Madona z otrokom, 1513 (nekdaj v sv. Ani v Kopru)

Carpaccio: Prihod Contarinija, 1517 (nekdaj v koprskem muzeju)

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

V soboto, 8. julija, ob 21. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR.
V nedeljo, 9. julija, ob 21. uri: G. Verdi - NABUCCO.
V sredo, 12. julija, ob 21. uri: GISELLE, predpremiere.

Adolphe Adam - Giselle

LGL,

tel.: 061/ 314-062

Danes, 3. julija, ob 21. uri: letna produkcija Plesnega studia INTAKT SOU.

V torek, 4. julija, ob 21. uri: predstava TRIO, avtorice Natase Tovirac.

CELJE

SLG,

tel.: 063/ 25-332

V torek, 4. julija, ob 21. uri: O. Zupancič - VERONIKA DESENISKA, za abonma premiera I in izven. Predstava bo se v sredo, 5. julija, ob isti uri, za abonma premiera II, izven in v petek, 7. julija, ob isti uri, za abonma studentski večerni I in izven.

MARIBOR

SNG OPERA IN BALET,
tel.: 062/ 221-206

Danes, 3. junija, ob 21.30: G. Verdi - RI-GOLETTO.

Dirigent: Boris Svara. Režija in koreografija: Wazlaw Orlikowsky. Zborovodja: Maksimiljan Fegus. Nastopajo: Renzo Zulian, Nikola Mitic, Natalija Vorobjova, Ivica Trubic, Branka Papak, Chigeo Okamoto, Jaki Jurgec, Joze Kores, Stevan Stojanovic, Ljubov Judcenko-Kosmerl, Majda Svagan in drugi.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Danes, 3. julija, ob 21.30: DON JUAN ALI KAMNITA GOSTIJA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališce Verdi - Dvorana Tripcovich
Mednarodni festival operete 1995 bo na sporedu od 4. julija do 13. avgusta.
Festival bodo otvorili z Leharjevo opereto »Dezela smehlaja« (Il paese del sorriso). Pod vodstvom Tiziana Severinija bodo nastopili orkester, zbor in balet gledališča Verdi.
Premierska predstava bo jutri, 4. julija, ob 20.30 (red A). Ponovitve bodo trajale do 8. julija.
V teku je prodaja vstopnic pri blagajni Dvorane Tripcovich od 9.00-12.00ter od 18.00-21.00.

Avditorij Muzeja Revoltella
Poletni koncerti

Danes, 3. julija, ob 20.30 - Koncert pianistke

Elizavete Chavardian. Na programu Schumann, Liszt in Rachmaninov.
Prodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripcovich: 9-12, 16-19.

Grad sv. Justa

Danes, 3. julija, ob 21.00 - »Fragola e cioccolata«, režija T. Gutierrez Alea e J. Carlos Tabio. Igrajo J. Perrugoria in V. Cruz.
V nedeljo, 9. t.m., ob 21.00 - »Quiz show« (ZDA 1994), režija Robert Redford, igrajo J. Torturro, R. Morrow in R. Fiennes.
V ponedeljek, 10. t.m., ob 21.00 - »Leon« (ZDA 1994), režija Jean Luc Besson. Igrajo J. Reno, G. Oldman.
V torek, 11. t.m., ob 21.00 - baletna predstava skupine MOMIX.

KOROŠKA

CELOVEC

Terasa Mohorjeve

Danes, 3. t.m., ob 16.00 ->Zmenjena ura« z Vinkom Oslakom.

ZSZ

Pavliceva 5-7: Danes, 3. t.m., ob 18.00 - Redni občni zbor ZSZ.

PODKRAJ

Pri Vtrniku - MoPZ Kralj Matjaž

Jutri, 4. t.m., ob 20.30 - Tradicionalno kresovanje za Cirila in Metoda.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

9. - 15. julija

prvo veliko srečanje zborovskih dirigentov iz vse Evrope;
sodelujejo glasbeniki iz 26 držav;
koncerti, predavanja, delavnice,
tečaji okrogle mize, razstava, videoprojekcije.

KONCERTI

9. julija, Otvoritveni koncert simpozija s sporedom slovenske glasbe Izbrani slovenski zbori, gledališki igralec ALOJZ SVETE

10. julija, Mesani zbor Stockholmske glasbene gimnazije/Svedska, Ansambel Sirin/Rusija, Grex

11. julija, Slovenski komorni zbor, Oberton-Chor Düsseldorf/Nemčija, Dekliški zbor gimnazije Zrinyi Ilona/Madžarska, Ansambel Venance Fortunat/Francija, Wiener Akademie, Zbor Hugo Distler/Avstrija

12. julija, Mesani zbor gimnazije Svečnikov/Rusija, Jauna Muzika/Litva, Via-nova chor München/Nemčija, Stockholm's Vocalise Ensemble/Svedska.

III. EVROPSKO TEKMOVANJE MLADIH ORGLAVCEV

Zaključni koncert nagrajencev - sobota, 8. julija, ob 20. uri.

METLIKA

V petek, 7. julija, na gradu ob 21. uri: nastop SLOVENSKE FOLKLORNE SKUPINE PLANIKA.

NOVO MESTO

KNJIZNICA MIRANA JARCA

Od danes, 3. julija, do petka, 7. julija, od 9. do 12. ure: unikatne poslikave papirnatih vreč, izdelovanje svečnikov, poslikave vazic, steklenic...

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti iz Trsta »Carlo in Vera Wagner« (Ul. del Monte 5)

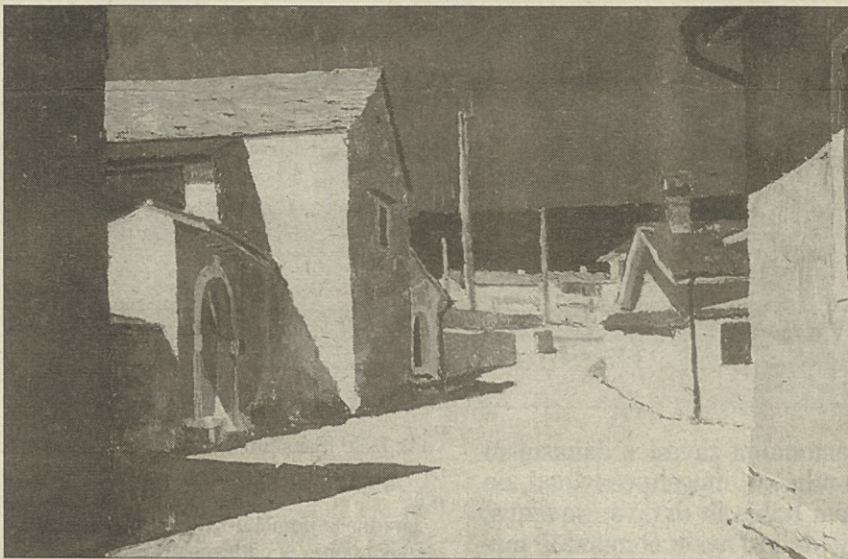
Do 31. t.m., je na ogled razstava ob 50. obletnici smrti Ane Frank.

Obcinska galerija: do 16. t.m. je na ogled razstava, ki je posvečena italijanskemu opernemu pevcu Enzu de Muro z naslovom

»Il magico splendor lo sguardo abbaglia« (Magični blesk privablja pogled).

Mestni muzej zgodovine in umetnosti

Od 4.7. do 5.9.1995 bodo na sporedu v različnih mestnih muzejih obiski in predvajanje filmov z naslovom »Večer v muzejih«, ki jih organizira trzaska občina skupno z odborštvom za kulturo in mestnimi muzeji.

V Jelovškovem likovnem salonu v Ljubljani bo v torek, 4. julija, ob 18. uri otvoritev razstave slik EVGENA GUSTINA.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

SLOVENSKA FILHARMONIJA

Danes, 3. julija, ob 19.30: komorni koncert MATEJA KRAJTERJA (pozavna) in DAMJANA JURESEK (tuba). Program: Bach, Serocki, Hindemith, Martin, Köper.

V torek, 4. julija, ob 19.30: komorni koncert pianistk NADJE VODISEK in MELITE NANUT. Program: Bach, Maticic, Bartok, Beethoven, Bravnicar, Albeniz.

BLED

Danes, 3. julija, ob 20. uri, cerkev na otoku, ZENSKI PEVSKI ZBOR LIPA iz Radovljice & komorni mesani pevski zbor HOZANA iz Radovljice.

DOBRVA

V petek, 7. julija, grajsko dvorišče ob 21.30: koncert PAULA BLEYJA (klavir) - na sliki, PAOLINA DALLA PORTA (akustični bas) in ZLATKA KAUCICA (bobni).

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. septembra.

Razstava svetovne novinarske fotografije WORLD PRESS PHOTO je na ogled do 5. julija.

MODERNA GALERIJA

V Mali galeriji je do 3. septembra, na ogled razstava PETRE VARL SIMONCIC z naslovom PITA MOJE MAME.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava IZIDORJA URBANCICA je na ogled do 14. avgusta.

GALERIJA GLINA, Gornji trg 11

Razstava del POMPEA PIANEZZOLA je na ogled do 15. julija.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska c. 40

Razstava fotografij 1+16 - MARKA ALJANCICA, DRAGANA ARRIGLERJA, OSKARJA DOLENCA, JAKA GNILSKA, STOJANA KEBLERJA, JANEZA KOSOSINA, MARJANA KUKECA, TONETA MARCANA, JANEZA MARENCICA, MILANA PAJKA, MILENKA PEGANA, TIHOMIRJA PINTERJA, VLASTJE SIMONCICA, MARJANA SMERKELJA, TONETA STOJKA, MIRKA ZDOVCA in JOCA ZNIDERSICA.

KUD FRANCE PRESEREN

Razstava fotografij LJUBO DOMA KDORGA IMA avtoric VESNE CRNIVEC in MOJCE CAJNKO je na ogled do 10. julija.

GALERIJA KOS (v pasazi Nebotcnika)

Razstava risb IVE SUBICA je na ogled do 14. avgusta.

BREŽICE

GALERIJA POSAVSKEGA MUZEJA

Razstava OROZJE PRETEKLOSTI je na ogled do 28. avgusta.

GRAD PODSREDA

Razstava GOTIKA NA KOZJANSKEM.

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOŽIDAR JAKAC

Razstava slik JONA GALA PLANINCA je na ogled do 31. avgusta.

MARIBOR

FOTOGALERIJA STOLP

Razstava fotografij MARIO VIDOR.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA

Razstava 12. MEDNARODNI BIENALE MALE PLASTIKE.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava fotoreportaze JOHNA PHILLIPSA AMERICANI MED PARTIZANI SLOVENIJE je na ogled do 12. julija.

TRZIC

GALERIJA KURNIKOVA HISA

Razstava PESEM V REZBARJEVIH OCEH je na ogled do 25. avgusta.

ZDRAVILIŠČE DOBRNA

V hotelu Dobrna je do 22. julija na ogled razstava oljnih slik ADOLFA PENA.

ŽALEC

SAVINOV LIKOVNI SALON

Razstave fotografij BORISA SKALINA je na ogled do 13. julija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. je na ogled razstava umetnika pop-arta Jamesa Rosenquista.

Miramarski park-Konjušnica: do 23.7. je na ogled razstava »Dali kipar, Dali ilustrator«.

Galerija Tommaseo: Se danes, 3. t.m., je na ogled razstava »Racunalniški izrazi«. razstavljajo Galmonete, Hmeljak, Moschik, Kundlinger in Spizzichino.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Otavio Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: na ogled je antoloska razstava slikarja Fulvia Juricica.

Galerija Bassanese: na ogled je razstava z naslovom »Ordine, caos e frattali«.

Studio PHI: Do 15. t.m., je na ogled v Auronzu-Misurina v Palaci Corte Metto skupinska razstava trzaskih slikarjev.

Peterlinova dvorana-Ul. Donizetti 3: na ogled je razstava del slikarke Marte Kunaver.

SESLJAN - Sedez turistične ustanove: do 4.7. razstavlja Michela Stradi.

STANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do

30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikov od 14.00-19. ure (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10.00-12.00 in od 14.-19.00

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroskem«

Hisa umetnikov: do 8.7. so na ogled dela Güntherja Brusa.

Mestna hisa-Mestna galerija: do 16.7. je odprta razstava Jeana Eggerja.

Kunstforum: do 7.7. je odprta razstava Kurta Welterja.

ROŽEK

Galerija Sikoronja

Se jutri, 2. julija, razstavlja Ivo Francić.

SENTJANŽ V ROZU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od zacetka do sedaj«.

TRST

Poletne prireditve

Grad sv. Justa

V petek, 7. julija, ob 21.00 - Srečanje z režiserjem Rogerjem Cormanom. Predvajali bodo »Il pozzo ed il pendolo« (1961) in »Sepolto vivo« (1962).

Avditorij Muzeja Revoltella Roger Corman v Trstu - V četrtek, 6. t.m., ob 21.00 - Predvajanje filmov »Frankenstein Unbound« (1990) in »L'uomo dagli occhi a raggi X« (1963).

V soboto, 8. t.m., ob 18.00 - Seminar R. Corman (simultano prevajanje v italijanscin).

Trg Unità

V četrtek, 6. julija, ob 21. uri nastop znanega ansambla Pooh.

FOLKEST 95

Mednarodni festival folk in moderne glasbe se bo odvijal od 5. do 30. julija v deželi Furlaniji - Julijski krajini in tudi na Koprskem.

V sredo, 5. julija, ob 21.00 bo nastopila skupina America iz ZDA.

Miramarski park

Luci in zvoki
Danes, 3. t.m., ob 21.30 »Il sogno imperiale di Miramare« v italijanscin in ob 22.45 predvajanje filma v originalu »Show boat«.

režija George Sidney.

KRIŽ

Dom A. Sirk: Koncert »Jazz in jazz« -Jutri, 4. julija, bo nastopila skupina Ennerezeta band, ki izvaja Latin jazz in 7. julija pa skupina Allione trio.

KOPER

Terasa hotela Zusterne V sredo, 5. t.m., ob 21.00 bo nastopil italijanski popevkar Bobby Solo.

MILAN

Stadion San Siro

V petek, 7. in v soboto, 8. julija koncert Vasca Rossija. Vstopnice lahko rezervirate tudi preko servisa Teleconcert Italia do 6. julija, ob 12. uri, na tel. st. 144.88.2903.

INSEKTI NISO ZGOLJ ŠKODLJIVCI

Kako so žuželke prvič vzletele

Odgovor morda skrivajo fosili v jantaru

Zuželke zagotovo spadajo med najbolj škodljiva in nerazumljena bitja na zemlji. V najboljšem primeru gledamo nanje kot na škodljivce, največkrat pa kot nadlogo, ki jo je treba iztrebiti. Pri tem pa se ne zavedamo, da to počnemo v lastno škodo, saj zuželke igrajo ključno vlogo pri pripravi tal za rast rastlin. Brez njih bi bila Zemlja zelo drugačna.

V našem interesu je, da o zužalkah in njihovih navadah, raznolikosti in razvoju izvemmo več. Prav osupljivo je, kako malo vemo o vsem tem. Z izsekavanjem tropskega gozda uničujemo tudi posamezne vrste zužalk, brzkonice s takšno hitrostjo kot odkrivamo nove.

Raziskovalcem na državni univerzi kalifornijske Politehnike pa se je nedavno posrečilo oziviti 130 milijonov let stare mikrobo, katere so našli v porah zužalk, ujetih v jantarevi smoli. Ni se jasno, kaksen bo komercialni učinek teh odkritij, zagotovo pa znanstveno

raziskovanje teh pradavnih bakterij in gliv zbuja veliko zanimanje. Zdaj bo prvič mogoče spremljati celotno biološko in genetično sestavo izumrlih organizmov in jo primerjati z njihovimi današnjimi, najbližnjimi sorodniki. Med drugim nam bo to veliko povedalo o posameznih obdobjih evolucije in nam pomagalo natančneje naravnati kazalce molekularne ure, s pomočjo katere lahko odditavamo čas evolucije.

Zuželke, zalite v jantarevi smoli, prihajajo iz tako oddaljene preteklosti, da si jo komaj se lahko zamislimo. Do neda-

vnega je baltski jantar pomenil neprecenljivi vir dobro ohranjenih fosilnih zužalk, starih približno 38 milijonov let, kar v geološkem jeziku pomeni - mladih. Zdaj pa je Evropa odkrila nov vir jantara, ki spada med najstarejše na svetu. Amaterski zbiralci z otoka Wight ob južni obali Anglije so odkrili jantar, ki oklepa zuželke, katerih starost je 115 milijonov let.

Fosilni ostanki, kot so ti, bodo pomagali zapolniti velikanske vrzeli v našem razumevanju zgodovine in evolucije zužalk. Nobena druga skupina živih bitij se po telesnih lastnostih ne more primerjati z zužalkami. Te zagotovo spadajo med najbolj uspešne organizme vseh časov. Stevilo njihovih vrst ocenjujejo od treh do približno 30 milijonov vrst, opisanih pa je komaj milijon vrst.

Predniki teh zužalk so bila prva bitja, ki so zapustila morje in stopila na kopno, kar se je zgodilo pred 450 milijoni let, in tudi prva bitja, ki so se prehranjevala z rastlinsko hrano. Po vsej verjetnosti so to lahko počele zgolj zato, ker so v svojem organizmu že imele crevesne bakterije, s pomočjo katerih so lahko prebavljale celulozna rastlinska vlakna.

Tako se je začelo intimo razmerje med zužalkami in rastlinami, ki je tako zelo pomembno za življenje na kopnem, da bi brez njega zemeljska površina ne bila »zelená« in sploh taksna, kakršno vidimo danes. Cvetnice so močno odvisne od zužalk, zivalic, ki prenasajo njihovo genetsko snov - cvetni prah - za kar morajo biti opremljene s krilci.

Ta zuželka, ki se je v drevesno smolo ujela pred 130 milijoni let, je za znanstvenike pravi zaklad

Prihodnjic, ko vas bo neubranljivo popadlo, da morate s strupenim sprejem napasti drobne letalce, pomislite, da boste uničili enega največjih dosežkov evolucije v razvoju življenja na Zemlji, letalca, ki se lahko odlepi od tal z lastno močjo. Zuželke so izumile letenje 325 milijonov let prej, preden se je to posrečilo bratoma Orvillu in Wilburju Wrightu. Odgovor na vprašanje, kako in zakaj, je bil zmeraj neoprijemljiv.

Pred kratkim pa sta ameriška raziskovalca James Marden in Melisa Kramer objavila teorijo, ki naj bi pojasnila, kako je poletela prva flota zužalk. Po njunem nekatere vrste vodnih zužalk ponujajo odgovor na to vprašanje. Izvor kril je sicer klasičen problem v raziskavah evolucije, saj se ne nanasa le na zuželke, ampak na vse druge leteče živali, ki so obdarjene z močjo letenja, kot so netopirji, ptici in (zahvaljujoč tehnologiji) tudi ljudje.

Vznemirljivo vprašanje se glasi: kdaj in kje so se prvič razvila krila. Funkcionalna krila morajo biti razmeroma zapletena sestava, toda večina je bila majhnih in taksnih, ki niso omogočala zužalki, da bi premagala težnost, čeprav je bila se tako neznatna. To pa tudi pomeni, da so bila krila najprej namenjena nečemu drugemu.

Podobno kot številne inovacije v evoluciji je tudi ta problem veliko bolj zapleten, kot se zdi na prvi pogled, saj v nasprotju z bratoma Wright živali ne morejo načrtovati kril, ali v naprej vplivati na svoj razvoj skozi številne generacije.

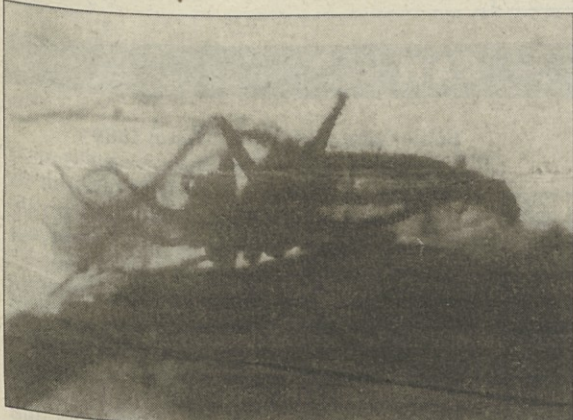
Marden je dobil navdih, ko je opazoval drobne zuželke, ki drsijo po površini vode. Takrat mu je prislo na misel, da so se krila sprva začela razvijati kot pomoč prednikom teh drsalcev. Čim večja so postala krila, tem lažje so prisli do hrane, tako da je prav ta močnost opredelila razvoj kril, ki so se povečala in postala močnejša, dokler ni bila njihova moč tolikšna, da se je lahko zuželka odlepila od površine in dvignila v zrak.

Potrđitev za to lahko najdemo v fosilnih ostankih zužalk iz karbona, časa, ko so zuželke prvič vzletele in zakraljevale na nebu, ne da bi jih ogrozili leteci sesalci. Med najbolj zanimive fosile iz tega obdobja spada Mega-ty-

pus, veličanska roparska muha, ki je z razpetimi krili merila 70 centimetrov, prvi pa jo je opisal francoski botanik Adolphe Brongniart leta 1885.

Podobno, kot so odkrili ljudje, je nadzor zračnega prostora ključen pri kopenskih spopadih. Toda vladavina teh pramuh na nebu je bila sorazmerno kratka, ker niso imele prepotrebni tehničnih priprav za spopade v zraku. Kot številna letala danes niso mogle zložiti svojih kril, ko so počivale.

Danes pa lahko več kot 99 odstotkov krilatih zužalk svoja krilca zloži, kar jih hkrati zavaruje, njihovim lastnikom pa omogoči veliko večjo gibljivost na kopnem, zaradi katere se lahko tudi skrijejo pred sovražniki. Kakor hitro je bila v evoluciji premagana ta ovira, ni bilo več nobenih zadržkov pri razvoju letecih zužalk.

Mušica v jantaru

NI VSAKA PICA DOBRA

Šola za peko pravih napolitanskih pic

Peke se večinoma lotevajo popolni amaterji

Enega carobnih trenutkov v kuharski umetnosti nedvomno doživljate takrat, ko opazujete, kako se gmota testa spreminja v omamno dišeco, rahlo in hrustljivo jed. Vsa magija pa se pogosto konča takrat, ko ta jed kot gmota obleži v zelodcu. Kdorkoli je kdaj jedel slabo pico natančno pozna ta občutek, ki po trditvah Apesa, Zveze evropskih pekov pic, s se-dezem v Milanu, postaja vse večji problem.

Ustanovitelj zveze - Anatolio Primiceri je odprl solo za peko pic, v želji, da bi rešili umetnost priprave te tradicionalne jedi, ki je zaslovela v obdobju, ko so v Neaplju kraljevali Burboni.

»V Italiji kar 70 odstotkov tistih, ki pečejo pice ('picaiole'), ne obvlada svojega posla, zato si lahko mislite, koliko jih je sele po svetu, ki kot pico ponujajo neužitno jed,« ogorčen ugotavlja Primiceri. »Problem je v tem, da se vse preveč amaterjev loteva peke pic, in sicer zato, da bi se izognili brezposelnosti.«

V Italiji industrija pic vsako leto ustvari več kot 12 milijard dolarjev prometa, kar je komaj kaj manj, kot ga ustvari znameniti italijanski proizvajalec avtomobilov Fiat. Primiceri ocenjuje, da pica in

vse, kar je povezano z njo, omogoča zaposlitev najmanj deset tisočim in čas je, da ta mesta zavzamejo tisti, ki zares obvladajo svoj posel.

Prav nesramno malo stavlin potrebujemo za dobro testo: moko, vodo, kvas in ščepec soli. Voda in moka morata biti kajpada v pravem razmerju in v dveh mesecih intenzivnega pouka se Primicerijevi učenci naučijo vse, kar je potrebno vedeti, da je testo prav zamešeno, vzhajano, okraseno in prav spečeno.

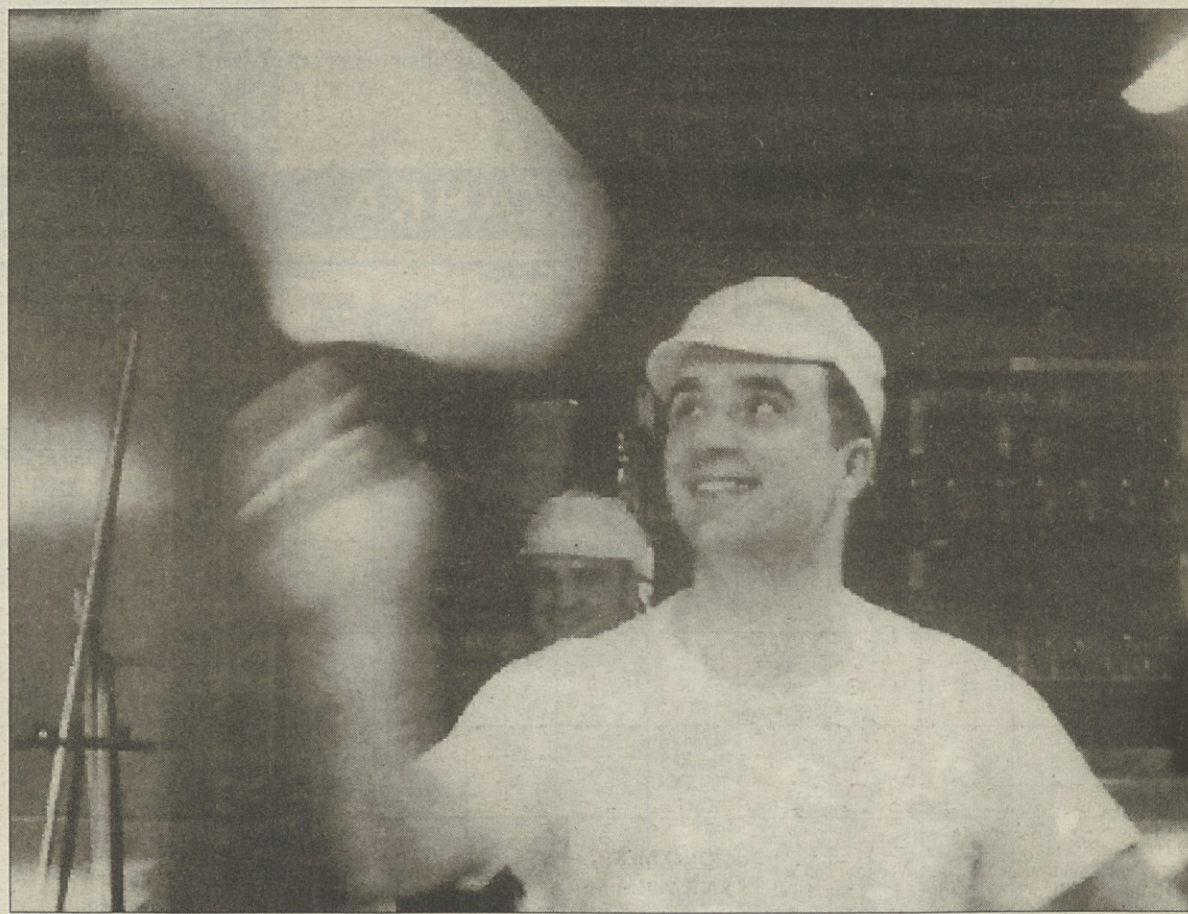
»In potem odloča samo se hitrost: pravi, poklicni pek pic lahko speče tudi 80 pic na uro,« pripoveduje ravnatelj sole Eugenio Ghezzi.

Obstaja preizkus, s pomočjo katerega lahko vsak ugotovi, ali je pica prava.

»Odlomite kosček na robu, kjer je testo skorjasto, in če je mehki del pizze bel, cist in suh, je bilo prav pripravljeno tudi testo. Če pa je vlažen in lepljiv, vam bo testo zagotovo oblezalo v zelodcu in tam tudi vzhajalo. Prav neprijetno se boste počutili in ves čas boste žejni.« S pico je pove-zanih veliko pravil, ki se jih velja držati. Narezati jo je treba na trikotnike, ki jih jemo z rokami. Se bolje je, če jo jeste, kot pravijo Italijani - a portafoglio - tako da jo prepognete in iz nje naredite sendvič.

Antonio Pace je na celu napolitanske družbe prave pice in eden najbolj znanih italijanskih pekov pic, saj se njegova družina lahko pohvali, da se s to plemenito obrtjo peka že sedem generacij. Prepričan je, da skrivnost prave pice nima nič opraviti z njeno velikostjo ali težo.

»Pica prihaja iz Neaplja, slastnost pa ji zagotavljajo že paradižnik, sir mocarela in nekaj ribjih filetov. Pica, ki je na primer pripravljena z ananasom, je seveda

Peka pic je za mojstre pravi užitek

nekaj čisto drugega.

Nikakor ne drži, da bi morali pico jesti vročo - če je testo pravo - je nadvse okusna tudi mrzla.

Zelo pomembno je, da s kvasom niste preveč radodarni. »Za pet kilogramov moke porabim le 20 gramov kvasa,« pripoveduje. »Potem testo pustim, da vzhaja najmanj 10 ur. Obvezno ga je treba zamesiti

z rokami in ga speči v kar najbolj razbeljeni krušni peci, v kateri mora ostati minuto.«

Hud greh bi bil, če bi pico pekli v ponvi. Testo mora počivati na dnu peci. Če je boste okrasili s sesekljanimi italijanskimi paradižniki in potresli s svežo mocarelo, boste zagotovo na pravi poti.

Ko opazujete spretno ro-

ke učencev milanske sole, ugotavljate, da se ni tako enostavno naučiti te obrti. Med učenci niso samo tisti, ki si bodo s peko pic služili kruh in hočejo izpolniti svoj poklic, pač pa tudi predstavniki številnih drugih poklicev - odvetniki, oblikovalci...

Dvainstiridesetletni Alberto Muratori je bil se pred nekaj meseci zapo-

slen kot finančni svetnik. »Izgubil sem službo in nočem se ukvarjati s trgovino. Med poslovnimi potovanji po vsem svetu sem odkril priljubljenost pice. Kakor hitro sem slisal za to solo, sem sklenil, da se bom s tem preživljal. Kdo ve - morda bom nekoč lastnik verige picerij. Zaenkrat sem čisto zadovoljen, da mesim testo.«

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Danes boste izjemno radodarni, ne s predmeti, niti s pomočjo, ampak z besedami. Delili jih boste z ljubeznijo, brez pričakovanja protiusluge. Povsem upravičeno.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Stara kriza se ne bo niti prav posla, že boste zabredli v novo. Vidite zdaj: kdor ne pometi sproti, se pred njim dela kup, ki raste v goro. Gora pa je nepremagljiva.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Somisljenik vam bo odobraval in občudoval prikimaval v vsem, kar mu boste natvezili. Ko bo napočil čas za dejanja, pa vam bo podprl streznjujoče ogledalo.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Oplemeniteni z novimi pomembnimi spoznanji boste začeli temeljito tipati po sebi; med drugim boste odkrili vzrok svoje omahljivosti ter se pogumno podali v akcijo.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Z gotovostjo vedezevalca boste natančno napovedali tok dogodkov in poskrbeli, da se bodo tudi uresničili. Lahko je biti carovnik nameravane prihodnosti.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Sklenili boste kompromis med željami in možnostmi ter že v kratkem dosegli tisto, o čemer prej niste upali niti sanjati. Ostanite realni, pa bo vse vaše življenje sanjsko.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Zaman boste prepricavali tekmece o jalovosti njegovih potez, saj bo vseskozi vedel za vaše podtalne namene. Prepričajte ga o nasprotnem, pa ga boste usodno zmedli.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vase besede bodo zelo modre, zato bo nekdo v vas ugledal življenjskega svetovalca. Pomagajte mu tako, kot bi na njegovem mestu pomagali sebi, pa ga boste resili.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Razposajeni boste kot otroček in prav nobena želja se vam ne bo zdela neuresničljiva. Nič hudega, če vam primanjkuje denarja; najlepše želje se itak uresničijo v sanjah.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Po čudežni poti si boste napolnili zep in po se bolj čudežni poti ga boste izpraznili. Skoda, da ne znate spoštovati čudežnih daril. Popravite se; se prihajajo.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Sprva se vam bo predlog bližnjega upiral, ko se boste vzivali v možne lepote, pa se boste zanj navdušili bolj kot on. Čim prej odsanjajte v svoj raj, da se prej ne zdani.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vas duh si bo zazele dejavnega življenja. Ogrel se boste za novo eksotično filozofijo in se z vso vnemo spustili v preučevanje, čeprav ne boste ničesar razumeli.

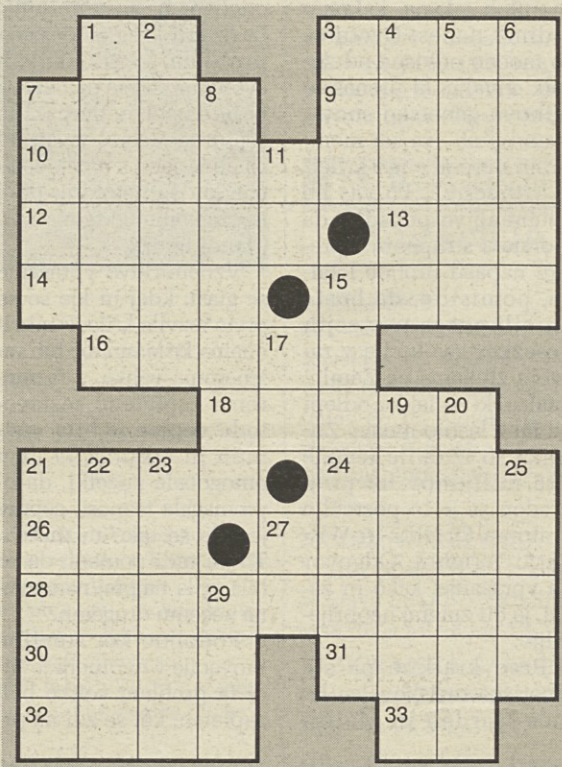
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. avtomobilska oznaka Karlovca, 3. kraj med Leskovcem in Bučko na Dolenjskem, 7. macja dlaka, 9. indonezijski otok (iz crk ralo), 10. terme pri Sostanju, 12. spevoigra, 13. čebelja paša, 14. zveza med državami, 15. ime nekdanje ruske balerine Kirsanove, 16. velik gorski vrh, 18. bula z vreco, v kateri je tekočina, 21. pokrivalo, 24. večnost, 26. reka v Etiopiji, pritok Rudolfovega jezera, 27. enovalentni radikal iz ogljika in vodika, 28. orodje za zapenjanje, 30. zelo hlapna tekočina za narkozo, 31. pravoslovec, 32. italijanska in turska denarna enota, 33. kemijski znak za aktinon.

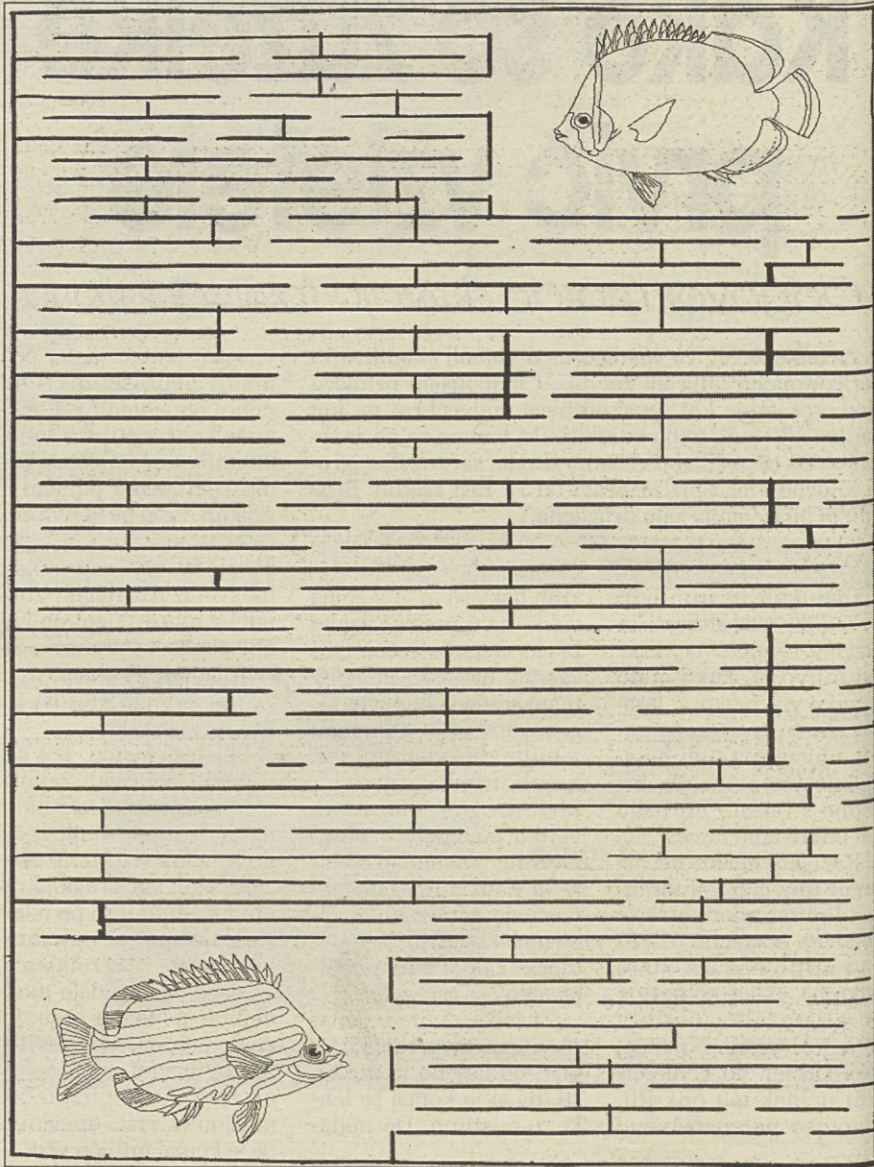
Navpično:

1. prebivalec fužinarskega naselja pod Jelovico, 2. vidik, pogled, 3. grobo domače sukno, 4. odsotnost s kraja zločina, 5. slovenski geograf in kartograf iz 19. stoletja (Blaz), 6. dolgorepa papiga, 7. razpoka ali izboklina v steni, ki plezalcu omogoči, da se opre ali stopi, 8. manjši kos slasčice, 11. kemijski znak za lantan, 15. kraj, kjer si ljudje postavijo bivalisca, 17. kemijski znak za nikelj, 19. hitra, virtuozna instrumentalna skladba za klavir ali orgle, 20. surovina za umetna barvila, 21. samec pri kozah in gamsih, 22. družina graditeljev gôdal iz Cremona, 23. pikantna začimba, 25. kraj ob vznožju Fruske gore v hrvaškem delu Srema, 27. avtomobilska oznaka Ancone, 29. doba, vek.

Vodoravno: KA, Raka, srst, Alor, Topolšica, opera, zapenjalno, eter, etik, lira, An.
Navpično: ber, pakt, Nina, rima, čista, kapa, eoni, Omo, alkil, zapestje

Katera pot je prava?

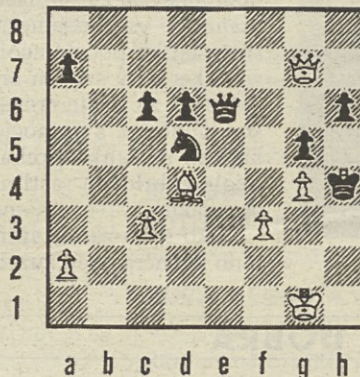
ŠAH

Schlechter - Meitner / Dunaj 1889

Izgleda, da se črni kralj počuti varnega na h liniji, saj je v varstvu kmetov in tudi sah crnopolnega lovca belega ga vodi na prosto polje h3. Beli, ki je na potezi, želi preprečiti črnemu kralju dostop do resilnega polja h3 in zato odigra nadvse nenavadno, toda učinkovito potezo, ki ga pripelje do zmage!

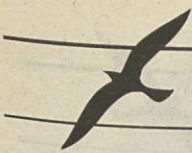
Resitev naloge

Avstrijski vele mojster Schlechter je nasprotniku pripravil pravo past iz katere ni bilo več resitve. Črno damo je usmeril na polje, od kjer ni imela več možnosti napada na belega kralja ali obrambe pred matom. Odločilna poteza 1.Dh6:++! je belemu omogočila zmago po 1...Dh6: 2.Kh2! z matom lovca na posevnici e1 h4. Tudi kaj takega se lahko zgodi v šahovski igri! **Silvo Kovac**

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

306	VOJNA LUKA NA JZ. OBALI KRIMA	STROKOVNO MNENJE ALI PO- ROČILO	NAPRAVA ZA NAVJANJE VLEČNE VRVI	GLAVNI STEVNIK	ZVEZDA, KI ZAZARI IN UGASNE	PREMOZENJE, IMETJE (STAR)	NAMERNO POVZRO- ČANJE NEV- SEČNOSTI	ČUSIN SILVA	MESTO V ČADU	VRSTA APNENCA, OOLIT	REMIJU PODOBNA IGRA S KARTAMI	AVTOR: SIMON BIZJAK	STOJAN BATIC	REDKEJSE ZENSKO IME	UNICEVANJE BREZ RAZ- LOGA, NAMENA	JAKOBOV BRAT DVOJCEK, EDOM	RAFKO IRGOLIC	FR. IZDELO- VALEC KLAVIRJEV	BIVALISČE UMRLIH	OSEBNI ZAI MEK	PTICA UJEDA PODOBNA KRAGULJU	NEKDANJI JAPONSKI POLITIK (GIICI)
BOGOSLOVEC											POLITICNA NEODVIS- NOST, SAMO- STOJNOST											
STROKOV- NJAKINJA ZA GOSPO- DARSTVO											OTOPELA ZENSKA IT. MESTO V PIEMONTE											
VSTAVLJE- NI PREDMET								IRANSKA POROČEVAL- SKA AGEN- CIJA					RUSKA BALERINA PAVLOVA				LETALO ST. ENOTA ZA DELO					
AVSTRJSKA POROČEVAL- AGENCIJA				OCE ANG. MESTO, ZNANO PO KONJ. DIRKAH				NIZ. IME RE- KE MEUSE KIRURSKA STRGALKA					MUSLIMAN- SKA DOBRO- DELNA USTANOVA	VRATA (STAR.) LESENI DEL PUSKE					SL. ASTRO- LOGINJA KURENT	BARU POSODA ZA NOSENJE PIJACE		
IME VEČ SL. KRAJEV					SLIKARSKA TEHNIKA S TOPLJENIM VOSKOM												RDEČE JABOLKO KRAJ NA CRESU					
CREDA, KRDELO					OTOCJE V MILUKIH REKA V ALZACIJI				STROK. ZA NAUK O IZ- VORU BESED JAVOR (LAT.)									MAČKA DRŽAVA V Z. AFRIKI				
OLIVER TWIST			SILICIJ OBZALO- VANJE			DEL KMEČKEGA VOZA	PERNATA ZIVAL --- IN KRIK					EGIPC. SVETI BIK AM. IGRALKA GARDNER					MORSKA OZINA KRAJ PRI ZADRU				NEZNANKA V MATE- MATIKI	TVORBA V PANJU
PRETIRANO NATANCEN CLOVEK									VITO TAUFER	AM. ZVEZNA DRŽAVA (GL. MESTO PHOENIX)									ZA POLTON ZVISANI A ALJAZ PEGAN			
ZVEZA PRE- VODNEGA DELA EL. NAPRAVE Z ZEMLJO										ZIVINO- ZDRAVNICA												
IZRASTEK NA GLAVI				PRITOK DONA PRED ROSTOVOM	SL. IGRALEC GOJA					DELEC MOLEKULE						SKUSNJAVA (STAR.)						

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Lepotec na otoku sredi Krke

Grad Otočec je znan tudi zunaj naših meja

Na otoku sredi Krke leži grad Otočec, v zgodovinskih virih omenjen leta 1252 kot Werde, ki so ga upravljali vitezi Otoki (Waerthi), ministeriali Visnjegorskih in Andeskijh grofov. Leta 1277 ga je freisinski škof podelil v fevd Habsburžanom, sredi 14. stoletja pa so del gradu pridobili Turjačani (Auerspergi) in ga kmalu prodali hrvaskim fevdalcem Babonič-Krupskim, ki so priznali freisinsko vazalstvo. V večji stavbi so bivali vitezi Otoki, v stolpu ob njej pa Turjačani. Stolp na Otočcu so nekaj časa morda imeli tudi gospodje Svibenski, zagotovo pa je bil do srede 15. stoletja celjski fevd.

Med nadaljnjimi gradiscani in lastniki so omenjeni Lengenheimerji (sredi 15. stoletja), od začetka 16. stoletja so Otočec imeli tirolski plemiči Villandersi, kratek čas baroni Egkhi, leta 1547 pa ga je kupil uskoški poveljnik baron Ivan Lenković. Leta 1629 je Otočec kupil Janez pl. Sonce, grascak na Gorenjem Mokronogu, sto let zatem so

ga podedovali baroni Schweigerji pl. Lerchenfeldi, leta 1851 ga je kupil baron Berg in ga tri leta pozneje prodal grofom Margheri di Commadona, ki so ga imeli do konca druge svetovne vojne.

Januarja leta 1943 so Otočec požgali partizani, kmalu po vojni so razvaline zascitili, ko pa je leta 1958 mimo stekla »avtocesta«, so ga obnovili in v

njem uredili hotel. Tako je nastal najmočnejši »Krkin« turistični center na Dolenjskem, dobro znan tudi zunaj naših meja. Pred letom dni je potomec zadnjih lastnikov, grof Villa Vicenzio di Commadona, dobil je tudi slovensko državljanstvo, v javnih obcih razlagal, da zeli grad nazaj. Vendar pa je v tem primeru zakonodaja zelo stroga, tako da bo grofova želja ostala le želja.

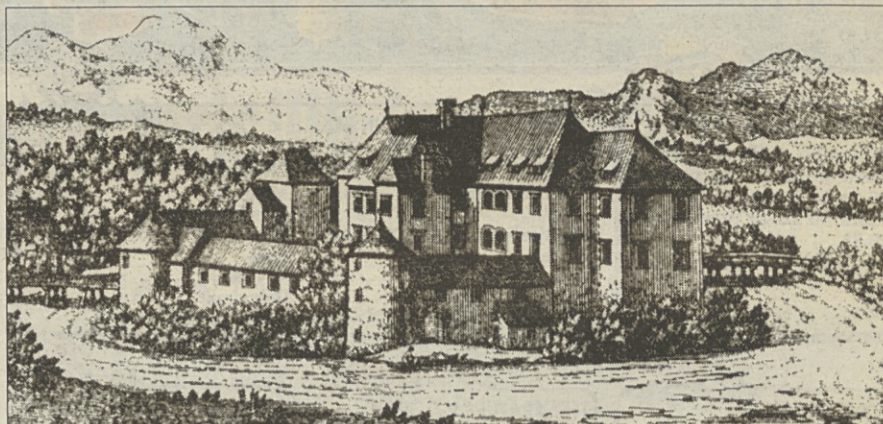
Grad ima poznogotske in renesančne sestavine, jedro gradu pa sta dvonadstropna trakta, povezana z obzidjem z okroglimi obrambnimi stolpi in vhodnim stolpom pravokotnega tlorisa. Prvotno poslopje, verjetno je slo za kastelno zasnovo, so morda že v 12. stoletju

Vhod v grad

pozidali na desnem bregu Krke. Kmalu so ob njem izkopali umetno strugo in tako je nastal otoski grad. Sredi 15. stoletja se je razvil grajski kompleks, ki je pozneje v renesančni dobi dobil se utrdbeni obroč, po baročnih predelavah pa je nastala današnja podoba tega biserja ob Krki.

Ivan Jakic

Otočec v Valvasorjevi dobi

MODRE MISLI

Dobri imajo mir samo dotlej, dokler je hudobnim prav.

Nizozemska

Boljši en mir kot deset zmag.

Nemska

S pobarvanega miru se barva kmalu odlusci.

Nemska

Trije živijo v miru, kadar dveh ni doma.

Nemska

Najboljši je mir med enakima sovražnikoma.

Nemska

radio GLAS ljubljane d.d.
99.5 MHz, 100.2 MHz, 104.8 MHz
LABIRINT ZNANJA
VSAK TOREK OD 20.00 DO 21.30

IME IN PRIIMEK _____

TELEFONSKA ŠTEVILKA _____

NASLOV _____

GLASBENA ŽELJA _____

Prijavnico pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva ulica 6
61000 Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

V kvizu »Labirint znanja« lahko sodelujete z zgornjo prijavnico. Izrezite jo in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Ce boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

FILMSKO DOGAJANJE PRED TREMI DESETLETJI

V bližini Save je nekoč stal ljubljanski Hollywood (4)

Prvi stik s filmom

Prvi stik s filmom v živo sem doživel med snemanjem domače uspešnice, ki se je po priljubljenosti skoraj lahko merila z ameriskim Plesom na vodi. To je bila seveda Vesna. Smrkavci iz tedanje sedme državne gimnazije smo prav radi »spricali« kaksno urico, da smo si lahko ogledali snemanje tega danes že kulturnega filma. Bilo je leta 1953. Opazovali smo snemanje in mogoče celo prisli v kaksen oddaljeni kader.

Se bolj pa nas je prevzel prvi koprodukcijski film v tedanji Jugoslaviji, ki so ga snemali prav v Ljubljani. To je bila nemška limonada Irena v zadregi. Filmali so tudi na Trgu francoske revolucije.

je. Postavljene so bile kamere in zarometi. Nenadoma smo se znasli na prizorišču resničnega filma. Bilo pa je nekako tako (kakor je pac spomin zabeležil in obudil po stidesetih letih).

Filmali so prizor, ki se dogaja v nekem mestu. Irena nekam hiti, opazi jo glavni igralec in jo zeli priključiti. Pri tem pa je bilo treba posneti prizor mestnega vrveža. Da bi bilo lepše videti, so pripeljali nekaj chevroletov, fordov in celo mercedes, s kakršnimi so tedaj prevazali le najvišje republiške in partijske funkcije. Ko je nekaj avtomobilov pripeljalo mimo zornega kota kamere, je istočasno z nasprotni strani tudi pripeljalo nekaj avtomobilov. Prvi so

se medtem obrnili in peljali nazaj, isto so ponovili drugi. V taksnem »go-stem« velemestnem prometu nazadnje neki avto skoraj zbije Ireno.

Mi nizjegimnazijski firbci pa smo skušali priti v doseg kamere kot slučajni mimoidoci. Pozneje je v filmu od tega prizora ostalo le nekaj kadrov. Bili smo očarani.

Film Vesna, Vesno in vse druge nastopajoče imamo se vedno vsi radi, saj je bil pravi pocitek za duha, utrujenega od herojskih filmov, kakršen je danes ze mitoloski Na nasi zemlji. Partizanske filme smo potem gledali na televiziji se desetletja na dan pred državnimi prazniki. Za taksno spre-membo, kot je bila Vesna, pa se moramo zahvaliti

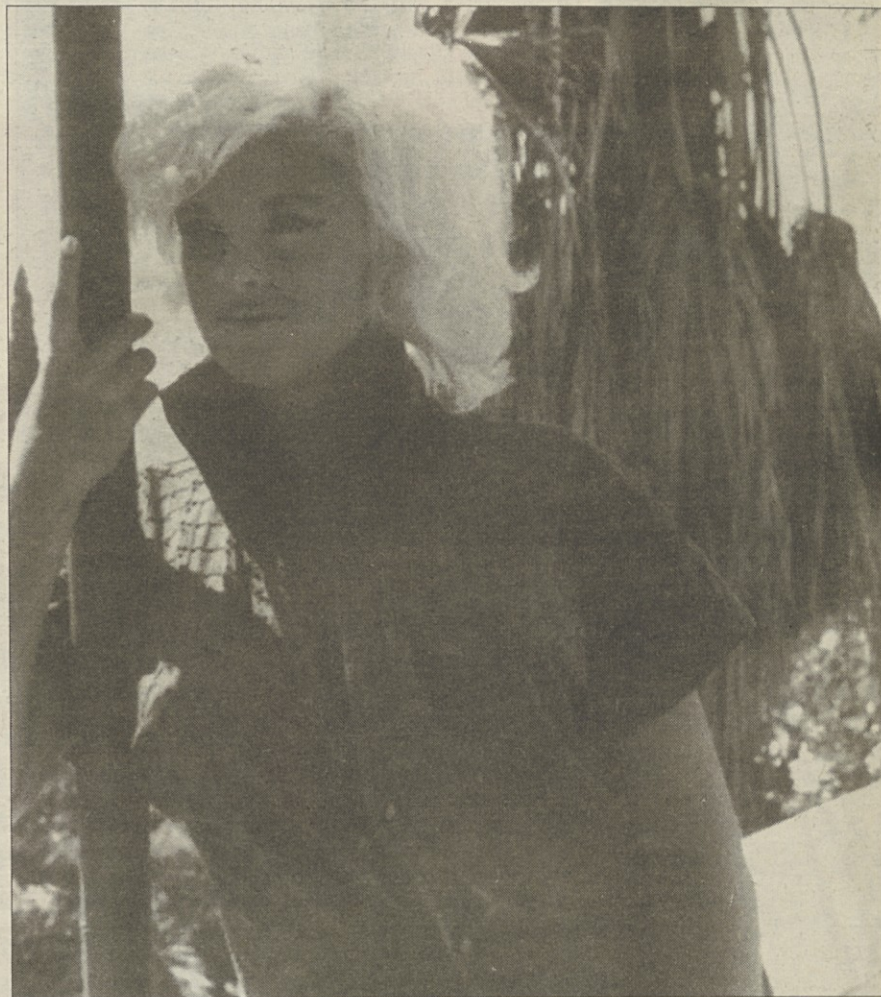
Cehu Frantisku Capu.

Ze »moji prvi filmi« so mi dali vedeti, da ves tisti car, ki se dogaja v zatemnjeni dvorani, ni čista resnica, da je le iluzija iluzije.

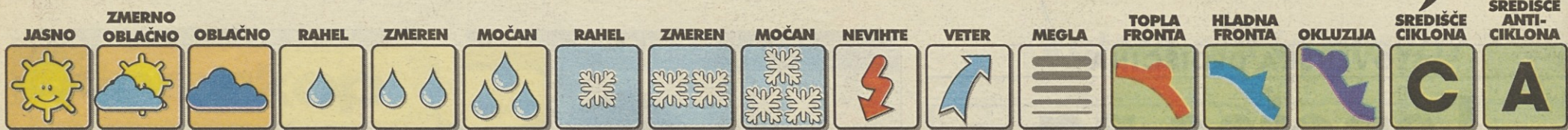
Pozneje sem ob neki priložnosti, bilo je verjetno ob koncu petdesetih let, dojel, da je vse skupaj, če ze ne laz, pa vsaj prevara. S starsi smo se s fickleim peljali na morje. Bilo je nekje na ovinkasti cesti pri Karlobagu. Kolkor se spominjam, so snemali film Julij Cezar in pirati.

Zaradi snemanja smo se morali za nekaj časa ustaviti, tedaj se ni bilo kolon na cestah. Snemali so z morske strani po pobocju navzgor.

Borivoj Repe
(Se nadaljuje)

Lepa Jayne Mansfield

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno, severno in srednjo Evropo je območje nizkega zračnega pritiska. Nevihtna fronta bo ponoči dosegla Slovenijo. Z jugozahodnimi vetrovi priteka k nam toplel in vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.15 in zaslo ob 20.56. Dan bo dolg 15 ur in 41 minut. Luna bo vzšla ob 10.48 in zasla ob 23.31.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Mura	12,6	Crikvenica	15,0
Sava (Radovljica)	8,2	Malinska	16,0
Sora	11,0	Sibenik	16,0
Ljubljana	12,2	Porec	16,0
Savinja	-	Split	17,0
Vipava	9,8	M. Losinj	17,0
Jadransko morje (Koper)	24	Dubrovnik	16,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 4 do 8 vozlov

popoldne: W 8 do 14 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 7.03 najnižje -44 cm, ob 14.04 najvišje 36 cm, ob 20.13 najnižje -11 cm.
Jutri: ob 1.15 najvišje 14 cm, ob 7.41 najnižje -36 cm, ob 14.54 najvišje 35 cm, ob 21.38 najnižje -12 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	25
1000 m	20
1500 m	15
2000 m	11
2500 m	7
2864 m	4

BIOPROGNOZA

Vreme bo obremenilno vplivalo na počutje in razpoloženje ljudi. Vremensko občutljivi ljudje se bodo slabo počutili, hitreje se bodo utrudili, bodo nemirni, razdražljivi in potrti.

VOX POPULI

Ce dobi strd cebela, kmet dobro zrno pridelal

Ce je dez prvi dan pasjih dni, bo deževalo stiringst dni

DANES

Slovenija: Sprva bo večinoma sončno, popoldne in ponoči bodo v notranjosti nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 19, najvišje dnevne pa od 25 do 30° C. Sosednje pokrajine: Sončno bo s popoldanskimi plohami.

JUTRI

V Sloveniji: V torek bo spremenljivo oblačno, občasno bodo se krajevne plohe ali nevihte. Hladneje bo. Obe: V sredo bo se nestalno vreme. Na primorskem bo zapihala zmerna burja.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA SE RES JE

V Seulu odkopali 104 mrtve, 347 oseb pa še pogrešajo

Sorodniki pogrešanih bi radi sami kopali med ruševinami (Telefoto AP)

SEUL - Preživela je 70 ur stisnjena pod železobetonsko ploščo, izdihnila pa je kmalu potem, ko so jo reševalci odkopali in odpeljali v bolnišnico. Da so se dokopali do 22-letne prodajalke Lee Eun-yong, so morali predrati debelo ploščo, ki je sicer iz varnostnih razlogov niso nameravali odstraniti; v petek pa so resili njenega mladega bratranca, ki je gasilce preprical, da mora biti njegova sestrčina nekje v bližini. Lee Eun-yong je edina oseba, ki so jo včeraj odkopali živo (v soboto so jih odkopali 24). Z njeno smrtjo je po uradnih podatkih korejskih oblasti število žrtev katastrofe v seulski veleblagovnici Sampoong naraslo na 104. Pogrešajo se 347 oseb, po neuradnih virih pa naj bi pogrešali skoraj 500. V podzemski restavraciji naj bi bilo se približno 30 živih ljudi, vendar je zaradi plina delo reševalcev izredno oteženo.

Sorodniki pogrešanih so se včeraj celo spopadli s policijo, ker so zaradi nevarnosti, da bi se porušil desni stolp veleblagovnice, prekinili iskanje na tem območju. Sorodniki so zahtevali, naj bi jim dovolili, da bi sami kopali med ruševinami, vendar so se gasilci premisili in kljub nevarnosti nadaljevali z delom.

TOKIO - Kaže, da je na Japonskem spet prišlo do atentata s strupenimi plini. Vsaj 27 ljudi se je včeraj namreč moralo zateči v bolnico zaradi težav v dihalnih organih, ki so jih občutili med cakanjem na postaji podzemne železnice Kaminka v pristaniškem mestu Yokohama pri Tokiu. Preiskovalcem resnici na ljubo ni uspelo odkriti vzroka za omenjene težave v dihalnih organih, seveda pa so vsi takoj pomislili na možnost, da gre za nov atentat sekte Najvisje resnice, ki je na Japonskem zasejala pravi teror.

Spomnimo naj, da je 20. marca letos pri taksnem atentatu v tokijski podzemski železnici izgubilo življenje 11 ljudi, kakih 5 tisoč pa je bilo zastrupljenih. Nekaj tednov pozneje je do podobnega atentata prišlo na tokijski podzemski železniški postaji Shijuku, vendar brez hujskih posledic. Tudi včerajšnji atentat - ce je res slo za atentat - ni imel hujskih posledic. Japonske oblasti so sporočile, da zdravstveno stanje tistih, ki so se zatekli v bolnišnico, niso hude.

Nov plinski atentat?

TOKIO - Kaže, da je na Japonskem spet prišlo do atentata s strupenimi plini. Vsaj 27 ljudi se je včeraj namreč moralo zateči v bolnico zaradi težav v dihalnih organih, ki so jih občutili med cakanjem na postaji podzemne železnice Kaminka v pristaniškem mestu Yokohama pri Tokiu. Preiskovalcem resnici na ljubo ni uspelo odkriti vzroka za omenjene težave v dihalnih organih, seveda pa so vsi takoj pomislili na možnost, da gre za nov atentat sekte Najvisje resnice, ki je na Japonskem zasejala pravi teror.

Spomnimo naj, da je 20. marca letos pri taksnem atentatu v tokijski podzemski železnici izgubilo življenje 11 ljudi, kakih 5 tisoč pa je bilo zastrupljenih. Nekaj tednov pozneje je do podobnega atentata prišlo na tokijski podzemski železniški postaji Shijuku, vendar brez hujskih posledic. Tudi včerajšnji atentat - ce je res slo za atentat - ni imel hujskih posledic. Japonske oblasti so sporočile, da zdravstveno stanje tistih, ki so se zatekli v bolnišnico, niso hude.

22-letno prodajalko so odkopali še živo, umrla pa je kmalu zatem (Telefoto AP)

Grant komaj »zadosten«

LONDON - Črnapolta prostitutka Divine Brown, ki je za 60 dolarjev pristala na oralni spolni odnos z igralcem (ni ga spoznala) v avtomobilu na enem najbolj prometnih holivudskih bulvarjih, si na račun dogodka služi dodaten honorar. Britanskemu tedniku »News of the World« je za 160 tisoč dolarjev izdala podrobnosti srečanja. Med temi seveda ni mogla izostati »ocena« o Hughu Grantu, ki si je komaj prisluzil zadostno. V veliki Britaniji vsekakor gre zadeva odlično v denar.